နွားတည်းအနုဝါဒပိဋကနှင့်

သံဃာတောဒမှုပိဋက

၂စောင်တွဲကျမ်း

ကျွန်းရွာတောရဆရာတော်

၄၁၁
၈

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ပဌမကျော် ဘုရင်ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ၊
(၄)မြို့ဂိုဏ်းချုပ်၊ မြစ်ကြေ့ခရိုင်-မိတ္ထီလာခရိုင်
သုဓမ္မာဝင်၊ ပြည်ပိုင်အစိုးရမင်းတို့ ၂/၄၇
ဘွဲ့တံဆိပ်တော်(၃)ထပ်ရ၊
အနေကဂန္ထကာရက၊ သိက္ခာကာမ၊ အတိပါကဋ၊
ဥဘတောဝိဘင်္ဂဓရ၊ ဝိသာသနာဝယာနိက၊ ယုတ္တမုတ္တဝါဒီ၊
ကျွန်းရွာတောရ။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်။

အသုံးသုတ္တံအာစရိယဝါဒများ ပုံဖြင့်၍ ဘုရားအလိုတော်ကျ၊
စီရင်ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်သော၊

{ နွားတည်းကြီး အနုဒါဝိနိစ္ဆယ၊ }

နှင့်။

မြင်းတည်းအရေးကျောင်း။

[[illegible]ဝိနိစ္ဆယ]

(၂)စောင်တွဲကျမ်း။

ပုံနှိပ်ဆရာတော်-ဦးခေမဝံသ သုတိသင်ပြင်ဆင်
တော်မူသည့်အတိုင်း၊
[illegible]ကြား သော်ချ[illegible]နှင့် ကြီး-ဦးဘသင်မြင့်ဆိုက၊
(ကြည့်မြင် တည်းဖြတ်[illegible]
ဆရာ[illegible] ကြီးကျောင်း[illegible]သောက်၊

၁၃[illegible]—ခုနှစ် [illegible] နှင်မေ (၅[illegible]၀)
ဗဟိပါဌ်သာ[illegible]ပုံနှိပ်တိုက်-မြင်းခြံမြို့၊

အင္ဂုတ္တရပဏ္ဏာသ၊ ပဌမရွှေဘုရင်ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ၊
(၄)မြို့ကိုတ်းချုပ်၊ မြစ်ကြွခရိုင်-မဲဇ္ဈိလာခရိုင်
သုခမ္ဗာဝင်၊ ပြည့်ပိုင်အစိုးရမင်းတို့
ဘွဲ့တံဆိပ်တော်(၃)ထပ်ရ၊
အနေကဂန္ထကာရက၊ သိက္ခာဂါရဝ၊ အတိပါကဋ၊
ဦးဘတောဝိဘဂ်ခရ၊ ဝိသုဒ္ဓါယနေဒနိကာ၊ ယူဏ္ဏမဏ္ဍောဝါဒီ၊
ကျွန်းရှောကောဝရ။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်။

အာဒိသုဓ္ဓိအာစရိယဝါဒမျိုးပုံပြ၍၊ ဘုရားအလိုတော်ကျ၊
စီရင်ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်သော၊

{နှုတ်ကော်ကြီး အနုဋီကာနိဿယ၊}

နှင့်။

မြင်းတံညီးအရှေ့ကျောင်း။

[သံဃာနုဒဒီဂိနိဿယ၊]

(၂)စောင်တွဲကျမ်း။

တိုက်အုပ်ဆရာတော်-ဦးခမ္ဘဝံသ သုခ်သင်ပြင်ဆင်
တော်မူသည့်အတိုင်း၊
တိုက်ကြပ်ကချုပ်ကြီး-ဦးခသဋ္ဌမ္ဘိဘ၊
ကြည့်ရှုတည်းဖြတ်ပြီး
ဆရာညို-ကြီးကျင်ပုံနှိပ်သည်၊

၁၃၁၁-ခုနှစ် ပြာသိုလ အုပ်ရေ (၅၁၀)
ဒီပါဦးပုံနှိပ်တိုက် မြန်မာ့ပြည်သူ့ ဦးထွန်း

ပါနိဒ္ဒိနိဒါန်း၊

(၁) အနုရုဒ္ဓဒေဝေါရုဇ၊ တိသတေကူနသိတိယံ၊
ဆရိမဒ္ဒနပုရမှိ၊ ရဇ္ဇံကာရေသိမဟ္မတော။ ၊

(၂) တသောသုရသာဒဝ္ဂကုမာရာ၊ တိသတေအဋ္ဌသိတိယံ။
မာနပသံကျော်ကတ်ဆောက်နဂရံ၊ သဏ္ဍာဗ္ဗာဓနေယိမဇ္ဈိတံ။

(၃) တသောပါယပေ့ကကောဒေသ၊ ကုန္ထဥယာဝပဿိမေ၊
သုစာနတာတိပိဠကာဝနံ၊ ကျွန်းချောဂါမောသုသဏ္ဍိတော၊

(၄) ငေသ္သကျွယမှိပိဋကြံ။ ဥပါဒသမေဗိနုက်ရ၊
အရုဏုဠမကာသမှိ ဝိဓာနတာသေဠလကျွတော၊

(၅) ဒသဝနသာရာဇကုနလ၊ ပတ္တာသာမဓောရတံဝရံ၊
သမ္ပ ဏ္ဍဝိသတိဝနသာ၊ သမ္ပဏ္ဏောဥပသာမ္ပဒံ၊

(၆) ကို့ ဝ-ဝိ-ရွှေရနံ မင်း မိုင်း မန်ဒိုင်းတိနဝန္ဒသင်္ကော၊
အာဝဝိယပုဂ်ငါး။ ဥဂ္ဂကျွံဌတိဒပဋကံ၊

(၇) အာဒိမဇ္ဈောဝသာနယိ၊ ကလျာဏောယိလက်တော၊
ဝတုဝိ တိဝသာမှိ။ ဒွေသာရမဟာသာနဝ၊

(၈) ပရိယာဠ်ပုဂမှိဝ၊ ပဒွ ဒိုသုဇယဍ္ဍရံ၊
ဆင်္ဂသတိသောမှိဘု၊ မဏ္ဍိမဥဇယဍ္ဍရံ၊

(၉) ဒိုသု ခေမှကာထာသုခ။ သုဋ္ဌုလဘိဇယဍ္ဍရံ၊
တတောပရံတိုပိ အဌ၊ ကထာယိပဌမံမဟာ။

(၁၀) ပဋ္ဌသုပဝိသာရေသု။ ဝါရုဝါရံဝသိဿသော၊
သသံဒယာနဘောဝဒ္ဒေဝ၊ ကာ - ကာယိပရိကျွံတော၊

(၁၁) ပရမဏ္ဏဝိသာသိန္ဒိ။ အာဒယောနေကာ ကော၊
ဂန္ထာဝရိယဂ္ဂဠ်ငြ၊ နိသာယာဆလိဿသော၊

(၁၂) မွေနဂုဘိကဝသမှိ။ ဝိသာခနတ္ထဒေသ၊
ဝဘုဂဏိကပါဓမာဘွံ၊ ဝါနကုလဂ္ဂဿသော၊

ပါဠိနိဒါန်း၊

(၁၃) တဉ္စသေဃစေဋ္ဌမာသမှိ၊ ဆဂ်ါဝေဓေရာသျှဆွေးမ၊
ဆဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ္တန္တိ၊ ဒဂျုံ့ရာဇာလဘိလဉ္ဆန်၊

(၁၄) တဉ္စသေဃမိဂသီရမှိ၊ နမိဝတ်မှိချေ့ကော၊
သုဝဏ္ဏဥမ္မဋ္ဌာနန္တာရုံ၊ ဘွာပိဓေ့ဟိလဘိဏ္ဍသော၊

(၁၅) ဆနေကဂန္ထကာဒုကော၊ သိက္ခာကာမောငေးတိမာ၊
ရဝိန္ဒုဒေပါကဌေ့ဝ၊ သကလမှိမဟိတလေ၊

(၁၆) ကျွန်းရွာရညာစရာသဘော၊ ကျွန်းရွာရညာနိပါသကော၊
တိပိဋကသဒ္ဒဂန္ထ၊ မေကျွယ်ဝါစယံသဒါ။

(၁၇) စံကျောင်းဆာစေရာသဘာနံ၊ ပဏ္ဍုရုပ္ပြုသုလဒ္ဓကော၊
တဏ္ဍသောဇေုပဓေဝမ နာနာနယေသုကောဝိဒေါ၊

(၁၈) ပုရိဘပါမိမိသ် ဠာဒရေ၊ သံဃေသာဋ္ဌုဂဏာသဝိဇော၊
တသာသနေဘောဗဟုသိဿာ သဒ္ဒဂန္ထသုကောဝိဒါ၊

(၁၉) ဆာစေရမုပ္ပလဒ္ဓါဝ၊ သဒ္ဒ္ဓဝိညူဟိသံသိတာ၊
ဆနေကဂန္ထကာရစပါမေကျွာဟောန္တိပါယသော၊

(၂၀) သဒ္ဒဂန္ထတိရမွေဝ၊ ဝိနယရတ္တဂန္ထကော။
ဝတုသုဥယျုမွာနေသု၊ ပဏ္ဍာဟောသိဏ္ဍကောဝိဒန္တိ၊

(၂၁) သဒ္ဒမုပ္ပတ္တိတိကျူနာ၊ ကျွန် ရွာချညနိဝါသိနာ၊
ဝေသလာနံဟိတဏ္ဍာယ၊ ဆယံကာယာသုလေခိတာ၊

နွားတည်းဝိနိစ္ဆယမာတိကာ။

မာတိကာ။	နံပါတ်။
ပါဠိနိဒါန်း။	
ပဏာမာဒိကထာ။	၁
နိဒါနကထာ။	၂
ဝိနယဓရာဒိကထာ။	၃
ဝိနယဓရကထာ။	၄
ကောဏ္ဍုပ္ပတ္တိကထာ။	၇
ဝိနယဓရတို့ပတိပတ်။	၉
စောဒကအင်္ဂါ။	၁၁
သံဃာစသည်ကျင့်ဝတ်။ .... —	၁၃
ဝိနယဓရအင်္ဂါ။ .... —	၁၅
အနုဝိဇ္ဇကတို့ဝိစစ်ခဏ်း။ .... —	၁၇
စောဒနာကာရပြခဏ်း။ .... —	၂၀
စုဒိတကထုချေခဏ်း။ — —	၂၇
စောဒနာကာရကို၊ ကျမ်းဂန်နှင့်တိုက်ဆိုင်ခဏ်း။ ...	၂၉
ဝိနိစ္ဆယခိုင်မာပုံ သာဓကပြခဏ်း။ .... —	၃၅
သာဓကနှင့်တိုက်ဆိုင်ခဏ်း။	၃၇
စောဒကတို့ကား စောဒကတို့၏သက်သေစကားများ ကိုပါဠိအဋ္ဌကထာနှင့်တိုက်ဆိုင်နှီးနှောခဏ်း။	၄၀
ဝိနည်းဓိုရ်တို့ပြုကျင့်သင့်သောကိစ္စကိုပြဆိုခဏ်း။ ..	၄၃
လိုရင်းပဓာနအကျဉ်းချုပ်စီရင်ချက် ဝိနိစ္ဆယဖြတ်စာ။	၄၄
နိဂမကထာ။	၄၆

မြင်းတည်းဝိနိစ္ဆယမာတိကာ။

မာတိကာ။	နံပါတ်၊
မြင်းတည်းသံဃာဘေဒကအဋ္ဌုပ္ပတ္တိ၊ --	၄၉
သံဃာဘေဒကပါရာဇိကနှင့်၊ သာဓကပြခြင်း။	၅၀
အဋ္ဌကထာဆရာတို့၊ သံဃာဘေဒကအင်္ဂါ(၂)ပါးရေး ကြောင်းသာဓကပြခြင်း၊	၅၂
မြင်းတည်းမှုကို၊ပါဠိအဋ္ဌကထာများနှင့်တိုင်ဆိုင်ခြင်း၊	၅၄
သံဃာဘေဒက ဒုဿီလများ လှူထိုက် မလှူထိုက်ပြ ခြင်း၊	၅၆
မြင်းတည်းပွဲချက်လျှောက်လွှာကို၊လစ်လျူရှုကာ မဆုံး ဖြတ်ပဲထားရန်၊ အပြစ်ပြခြင်း၊	၅၉
ကျမ်းဂန်လာတိုင်းဆုံးဖြတ်ကဗုဒ္ဓဝိနိစ္ဆယ။ ..	၆၂
နိဂမကထာ၊	၆၄

နမောတဿဘဂဝတောအရဟတောသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊

ပဏာမဂဒ္ဓိကထာ၊

သဒ္ဓမ္မသာရံဇိနပုတ္တ ၊ဓမ္မံ ဟိတာဿဒါယကံ။
သံဃံ သာသနပါလဉ္စ။ အာစရိယေ နမာမဟံ။

ပဏ္ဏုဂဝတ္တ၊

အဟံ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ပဌမကျော်ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဘုရင်ခံမင်းနှင့်၊ သာသနာ့ပိုင်တို့ ချီးမြှင့်ကပ်လှူအပ်သော (၄) မြို့ဂိုဏ်းချုပ်၊ ကျွန်းရွာတောရဆရာတော်ဟူသော၊ ပဌမဘွဲ့ တံဆိပ်တော်၊ မြစ်ကြွ ခရိုင်သုခမ္မာဝင် ကျွန်းရွာတောရဆရာတော် ဟူသော၊ တတိယဘွဲ့တံဆိပ်တော်အားဖြင့်၊ ပြည်ပိုင်အစိုးရမင်းတို့ ထံမှရအပ်သော (၃) ထပ်သောဘွဲ့ တံဆိပ်နာမံတော်ရှိသော ငါသည်၊ နမော၌ကတ္တားကြီးယာဆိုက်၊ ၊သဒ္ဓမ္မသာရကံ၊လူနတ်ငြိမ်းဘွယ် သုံးဖြာသောလောကီအကျိုးစီးပွား၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်–သုံးတန်သောလောကုတ္တရာအကျိုးစီးပွားအားဖြင့်၊ ခြောက်တန်သောအကျိုးစီးပွားကို ပြီးစေနိုင်သော၊ ဇိနဗုဒ္ဓ၊သက်တော်ထင်ရှား ငါးပါးခန္ဓာ၊ အဖွားဉာဏ် ဖြစ်ထူးခြား–မြတ်စွာဘုရားကိုဇင်း၊ (နော်ကဝကိုလှမ်းယူသည်) – လိုက်လှမ်းပြန်ထည့်၊ပြင်တု ဘိ။ငါးရှိအစပ်လာ၊ ရှေးနိယံ။

ဟိတသဿ၊လောကီ လောကုတ် မယုတ်တိုးပွား၊ဆိုအင်ပြီးစီးပွား ချမ်းသာခြောက်ပါးကို၊ ဒါယကံ၊ ပညာဉာဏ်ရှိ ကဝိလိမ္မာ၊နတ် ဖြဖွား လူ၊ ဘယ်သူမရွေး ပေးတော်မူတတ်သော၊ ဓမ္မဉ္စ၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်-ကိုး တန်ပရိယတ်၊ ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကိုဇင်း၊ (စကိုးရှေးနည်းအတိုင်းလှမ်းယူ၊) သာသနပါလကံ၊ ပရိယတ် ပတိပတ်၊ နှစ်ရပ်သောသာသနာတော်ကို၊သက်ပါကာယ မငဲ့ကြပဲ၊ တကဲ့ ဝိတ်ထား ဘောက်ပြားကင်းဖျာ စောင့်ရှောက်တော်မူခဲ့ပေသော၊ သံဃဉ္စ၊ ကသျာကာမုသုဒ္ဓန် သံဃာမှန် သံဃာကောင်း နှင့်တကွ၊

ရှိပါးအရိယာ မြတ်သံဃာ ကိုရင်း။ (စကားအင်္ဂါနမယုတ်)သာသနာ ပါလကော။ ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ပဲ စိတ်လက်ကိုယ်ပါ၊ သာသနာကို ပူကာကြည့်ရှု၊ ကျွမ်းပြုပြင်ဆင် ဆင်ခြင်ရှုနေကာ၊ စောင့်ရှောက်တော်မူကြကုန်သော (ဝိဘတ်ဝုစ်ပြင်လိုက်စေ)အသင်ရိယေ၊ မင်း-မိုး-စ-မန်နိုင်းရန်ခွင်ကို ကမ္ဘာကျော်၊ ကိုးပါးသောကျေးဇူး တော်သခင် ထိပ်ခေါင်တင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့ကိုလည်း။ (လိုက် အာသဘဆန္ဒ ပုဂ္ဂိုလ်သဒ္ဒါ တရားဆန္ဒနှင့် ကြွကျ ချထား သည်၊) သိရသော ကိုယ်ပြင်တွင်အမြဲတင်သည့် ဦးခေါင်ရတနာ မြတ်အဂါ နှင့်တကွ (ထည့်)နမေနမ:မိ၊ ခြေတော်အရပ် ကြွပမ့်ကို လက်ပံမိုး ကာ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။ ။

နိဒါနကထာ၊

၁၃၀၀-ပြည့်နှစ် တပို့တွဲလဆန်း(၄)ရက်နေ့တွင်၊ နွားကျည်းရွာ၊ သူကြီး ဦးသက်ရှည် နှင့်ရွာ-ကိုးပိန်တို့က ၊ နွားကျည်းရွာကျောင်း၊ ဘုန်းကြီးဦးနန္ဒမာလာ အပေါ်၌၊ ထမသိကျွာပုဒ်ဖြင့် ပုန်မှားသံသယ ရှိကြောင်း စောဒကလုပ်၍၊ အနီးရှိ ဆရာတော် သံဃာတော်တို့ထံ လျှောက်ထားရာ၊ ချောင်ကြီးအနောက်ကျောင်း၊ ဆရာတော်-ဦးကလျာဏ၊ မန္တလေးမြို့၊ ချမ်းသာကြီးတိုက်၊ ဝေချအကျော်=ဆရာတော်၊ ဦးလက္ခဏ၊ တောင်သာမြို့ ကျွန်းရွာဘောဓိတိုက်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့ခံ ဆပ်တော်ရ သုခမ္မာဝင်ပြည့်မိုင်အဓိ ရမင်းတို့ထံမှ ဘွဲ့တံဆိပ် တော်(၃)ထပ်ရ၊ အနေက ဂန္ထကာရက၊ သိက္ခာကာမ၊ အတိပါကဋ၊ ကျွန်းချောတောရ ဆရာတော်အမှူးရှိသော ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ပေါင်း(၃၀)ကျော်၊ သံဃာတော်ပေါင်း(၅၀)ကျော်၊ လူဒါယကာ ဒါယိကာမအများနှင့် တည်းချာအနီး၊ ဗေဒါကုန်းကျောင်းတိုက်၌၊ အစည်းအဝေးကြီး ပြုလုပ်ကြပြီးသျှင်၊ စောဒက၊ ဝုဒ်တက၊ တို့နှင့်တကွ၊ ဆရာတော် သံဃာတော်၊ လူရှင်အများတို့ သဘောဆန္ဒတူ၊ ကျွန်းချော တောရဆရာတော်နှင့်၊ သီးကုန်းဆရာတော်-ဦးစန္ဒ၊ ဦးပညာ၊ ... (၃)ပါးကို နေခုံရွေးကာ သ...တိခမြွက်၍၊ ပုံပင်ကျောင်း ရဟန်းတော်

ဦးသုရိယကို စောဒက-စောဒက၏ သက်သေ။ စုဒိတက-စုဒိတက၏ သက်သေများကို၊ မပို မယုတ် ထွက်ချက်အတိုင်း ရေးသားနိုင်ရန်။ သမ္မုတိထား၍ ဆရာတော် သံဃာတော် အားလုံးတို့ရှေ့၊ မေးမြန်း စစ်ဆေးပြီးသျှင်။ စောဒက-စုဒိတကတို့နှင့်တကွ။ ဆရာတော် သံဃာတော်ခပ်သိမ်း၊ လူရှင်ခပ်သိမ်းတို့က၊ အားလုံးသဘောဆန္ဒတူ၊ ဝိနယဓရဝေါဟာရိက ဝိနိစ္ဆယိက၊ တရားသူကြီး တင်မြှောက်ရန် ရွေးချယ်ကြရာ၊ အားလုံးသဘောဆန္ဒတူ၊ မန္တလေးမြို့၊ ချမ်းသာကြီး ဆရာတော်နှင့်၊ တောင်သာမြို့-ကျွန်းရွာတောရဆရာတော် နှစ်ပါးကို တရားသူကြီးအဖြစ်၊ သမ္မုတိတင်မြှောက်ကြပြန်သည်၊ ထိုနောက် ထိုအစည်းအဝေး ပရိသတ်အလယ်တွင်၊ ချမ်းသာကြီးဆရာတော်က ကျွန်းရွာတောရဆရာတော်ကို၊ သိမ်သမုတ်ကိစ္စ အကြောင်းပြ၍။ လွှဲအပ်ပြန်ရာ၊ ကျွန်းရွာတောရဆရာတော်ကလည်း၊ သိမ်သမုတ်၊ ရဟန်းခံ၊ သာသနာပိုင်ကိစ္စ စသည်အကြောင်းပြ၍၊ ချမ်းသာကြီး ဆရာတော်ကိုလွှဲအပ်ပြန်ရာ၊ အားလုံးဆရာတော် သံဃာတော်လူရှင် အများတို့ကပင်၊ ကျွန်းရွာတောရဆရာတော်ကလက်ခံသင့်ကြောင်း ဝိုင်းဝန်းတိုက်တွန်းကြရာ ကျွန်းရွာတောရဆရာတော်ကပင် လက်ခံ ရပြန်လေသည်၊ ၊ထိုနောက်-ဘက်တော်သားကျောင်း၊ ဆရာတော် ဦးကေလာသက၊ ရှေးက အစည်းအဝေး အဆုံးအဖြတ်များ၌ အနှောင့် အရှက်မကြိုက်သလို ပြောဆိုသည်ကိုကြားရသကဲ့သို့၊ သည်အစည်း အဝေး အဆုံး အဖြတ် အလုံး၌။ တရားမှန်ဖြစ်ကြမည်ဖြစ်၍၊ တစုံ တယောက်သောသူမှ မကြိုက်၍ ပြောဆိုခွင့်မရ၊ ပြောဆိုသည်ကို ကြားရလျှင်၊ အားလုံး သဘောတူ၊ လူရှင်ရွေး၊ သံဃာ့ဒဏ်ပေးကြ စတမ်းဟု ပြောဆိုရာ၊ အားလုံးသဘောဆန္ဒတူ၊ ဦးကေလာသအား ဒိန္နရှိ တိုင်းလိုက်နာရန် ပြဌာန်းကြားလသည်၊ ၊

ဝိနယဓရဒီကထာ၊

ဓမ္မဒိန္နရွာသုဝေါဟာရိက ဝိနယဓရအရာ၌၊ (၁)သံဃာ၊ (၂)အနု[illegible]ဇ္ဇက ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်၊ (၃)စောဒက [illegible]င်းစုဒိတကတို့အင်္ဂါ ၅ ပါး။ ပရိ[illegible]ဒေသနာကထာ (၂၁၇)လာတိုင်းစိစစ်ရလိမ့်မည်၊ . . .

(၁) သံဃေန ဉတ္တိဉ္စ နောတိဉ္စ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ပရိဝါ (၂၁၇) ဉတ္တိဉ္စ အနုသာဝနဉ္စ ဝစနံ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ တတြာ ယံ ဇာနနပိဝါ၊ ထေရ ကာ စောဒကသုပ္ပကာထာ။ ထေရကာ ပတ္တိ မကာထာ ထ၊ သံဃေန ဇေ ပတိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ပရိဝါ အဋ္ဌကထာ၊ (၅၄၂)သံဃာက စောဒက၏ ရှေ့စကား နောက်စကား၊ စုဒိတက၏ ရှေ့စကား နောက်စကား၊ စော ဒကမှာ မမှုစောဒက-အစမှုဓစောဒကလော၊ ပဏ္ဍိဘာဗာလစကားလော ဟု စောဒက၏ပမာဏကိုသိရမည်။ စုဒိတကမှာလည်း၊ မမှုစုဒိတက ဟုတ်မဟုတ် ပမာဏကိုသိရမည်၊ အနုဝိဇ္ဇကဟူသည်၊ သံဃာ့အ လယ်၌၊ [illegible] ဝိကရဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌၊ ခန့်ထိုင် သော ဝိနယဓရကို ဆိုသည် ပရိဝါ အဋ္ဌကထာ ဂါထာသင်္ဂဏိ ကာဘွင့်(၅၄၀)သံဃာ့က ဤဝိနည်းရှင်၏ ယခုပေါ်လာသောအဓိ ကရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ဗဟုသုတပညာရှိပမလား မရှိလားဟု အနုဝိဇ္ဇက၏ ပမာဏကို သိရလိမ့်မည်၊ ငါ့ရှင်-အနည့်ငယ်မဖြစ် သောက်သောအရာကိုသော်လည်း မယုတ်စေရအောင် မြဲမြဲ မြဲမြဲ၊ ခိုင်ခိုင် ခံ့ခံ့ စိတ်နှစ်လုံးထား၍ ဖြောင့်ဖြောင့် မတ်မတ် ဤအမှုကိုရွက် ဆောင်ပါဟု- ဝိနယဓရကိုပြောဆိုရမည်၊

-ဤကားသံဃာ့ကိစ္စပြီး၏၊

ဝိနယဓရကထာ၊

အနုဝိဇ္ဇကေန ယေန ဝေမ္ပနယေန ဝိနယေန သဏ္ဌာသော သနေန တံအ ဓိကရဏံ ဝူပသမ္မတိ၊ ပရိဝါ (၂၁၇) အနုဝိဇ္ဇကောတိ ဝိနယဓရော၊ ပရိ ဝါ အဋ္ဌကထာ၊ (၅၄၀) တို့၌၊ ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်၊ သာမညအင်္ဂါ နှင့်ပြည့်စုံသူမဟုတ်။ ဝုဋ္ဌဝါပါ ပြီးတော်၊ စူဠဝဂ္ဂသမထက္ခန္ဓက၊ (၁၈၁) လာအင်္ဂါ(၁၀)ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောရဟန်းကိုသာ၊ ဝိနယဓရ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဘုရားဟောတော်မူသည်၊ ဒသဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမ္မန္နိတဗ္ဗော၊ သီလဝါ ဟောတိ(ထ) အဓိကရ ဏံ နိဒါန ဂါပိ နိဒ္ဒေတိ ပဋိဇာနာတိ၊ စူဠဝဂ္ဂသမထက္ခန္ဓက (၁၈၁)

(၁) ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့် ပြည့်စုံရမည်။ (၂) ကျမ်းဂန်လာ အာစရိယဝါဒ ဝိနိစ္ဆယများစွာလက်ကိုင်ရ၍၊ အကြားအမြင်များသူ ဖြစ်ရမည်။ (၃) ဥဘတောဝိဘင်းကို လေ့လာခြင်းရခြင်း၊ (၄) ဝိနည်းအကျင့်၌ လဇ္ဇီအဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိခြင်း။ (၅) သင်တ်သက်နိ်း ဝ သောအကြောင်းကြောင့် ရန်သူဖြစ်သည့် စောဒက ပုတ်တကစ်ဦးကို အကျိုးအကြောင်း လည်သည့် ပတ်ပတ် သိ၍စခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ခြင်း၊ (၆)အဓိကရုဏ်း ငြိမ်းကြောင်းအကြောင်းအရာသဘာဝနှံ့လည်မှုခြင်း (၇) ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း၊ အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၊ ကိစ္စာဓိကရုဏ်းတို့တွင်မည်သည့် အဓိကရုဏ်းဟု သိခြင်း။ (၈) အဓိကရုဏ်းဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်{၃၃}ပါးကိုသိခြင်း၊ (၉)အဓိကရုဏ်းချုပ်ကြောင်း သမ္မဝိနယ သတ္တသာသနကိုသိခြင်း။ (၁၀) အဓိကရုဏ်း ချုပ်ကြောင်း အကျင့်သမထ{၇}ပါးကိုသိခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ{၁၀}ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဘုရားသဗ္ဗညုပြင် သမထက္ခန္ဓက၌ဟောတော်မူသည်။

သီလံ သုတဥ္စ သွာဂတံ၊ လဇ္ဇီ သမောပဝတ္တိဗ္ဗလေ။
ဝိကရဏံ သမုဒယံ၊ နိရောဓံ ဂါမိနိဒ္ဒသ၊
ဝိနယေ ဒသင်္ဂါနိ၊ ဝုတ္တာနာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
ကွန်းချာဉာဏဝေယျာသဘာသင်္ဂဟာ ဂါထာ၊

ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမ္မန္နိတဗ္ဗောတိ အပလောကေတွာ ဝါ သမ္မန္နိတဗ္ဗော ပရတော ဝုတ္တာယ ဉတ္တိဒုတိယာယ ကမ္မဝါစာယ။ စူဠဝါသမထက္ခန္ဓကအဋ္ဌကထာ{၄-၀၃}အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိသောစကားမျိုး ဝိနည်းမလိမ္မာသောတရားဟောပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့ကိုထုတ်နှုတ်၍ထားဖြစ်ကြောင်း။ အပလောကနကံ ဉတ္တိဒုတိယ ကမ္မဝါစာများကို ဥဗ္ဗာဟိကာဆိုသည်ဟုသိရမည်။ ဝိနည်းငါးကျမ်း ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာများ၌ ဤအင်္ဂါ(၁၀)ပါးသည့် ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါမှန် အင်္ဂါစစ်ဖြစ်ကြောင်း အမှတ်တရသိကြရာ၏။ ထိုသမ္မုတိဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်သုံးဖြတ်အပ်သောဝိနိစ္ဆယကို၊ အနာဂတ်၌ တစုံတယောက်သော ရဟန်း-ရှင် လူ၊ တားမြစ်ပိတ်ပင်မရတော့ချေ၊ ဗုဒ္ဓသရိက္ခကဝိနိစ္ဆယဖြစ်လေတော့သည်၊ ထိုဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဆယ်ပါးရသျှင်၊ ဝိ

ဘင်းနှစ်ဖြာ၊ကံမွာကမ္မ၊ခန္ဓကပုဒ်၊နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင်၊ဟောပြနိုင်၊ကျောင်း
ထိုင်ငါးအင်္ဂါ၊ ။ဟုပါစိတ်ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ(၄၈) (၄၉)
(၅၀)၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ နိဿယည်းဆရာဟူသည်၊ ပရိသုဒ္ဓာပဇ္ဇာ
ပက၊ ဗဟုဿုတရဟန်း ကိုပင်ဆိုသည်၊ ၎င်းကိုပင် ကျောင်းထိုင်
ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည်၊ ၎င်းအင်္ဂါ(၅)ပါးနှင့် ပြည့်စုံမှ ကျောင်းထိုင်ကောင်း
သည်၊ ဆယ်ဝါမရပဲ၊ဥဘတောဝိဘင်းကို ပါဠိ အနက် အာ-ပ္ပါယ်မရ
ပဲ-မသိပဲ၊ ကံကြီးကံငယ်နားမလည်ပဲ၊မဟာဝါပူဇ္ဇဝါလာ၊ ဥပဇ္ဈာယ
ဝတ်စသည်နှင့်တကွ၊(၁၈)(၄၃)(၈၄)(၈၂)ပါးဘို့ကိုမသိပဲရုပ်နာမ်
နှစ်ပါးကိုမိမိသည်းမသိမြင်၊ သူတပါးကိုလည်းသိအောင်မြင်အောင်
မဟောနိုင်ပဲ၊ သိက္ခာဝါ (၆၀)ရသော်သည်း ကျောင်းမှထိုင်အပ်၊
ကျောင်းသား-သာမဏေ၊ ကပ္ပိယ၊ ရဟန်း တပည့်၊မမွေးအပ် မွေး
လျှင်၊ကျောင်းထိုင်ခဲ့လျှင်၊နံက်အာရုံကက်တိုင်း တက်တိုင်း၊ ရဟန်း
ခံတုံးက သမ္ဘုတ်(၅)ပါးပုံ၍။ ရဟန်းစစ်ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ နောင်လည်းပါ
ရာဇိက{၂၄}ဝါးတပါးပါးမှ မလွန်ကျူးသေးလျှင်၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်
သင့်၏၊ ဆယ်ဝါမရလျှင်၊ အစိုးတရရှင်ပြုမပေးအပ်၊ မိမိအစိုးတရ
အပ်သည်အထင်နှင့် ရှင်ပြုပေးအံ့။ ရှင်လည်းမဖြစ်၊ မိမိလည်းဒုက္ကဋ်
အာပတ်သင့်ကြောင်း။ မင်းတုန်းဘုရင် လက်ထက် စံကျောင်းဆရာ
တော်ဘုရားကြီး၊ ဝိနိစ္ဆယပြန်တန်း အများပင်ရှိလေပြီ၊ ထိုဝိနယခရ
ဒိသာပါမောက္ခ ရဟန်းသည်သာ၊ တဿဝေယျာဥဒပါသထော၊
ပဝါရဏာသံဃကမ္မ ။ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒါ။ နိဿယ ဒေတိ၊သာမဏော
ရံနုပဋ္ဌာပေတိ။ အစရှိသော ပါစိတ်ဝိနသောခ သိက္ခာပုဒ်ဘွင့်အဋ္ဌက
ထာ(၁၂၆)နံပါတ်နှင့်အညီ၊ ဥပုသ်ပြုမှုခံသိမ်း၊ ပဝါရဏာပြုမှု ခံ
သိမ်း၊သံဃကံကြီးကံငယ်ခံသိမ်း။ သာမဏေလုပ်ပေးမှု၊ပဉ္စင်းခံမှု
ခံသိမ်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်မှုနိဿယည်းပေးမှုခံသိမ်း၊ ကျောင်းသား
သာမဏေ၊ကပ္ပိယ၊ရဟန်း တပည့်ပရိသာတ်မွေးမှုခံသိမ်း၊ ပိုင်နိုင်
အစိုးရလေသည်၊ အင်္ဂါချိုသောသိက္ခာကြီး၊ အသက်ကြီးသူတိုင်း၊
အစိုးမရကြောင်း၊ သိသူတရာလျှင်တယောက်၊ တထောင်လျှင် တ
ယောက်မျှမရှိကြပြီ။ သာသနာဆုတ်ယုတ်လေစွတကား၊ ဝိနည်းသိ
သူလိမ္မာသူ အနေသးပြုသူ နည်းပါးလေစွတကား။

ကေဿပုဏ္ဏိကထာ။

ငါတို့ရေစကြိုမြို့သို့၊ အနုဝါဒါဓိဂုလ်းမှုဖြင့်၊ (၁၀)ကြိမ်တိုင်တိုင်ပင်၍၊ သံဃာထေရ်ကြီးများနှင့် ကြွသွားလေရာ၊ သံဃာကိစ္စ၌၊ အသက်ကြီး-သိက္ခာကြီးပိုင်သည့် အစိုးရသည့် အထင်နှင့်။ ။ကောဝိဒေါတိ ပိဋကာ သုရာစတော လဋ္ဌလဋ္ဌနံ။ ကွာဝိန္ဒတောတိ အဝေ်ပတိ။ ပုဏ္ဏတာ စရိယာ သဘော၊ ဟူ သာ ပေါ်ရာဟာ ရိယ ပုဂ်ဝဂါထာ၊

ကျွမ်းဂန်တတ်လှ။ တံဆိပ်ရ။ မုချဆရာ ထင်သ။ ။
တံဆိပ်ကင်းငြ။ ကျွမ်းဝင်လှ။ ဉပစာရသ။ ။
တံဆိပ်သည်းကင်း။ ကျွမ်းတတ်ကင်း။ ယင်းကားနုတ်မှသ။ ။

ဟူသော ရှေးပေါရာဏာရိယာ သဘာလက်ာတို့အရ။ ကျွမ်းဂန်လည်းမတတ် ဒေဝမြေကိုအစိုးရသော ဘုရင်မင်းတို့၏ တံဆိပ်လည်း မရသဖြင့်။ ဘုန်းကြီးလက္ခဏာသာ ရှိသော အသက်(၈၂)၊ သိက္ခာ(၆၂)ဝါရှိ၊ မျက်စိမမြင်သော ဘုန်းကြီးကြီး(၁)ပါးကို သံဃာကိစ္စအုပ်စိုးရန်မင့်၍ထားသတတ်၊ ထိုဘုန်းကြီးကြီးကလည်း အစိုးရမရကြောင်း စာမတတ်၍မသိရှာပဲ။ သံဃာကိစ္စ၌ ထေရ်ကြီး အသက်ကြီးအစိုးရသည်ဟု။ သူပြောလျှောပြာစကားကိုယုံမှား၍ ကိုယ်နုတ်သရမ်းကာ တကြိမ်နှင့်ကြိမ်အမိန့်ပေးလေရာ၊ သံဃာ(၇၀၀)ကျော် လူ(၁၀၀၀)ကျော်တွင်၊ မည်သူတဦးမျှ မလိုက်နာကြပဲ။ ဝိနယဓရ၊ ဒိသာပါမောက္ခအဂ်ါမြောက်သူတို့ပင် စိမံသဖြင့်။ ကိစ္စခပ်သိမ်းပြီးစီးခြင်းသို့ ရောက်ဘူးသတည်း၊ အကျွယ်ကိုလိုမူ ရေစကြိုဝိနိစ္ဆယ ရှာ၍ရှုကြလေ။ ။ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်စစ်ပုဂ္ဂိုလ်မှန်တို့မှာ၊ သီလလုံချုံခြင်း၊ မိမိနိုင်ငံမှာဖြစ်စေ၊ တခြားနိုင်ငံကဖြစ်စေ၊ ဝိနည်းအဘိဓမ္မာ သုတ္တန် ပုံမှားသံသရကိုပယ်ဖျက်နိုင်ခြင်း၊ သံဃာငရိသာတ်ပွဲလယ်၌။ ရဲရဲရင့်ရင့် ထင့်တင့်တယ်တယ်၊ အာဂမယုတ္တိအကြောင်းအကျိုး လက်သေက်ပြ၍ ပြောဆိုဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း။ အဋ္ဌပတ္တ္တိကသာသနာ ငုတ္တ ကရှင်လူ ရဟန်းခင်သိမ်းတို့ကို၊ အကြောင်းလုံလောက်စွာပြ၍၊ နိုင်နင်းနိုင်ခြင်း၊ ပရိယတ်ပတိပတ်ပတိဝေဓ သဒ္ဓမ္မ(၃)ပါးအရှည်တည်တံ့

ဧအာဒိကျင့်နိုင်ခြင်းဟူသော ပရိဝါရပဋ္ဌကာ။ ပါစိတ်ဝိ.လာခနသိက္ခာ ပုဒ်အဋ္ဌကထာဘို့လာ အင်္ဂါ(၅)ပါး၊ သံဃာဒိသေသနာဒိက္ခဟူ သမျှ အပိုးရအူသဆရိယပိုင်။ ဒိသာပါမောက္ခဆရာအဖြစ်၊ သဗ္ဗညု ဘုရားက တံဆိပ်ပေးခံရခြင်း၊ စသောအင်္ဂါများစွာ ရလေသည်။ အယံ ပရိသုပဋ္ဌာပကော ဗဟုဿုတောဟောတိ ဒိသာပါမောက္ခော။ ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်ဘွင့် အဋ္ဌကထာ။ (၄၉)ရှမေဟိ ဝပနတိဟိ လက္ခ ဏေဟိ သမန္နာဂတေန။ ဝိနယဓရေန ဝဏ္ဏ ဝိနိစ္ဆယဏ္ဏ သန္ဒိ ပတိ တောသံ ဧယံ ဩဘိ နိဿယ ဝဏ္ဏ ဗြို့ စောဒကော နုဝိဒ် အာကာနုစရ ဓော ဝဏ္ဏ ဓွေ သဟာသာ အဝိနိစ္ဆိနိတ္တာဝ ဆဋ္ဌာနာနိ ဩလောကေတဗ္ဗာနိ။ အစရိ သေါ ပထမပါရာဇိကာအဋ္ဌကထာ(၁၀၂)အာစရိယပရမ္ပရာတိ အာစရိ ယာနံ ဝိနိစ္ဆယပရမ္ပရာ။ သာရဏ္ဏ(၄၆)ရအာပ္ပဒအနဒါသုပနရှုမာသုဓော ဒနုသု(လ)ဘဝိသယတာဘိ။ ပထမဒုမ္မဒေါသသိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ (၄၆)တို့နှင့်အညီ ဝိနည်းရဂ်ရ် တရားသူကြီး ဟူသည်။ (၁)သိက္ခုဝိ ဘင်း ဘိက္ခုနီဝိဘင်းဟူသော ဘုရားဟော ဥဘတောဝိဘင်းသက် သက်ကို နှုတ်သက်ရွရွ ဝါရဂ္ဂထရခြင်း လေ့လာပြွမ်းတီလိမ္မာခြင်း။ (၂)ဝိနည်းအကျင့်၌လဇ္ဇီအဖြစ်ဖြင့်တည်ခြင်း၊ (၃)ဆိမ်ဆရာကောင်း သမားကောင်း သာသနာ့ဩက်ဂိုဏ်းငင် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် အဆက်အ နွယ်ကို အနည်းဆုံးနှစ်ဆက်သုံးဆက်မကထာသော ဝိနိစ္ဆယအမျိုး မျိုးတို့ကိုရခြင်း သိခြင်းအားဖြင့် အင်္ဂါ(၃)ပါးနှင့်ပြည့်စုံမည်ဟု ပရိ ဝါရဒသကာ၌ ဟောတော်မူသည်။ ယင်းဝိနည်းဓိုရ်သည်ဝိနည်းပါဠိ တော်ဟူသော၊ သုတ္တမဟာပဒေသလေးပါးတည်းဟူသောသုတ္တာနု လောမ။ အဋ္ဌကထာအစဉ်ဟူသောအာစရိယဝါဒ၊ ထေရဝါဒတည်း ဟူသော အတ္တနောမတိအားဖြင့် လေးပါးသောဝိနယကို သိရမည်။ ဘသို့ပနသိက္ခာပဒေစသိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ၊ သကလေစဝိနယဝိနိစ္ဆ ယေ ကာသလ္လံ ပဋ္ဌယန္တေနစတုဗ္ဗိဓော ဝိနယော ဇာနိတဗ္ဗော။ စ တုဗ္ဗိဓံ ဟိဝိနယံ။ မဟာထေရာ မဟိဒ္ဓိကာ။ နီဟရိတွာ ပကာသေသုံ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ပုရာ။ ပထမပါရာဇိကာဘွင့်အဋ္ဌကထာ(၁၇၇)ထိုမ ဟာပဒေသ{၄}ပါးသည်ဝိနည်းမဟာဝါ ဆင့်။ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက၌ရင်း သုတ်မဟာဝါ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌ရင်း၊ ဤသို့စသည်လာပြီးဖြစ်၍

မဒရေးသွားပြီ။ အနုဝိစ္ဆကောန်ယေနဝမ္မေန်ယေနဝိနယေနယေနသဏ္ဌာ
သသသနေ့နတံ အမိကရဏာ ဂူပသမ္ဘတီ။ တထံ တံအမိကရဏာ ဂူပ
သမေတဗ္ဗံ။ပရိဝါစောဒနာကဏ္ဍ(၂၁၇)ဝိနယသင်္ဂဟ(၂၉၅)ဓမ္မော
တိဘူတံဝဏ္ဏ။ ဝိနယောတိစောဒနာစေဝသာ၊ ရဏာစ၊ သဏ္ဌာသ
သနတ္တံ ဉာဏ္ဏံသမ္ဗဒါစေဝ အနုသဓနသမ္ဗဒါစ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ။
(၅၄၂)မဟာဝါ၊ (၃၀၉)ဝိနယသင်္ဂဟာ၊ (၂၉၅)ဝိ,ယာ လင်္ကာရ။
(၁၉၇)ပထမဒုဋ္ဌဒေါသဘွင့်အဋ္ဌကထာ။ (၄၆၉)ဓမ္မောတိဘူတေန
ဝဏ္ဏနာ။ ဝိနယေနဒီဝေဒေဝေဒေတွာသာရေတွာ။ ဘိက္ခုနိပါစိတ် ပါ
ရာဇိကဘွင့်အဋ္ဌကထာ (၁၅၂)ကနိ(၁၈၃)သဏ္ဌာသသသနေနာတိ
နုဝါပိစောဒေတွာ သာရေတွာ ကရဏာမဝသဏ္ဌာ သသသန်နာမ
ရင်းကနိ(   )ဝဏ္ဏနာဝါအာပတ္တိယာဝါနစောဒေဘာဝေ။ဗုဒ္ဓဝါ
အဋ္ဌကထာ (၁)ဝဏ္ဏနာအာပတ္တိဒဿေတွာ ဝေဒနာဒေါသသာရ
ဏာ၊ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ (၅၄၀) ဟုတ်မှန်သော သဘောဝဏ္ဏဖြင့်
အရှင်ဘုရားတစည့်တော်အား ခွင့်ပြုတော်မူပါ၊ တပည့်တော်သည်
အရှင်ဘုရား ပြောဆိုခြင်းကိုအလိုရှိပါ၏ဟု ခွင့်တောင်းပြီးလျှင် ဝဏ္ဏ
ဖြင့်ဖြစ်စေ အာပတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ နှစ်ပါးစုံဖြင့်ဖြစ်စေ စောဒနာပြီးအဖြစ်
ရှိမရှိကို အောင်မေ့စေပြီးလျှင် ရဇိတာဏ်ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ပြုအပ်သော
ကံကိုဓမ္မဟုံဆိုသည်။ ဘူတေနဝဏ္ဏနာဝေဒေတွာ သာရေတွာ ယ
ထာပတိညာယကာတဗ္ဗံကမ္မံဓမ္မောနာမ။ ဒသကုသလဝတ္ထာဓမ္မော
ဒသအကုသလကမ္မပထာအဓမ္မော၊ ဗုဒ္ဓဝါသံယုတ်ဘေဒကက္ခန္ဓကအ
ဋ္ဌကထာ(၄၆၇)ဟုတ်မှန်သောဝဏ္ဏ ဟုတ်မှန်သောသဘောကိုဓမ္မဆို
သည်၊ ဝိနည်းဒေသနာတော်အလို။ ။အကုသိုလ်ကမ္မပထ တရား
ဆယ်ပါးတို့တွင် တပါးပါးကို အဓမ္မဆိုသည်။ ဝိပါဒမိကရဏ်း
အနုဝါဒမိကရဏ်း၊ အာပတ္တာဓိကရဏ်း။ကိစ္စာဓိကရဏ်း(၄)ပါ
ဖြစ်ရှိမာနိဘိက္ခုဝေအဓိကရဏာနိ။ဝိဝါဒါဓိကရဏံ။ အနုဝါဒါ
ကရဏံ။ အာပတ္တာဓိကရဏံ။ ကိစ္စာဓိကရဏံ၊ ဗုဒ္ဓဝါသမထက္ခ
က(၁၇၁)သမ္မုခါဘာ(၄)ပါးရှိသည် သံဃသမ္မုခါဘာ။ ဓမ္မသ
ခါဘာ၊ ဝိနယသမ္မုခါဘာ ပုဂ္ဂလသမ္မုခါဘာ၊ ဗုဒ္ဓဝါ(၁၈၁)ကာရက
သံဃာချက်နှာကပ်ပြုအပ်သောသမဂ္ဂကိုသံဃသမ္မုခါဘာဆိုသည်

ငြိမ်းစေအပ်သောဝဏ္ဏ၏ဟုတ်မှန်တိုင်း ငြိမ်းစေအပ်သောသမထကို
မမ္ဗသမ္ဗုခဘာဆိုသည်။ စောဒနာသာရထာပိနည်းဖြင့် ငြိမ်းစေအပ်
သောသမထကိုပိနယသမ္ဗုခတာဆိုသည်။ စောဒကစုဒိတကတို့မျက်
မှောက်ပြုအပ်သောသမထကိုပုဂ္ဂလသမ္ဗုခဘာဆိုသည်၊ ယေနမမ္ဗေန
ယေနပိနယေနယေနသတ္ထုသာသနေနတံအဓိကရဏံ ဂူပသမ္ဗတိအ
ယံတတ္ထမမ္ဗသမ္ဗုခဘာပိနယသမ္ဗုခတာ။ ရူဥပါ(၁၇၉)ဥပ္ပန္နံနံဇဓိ
ကရဏာနံ သမထာယ ဂူပသမ္ဗုယသမ္ဗုခါပိနယောဒါတဗ္ဗော(၁)
သတိပိနယောဥါဒာတဗ္ဗော(၂)အမူဠ္ဌပိနယောဒါတဗ္ဗော(၃)ပတိညာယ
ကာရေတဗ္ဗံ၊(၄)ယေဘုယျသိကာ (၅)တဿပါပိယသိကာ (၆)
တိဏဝတ္ထာရကောတိ။ ဆိက္ခုပါဗိတ်ပါဠိတော် (၂၀၉)အနုပါဒါဓိ
ကရဏံစတ္တဟိသမထေဟိသမ္မတိ။ သမ္မုခါပိနယေနစသတိပိနယေန
စ အမူဠ္ဌပိနယေနစ၊တဿပါပိယသိကာယစ။ သဒ်ါ(၁၇၈)ရူဥပါ)
၁၈၅)ဤသို့ပိနည်းဇဓိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊အဓိကရုဏ်း{၄}ပါး၊ သမ္ဗုခ
တာ{၄}ပါး၊သမထ{၇}ပါးတို့ကို သရုပ်သဘောအဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
လေ့လာပြီးမှ ဘီးစရာသတည်း၊ ၊ဥပ္ပါဟန္တိပိယောဇေန္တိ တော
ယလဇ္ဇိနံဝါအလဇ္ဇိနံဝါကံလဟန္တိ။ဥပ္ပါဟိကာ၊သံဃာသမ္မုတိ၊ တာ
ယပိနိဿယန်ငတိဘိက္ခုဟိပိနိဿယဒေဝ ပိနယလင်္ကာရ၊ဒု။ အ
နန္တာနိဘာသာနိဝမ္မကံထိကံဝါဥဋ္ဌရိတွာပါဟတိပတိသေဓေတိဏ္ဍမာ
ဟာသမ္မုတိယာတိဥပ္ပါဟိကာအာယ၊ ဝေံသသမ္မ တဟိဂနဲ ဆိက္ခု
ဟိပိနိဿိတဗ္ဗန္တိ ရူဥပါယောဇနာ (၃၀) ဒေဟိစသမ္မဒေဟိပိသုံဝါ
နိသိဒိတွာ တဿ၊ဝေဝါပရိသာယနိသီဒန္တိတွာ။ သမ္မဒေဟိဘိက္ခု
ဟိအနုညပိနကိုပ္ပါက ထေတာပ္ပန္တိ သံဃဝတွာ တံအဓိကရဏံ
ပိနိဿိတဗ္ဗံ။ ပိနယာလင်္ကာရ။ ဒု။{၁၁၁}ရူဥပါယောဇနာ။ (၃၁)

ပိနယရေးသစ်ဓနဲ့မဂ္ဂဇင်းကထာပြီး၏၊

စောဒကေနပဋ္ဌသုဓမ္မေသုဂတိဘွာယပရေစောဒေတဗ္ဗော၊ စ
သောပရိဝါပါဠိတော် (၂၁၇)ဝဏ္ဏနာအာပတ္တိဥဒ္ဒေသတွာစောဒ
နာပရိဝါအဋ္ဌကထာ(၅၄၅။၅၄၆)ဒေကာကော်ဘြာသံကာရေတွာ
စောဒေန္တော၊ရူဥပါအဋ္ဌကထာ၊ (၄၇၆)တို့နှင့်အညီ(၁)စောဒနာလို

အပြစ်ဘင်လိုသော ဝေဒနာသည် သံယဲအလယ်၌ယောသောမလျော်ပတ်သောအခါ မဟုတ်ရာ၌မဝေဒနာ၊ အခွင့်တောင်းပန်ပြီး တဦးချင်းလျော်ပတ်ခါခွင့်တောင်း၍ ဝေဒနာခြင်း၊ (၂)ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုအာပတ်ကိုပြ၍ဝေဒနာခြင်း။ (၃)အကြမ်းမဘက်နူးညံ့သိမ်မွေ့သောကိုယ်နှုတ်ဖြင့်၊ဝေဒနာခြင်း(၄)ဝုဒ်တာကအပေါ်၌လေးကိုင်သောကရုဏာရှ အကျိုးစီးပွားကို လိုလား၍ဝေဒနာခြင်း၊ (၅)ဝုဒ်တာကအပေါ်မေတ္တာစိတ်သာရှိ၍ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော စိတ်မရှိရာအခါ၌ဝေဒနာခြင်း ဝေဒကာအင်္ဂါ{ငါးပါး}နှင့်။ ပြည့်စုံရမည် ဝိနည်းရှိရှိသည် ဤဝေဒကကား ဤအင်္ဂါ(၅)ပါးပြည့်စုံ မပြည့်စုံသိအောင် စုံစမ်းရမည်ဟု ပရိဝါ(၂၂၃)၌။ အဟာအေးယသသမာပဋ္ဌ သုဒ္ဓမ္မေသုပတိဋ္ဌာယပချ်ဝေဒေတိဥဒ္ဒါဟုနေ့ာတိ စသည်၌ဟောတော်မူသည်၊ မတည်လျှင် ထိုဝေဒကစကားကိုပမာဏမပြုအပ်၊ ဒုဋ္ဌဝေဒကောနာမ၊သမ္မဟုသေသု။လ။ဒုဋ္ဌဝေဒကော၊ ပါရာဇိကကထာ အဋ္ဌကထာ၊ ဒု(၄၆၆)ဝိနယသင်္ဂဟ(၂၈၃)များစွာသောရဟန်းတို့ထိုင်၍စကားပြောနေကြစဉ် တဦးနှင့်တဦးမရည်ညွှန်းပဲ၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုကိုစပ်မိပ်ရပြောကြရာ၊ ထိုစကားကိုယူ၍၊ဝေဒနာသူကို ဒုဋ္ဌဝေဒကအားနည်းသောဝေဒကဆိုသည်၊ ထိုဝေဒနာ ကိုဧည့်။ ပမာဏပြု၍အရေးခွင်မသွင်းအပ်၊ ဒုဋ္ဌဝေဒကဝစနံဂဟေတွာကောခိနဲ လဘတိ၊ ရင်း အဋ္ဌကထာ (၂)ကျမ်း။ ဒိဋ္ဌဝေဒနာ၊ သုတဝေဒနာ၊ ပရိသင်္ကာဝေဒနာ၊ ပေါင်း(၃)သီလဝိပတ္တိ။ အာစာရဝိပတ္တိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ၊အာဇီဝဝိပတ္တိဝေဒနာ။ ပေါင်း{၄}ပါး၊ ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ၊ အာပတ္တိသန္ဒဿနာ၊သံဝါသပဋိက္ခေပ၊သာမီစိပဋိက္ခေပဝေဒနာ၊ ပေါင်း{၄}ပါး၊ ပေါင်းဝေဒနာ{၁၀}အကျဉ်းချုပ်လာသည်၊ ရင်း အဋ္ဌကထာ(၂)ကျမ်း၊ ။ဝတ္ထုလွန်ကျူးမှုကိုရှင်း။ အာပတ်ကိုရှင်း၊ မြင်၍ဝေဒနာခြင်းကို၊ ဒိဋ္ဌဝေဒနာဆိုသည်၊ အဒိဋ္ဌနာမအဋ္ဌနော ပသာဒစက္ခုနာဝ၊ ဒိဋ္ဌစက္ခုနာ ပါအဒိဋ္ဌံ ပါရာဇိကကထာအဋ္ဌကထာ {၄၄၄}အဒိဋ္ဌ၌ ဒိသဝေဒ၏ ပ.ရိက်ကို မိမိဝေဒက ၏ပသာဒစက္ခုဖြင့်ဝေ ဒိဋ္ဌာဝစက္ခုဖြင့်ယောဟုဖြစ်၏၊ ဒိသဝေဒ၏ ကံကိုမပြောသိုသင်၊ သံပါရာဇိကံဝေဒကေနပုတိတက မြင်မှုလားနဝဒ ဋ္ဌနံ

သုတ္တံနှင့်ပရိသက်တံဟု ရှေ့နားဝါကျနှင့် ကားကထ္ထားကိုဂုဏ်။ ကံကို ဂုဏ်။ အာခါရကိုဂုဏ် ဖြပြီးရှိ၏။ အသုတ်နှာမဖာထေဝ။ ကောနှစ်ဝီဒ္ဓ မာနံနှင့်သုတံ၊ ဂုဏ်းအဋ္ဌကထာ။ သုဘပါး ပြခဲ့သိုဇပ်ဒသာစကားကို စောဒကာနှင့်သာဒသာတဒ်ဟွေသောတဖြင့်ကြွားသည်ဟုယူ၊ ။အ ပရိသက်တံ နာမစိတ္တဇ ဇပရိသက်တံ၊ မိမိဒေါ့ဒကမှာဖြစ်ဒေ သုဘဝါးမှာဖြစ်ဒေ၊ စိတ်ဖြင့်ယုံမှားအပ်သော ဝတ္ထုအာပတ်ကို ဆို သည်။ ဒိဋ္ဌသုဘမှုဘာရိသက်တ (၃)မျိုးပင်ရှိသည်၊ ၊ပါရာဇိကံ အာဒပတ္တန္တိဒိသွာ၊ ပဋိဉ္ဉာနေ္တာကာသစောဒနိက္ခမန္တံဒိသွာ ပိတိက္ခမ နံအဒိသွာ၊ ပါရာဇိကပတိက္ကမံဒိသွာ၊ စသောစကားများကိုရှု၍၊ ဒိဋ္ဌသုတာရိသက်တ သာခြည်မဟုတ်သည်ကို သိရ၏၊ ဓမ္မာဟာစ စောဒနာယ စောဒကာနှ ပုဂ္ဂလေနညပါဠိပဋ္ဌကေဝုဇ္ဇောသုပန္နရသသု မှုးမွှသုပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ပါရာဇိကလတ်အဋ္ဌကထာ (၄၇၁)ဝိနယသင်္ဂ ဟ{၃၁၁}တို့၌သာတင်း သန့်ရှင်းသောကိုယ်အကျင့်ရှိခြင်း။ နှုတ်အ ကျင့်ရှိခြင်း၊ ရဒ္ဓါတကၡ မေတ္တာစိတ်ရှေးရှုထင်ခြင်းအစရှိသော။ တေ ရသကလတ်ဒုက္ကဋ၊ ဝိနယသင်္ဂဟ(၁၃၅)လာ(၁၅)ပါးသောတရား ၌ တည်မတည်စဉ်းစားဆင်ခြင်ရလိမ့်မည်။ ။မေ့စောဒကအမေ့ စောဒကလား၊ ဗာလပဏ္ဍိတစောဒကလား၊ စသည်ဝိနယရေတို့က စဉ်းစားဆင်ခြင်ရမည်။ ပရိဝါရာဇိကလတ်အဋ္ဌကထာ။ဝိနယသင်္ဂဟ စသည်လာသည်။ ။

စောဒကာဝတ္ထုကထာပြီး၏၊

ရုဒ္ဓါတကေနွှိသုဓမ္မသုပတိပဋ္ဌိတဗ္ဗံသင္ကေစအကုပ္ပေ ပရိဝါ {၂၁၇}သံဃေစဘိဋ္ဌာတဗ္ဗံအကုပ္ပေ၊ ယံကတံပါနုကတံဝါ၊ တဒေ ဝ ဝတ္ထုဗ္ဗံနုစးစောဒကေဝါ ဇနုဝိဗ္ဗကေဝါသံဃယဝါကေ ါးပါဥပ္ပါးဒ တဗ္ဗော၊ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ စောဒနာကဏ္ဍဝဏ္ဏ [၅၄၂]သင္ကေစအာ ကုပ္ပေ စာတိဝဝိသင္ဃစ် အကုပ္ပနှတာယဧ၊ ရုဒ္ဓါတကေန ဟိသင္ဃဥ ဝတ္ထုဗ္ဗံ ကားပါစနုကာတဗ္ဗော။ အတ္တနာစနုကုဒ္ဓါတဗ္ဗော၊ ပစ္စေ၊ နုယနေ့တဗ္ဗော၊ ဗုဒ္ဓါ၀ါအဋ္ဌကထာ၊ ပါတိမောက္ခ ပန္နက္ခန္ဓက {၄၇၆}ဝိနယာလင်္ကာရ(၁၃၆)ရုဒ္ဓါတကသည်မှန်ကန်ထကိုသာမေး မြန်းစစ်ဆေးတိုင်းထွက်ဆိုရမည်။ စောဒကဝိနယ၏ သံဃာများ၌

အမျက်ဒေါသမရှိရ။ အာဃာတမထားရ။ ဆိုလိုသည်။

စုဒိတကဝတ္တကထာပြီး၏။

ဤသို့သံဃဝတ္တကထာ၊ ဝိနယဓရဝတ္တကထာ၊ စောဒကဝတ္တကထာ၊စုဒိတကဝတ္တကထာများကို ဒွိဓာပထကွဲလောက် သိမြင်ကြပြီးနောက်။ ဩတိဏ္ဏေဝတ္ထုသ္မိံ စောဒနာသန္တိတေ ဝိတိက္ကမသန္တိတေ ဝါဝတ္ထုသ္မိံ သံဃမဇ္ဈေဩတိဏ္ဏေဩသရေတိအဇ္ဈော၊ ဝတ္ထုမေဝအဇ္ဈ ဝိဘာဝေတွာစောဒကော စုဒိတကော ဝုတ္တဝတ္တဝေတိအာဟ၊ သာရတ္ထဒီပနီ။ ၌ (၄၆)ဝိနယဓရနာတိပဒ်၊ ဩလောကေတဗ္ဗာနိတိပဒေကဏ္ဍာ၊သမ္ပတိတေဩတိဏ္ဏေဝတ္ထုတိပဒဏ္ဍယံ အဝိနိစ္ဆိနိတွာတိပဒေလက္ခဏာကြီးယာ၊ စော၊လ။ နစာတိပဒ်ဒွယံ ဂရုတ္တတိပဒေကဏ္ဍ၊ဝတ္ထုဝေတိဒ်ဂရုတ္တတိပဒေလက္ခဏာဝဏ္ဏ။ ပါဠိဖြစ်ကဏ်ယောဇနာ(၁၁၀)စောဒနာဟူသောဝတ္ထု၊ လွန်ကျူးမှုဟူသောဝတ္ထုကိုဆုံးဖြတ်ခြင်းအကျိုး၌။ လက္ခဏာ(၃)ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊သံဃာတော်ကိုစည်းဝေးစေပြီးသော်ရင်းနှစ်ပါးသောဝတ္ထုသည်၊ သံဃာအလယ်သို့သက်ရောက်လာသည်ရှိသော်။ စောဒက စုဒိတကတို့ ဆိုသင့် ပြောသင့်၊ အပြစ်တင်သင့်၊ ထုချေသင့်သောစကားကိုဆိုအင်ပြီးသော်။ ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်ဖြင့်မစည်းစေးပဲ၊အဆောတလျှင်မဆုံးဖြတ်မူ၍။ (၁)လွန်ကျူးကြောင်း သုတ်နှကာဖွဲ့စသောဝတ္ထု၊ (၂)ဝါတိမောက်လာ သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောမာတိကာ၊ (၃)ပဒဘာဇနီလာအာပတ်၊ (၄)ပဒဘာဇနီလာတိကသံဃာဒိသေသ်ဝါဒိတ် ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ (၅) ပဋိလေးတံဥက္ကဋိတ်စသည်ဖြင့်၊သိက္ခာပုဒ်တို့၏အကြား၌ ပညတ်အပ်သော အန္တရာပတ်၊ (၆)သိက္ခာပုဒ်တို့၏အဆုံး၌ဟောတော်မူအပ်သောအနာပတ္တိ၊ဤခြောက်ဌာနကိုကြည့်၍ဆုံးဖြတ်ရာ၏ဟု ဝိနည်းဥပဒေလာသည်၊ဝတ္ထုနှစ်ပါးသံဃာအလယ်သို့သက်ရောက်လာဆိုသည်မှာလည်း၊ စောဒက စုဒိတကတို့ စောဒနာသင့် ထုချေရှင်းလင်းသင့်သော စကားကို ဆိုခြင်းကိုပင်ဆိုသည်ဟုပြသည်၊ ဥပါလိပဥ္စကဋ္ဌ ဒီသုဂတ္တာဒိဟူ သုတ္တာ၌ အာဟာဒိတွာအတ္တာဒါနလက္ခဏာဥ္စ စောဒကဝတ္တဥ္စ စုဒိတကဝတ္တဥ္စ သံဃေနကာတဗ္ဗဥ္စ အနုဝိဇ္ဇကဝတ္တဥ္စ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေန ကထိတ၊

ပထမဒုဋ္ဌဒေါသသွင့်အဋ္ဌကထာ၊(၄၆၇)အတ္တာဒါနံအာဒါတုကာမေ
နာတိဇ္ဇေသာသနံ သောဓေတုကာမေနာတိအတ္ထော ယံ အဓိကရဏံ အတ္တ
နာအာဒီယတိတံအတ္တာဒါနန္တိ ဝုစ္စတိ၊စူဠဝါပါတိမောက္ခ ထပနက္ခန္ဓက
အဋ္ဌကထာ၊ (၄၇၅) မိမိရှုအပ်သောအဓိကရုဏ်းကို အတ္တာဒါန ဆို
သည်ဟုသိ၊ပရိဝါဒေတု အတ္တနာအာဒါတဗ္ဗံ ဂဟေတဗ္ဗံ အဓိကရ
ဏံအတ္တာဒါနံ။ တေရသကဏ်(၅၀၃)ဝိမတိ(၅၃၅)ထေးက်၊ဤသို့
လျှင် သံဃာ၂ဘော်ကိစ္စ ဝိနည်းရှိရကျင့်ဝတ်။ပဒိဘာဏ ကျင့်ဝတ်များ
ကုံ၊ဝါဠ္ပုအဋ္ဌကထာဋီကာ ဂဏ္ဌိ ဏ္ဌိရလာတိုင်း မြတ်စွာဘုရားသာသ
နာတော်တွင်းကြုံကြိုက်၍သိရခြင်း၊ မှတ်ရခြင်းတို့ကား၊ သာသနာ
တော်တွင်း များစွာကျေးဇူးရှိဘွယ်ကောင်းးလှစွ။ သိသူနည်းပါးသှ
လေစွ၊ကျမ်းဂန်ပုံရှိခဲလေစွ၊ ဆရာကောင်း သမားကောင်းအဆက်
ဆက်တို့ထံမှ ဝိနိစ္ဆယမျိုးပုံရခဲလေစွ၊ ဆရာသမားကောင်း တွေ့ခဲ
လေစွ၊ ယခုအခါ တောင်သာနယ်၊ နွားတည်းရွာအရှေ့ ဗောဓိကုန်း
တောကျောင်း၌ နွားတည်းရွာကျောင်း အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းအတွက်၊
၁၃၀၀=ပြည့်နှစ်၊တပို့တွဲလဆုတ်(၄)ရက်၊တနင်းလာနေ့တွင်၊ ချုံကြီး
အနောက်ကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၊မန္တလေးမြို့ ချမ်းသာကြီး
ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ တောင်သာမြို့၊ ကျွန်းရွာတောရတိုက်၊
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ သုဝဏ္ဏဝင်၊ ကျွန်းရွာတောရ ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးအမှူးရှိသော ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း၊ (၃၀) သံဃာတော်
ပေါင်း (၅၀) ကျော်တို့ စည်းဝေးကြပြီး၊ ထိုအစည်းအဝေ ကြီး
တည်ရာကျောင်းအဓိကရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌၊ သံဃာတော်တို့
စည်းဝေးရာဌာနကြီးဖြစ်၍။ သင်္ဂါမာဝစရေနဘိက္ခုနာ၊ စသော
ပရိဝါစူဠသင်္ဂါမကထာ (၂၂၂)၌။ သင်္ဂါမဟု ဟောတော်မူသည်။
သင်္ဂါမောတိ အဓိကရဏဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာ၊ယသံဃာသန္နိပါတော၊ စူဠ
ဝါအဋ္ဌကထာ (၅၄၃)သမာဂမေန္တိ သန္နိပါတေန္တိ ဧတ္ထာတိ သင်္ဂါမော၊
ဇင်းယောဇနာ(၁၅၇)သင်္ဂါမာဝစရဆိုသည်ကား၊ယင်းသံဃာစည်း
ဝေးရာဌာနသို့၊ အဓိကရုဏ်းကိုဆုံးဖြတ်ခြင်းအကျိုး၌ သက်ဝင်၍
ဝိနိစ္ဆယကိုဖြစ်စေနိုင်သောမြတ်စွာဘုရား၏ ဝိနည်းမှန် ဓမ္မမှန်ကို ဝိန
ယဓမ္မဒုကင်းသည်ကိုပြု၍ မိမိအယူကိုပြကြကာ၊ဝေသာလိပြည် ဝဇ္ဇီ

တိုင်းသားတို့ကဲ့သို့ ရုခဝးလာရောက် ကြကုန်သော အဇ္ဈပစ္စန္တိက
သာသနာပစ္စန္တိကတို့၏အယူကိုနှိုင်နှင်းဖျက်ဆီးလျက်၊ ဘုရားအလို
တော်ကျ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာဂဏ္ဌိအဘိရုံပြလျက် ဆုံးဖြတ်နိုင်
သောဥဘတောဝိဘင်းဆောင် ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်ကိုဆိုသည်၊ ယော
ဘိက္ခုတော သံ ပစ္စန္တိကာနံလဒ္ဓိံ မဒ္ဒိတွာ သကဝါဒဒီပနညာယ တဇ္ဇ
အဝေစရတိအဗ္ဘောဂါပေတွာဝိနိစ္ဆယံပဝတ္တေတိ၊ သောသင်္ဂါမာဝစေ
ရောနာမ၊ ယသနေ္တ ဒရာဝိသ။ ပရိဝါ ရှုဋ္ဌသင်္ဂါမဘွင့်အဋ္ဌကထာ(၅၄၃)
ထိုသင်္ဂါမပုဒ်၌။တကြွဟိစသောစကားရင်း၊ တဇ္ဇအဝေစရတိစသော
စကားရင်းများကိုထောက်၍ သံဝဏ္ဏနာသံဟသန္နိပါတေဟုသောစ
ကားကို အဓိကရဏသာဓိသာပြုရမည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ သိစေ
ထော်မူသည်၊ထိုစကားမှန်၏။ ဒသဝသေသ ဝိဘင်္ဂေါ စ၊ ကမ္မာကမ္မဉ္စ
ဓဉ္ဇကော၊ နာမရူပဒဿနဉ္စ၊ ဥပဇ္ဈာယမှိပ္ဂုခါ။ ဟုသောပါဠိတ်
တတိယဩဝါဒဝဂ်ဘနည်း၊ဘိက္ခုနီဝဂ်၊ ပထမဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်
အဋ္ဌကထာ၊ (၄၀) နှင့်အညီ။ ပရိသာတ်မွေးနိုင် ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်နိုင်၊
နိဿယည်းပေးနိုင်သော ပရိသုပဋ္ဌာပကဥပဇ္ဈာရိယ နိဿယာစရိ
ယ အင်္ဂါလက္ခဏာကိုပြရာ၌၊ဘိက္ခုဝိဘင်း။ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၊ ပါရာဇိ
ကဏ်ပါဠိတော်၊ပါစိတ်ပါဠိတော်များကို ဝါစုဂ္ဂတနှုတ်တက်ရွရရ
မည်။ လေ့လာကျွမ်းကျင်ရမည်ဟု၊ ဝိနယဓရအင်္ဂါလက္ခဏာ၌လာ
သည်။ နိဿယာမုစ္စကရပ်ဟန်းမှ။ ဘိက္ခု၊ဘိက္ခုနီပါတိမောက်(၂)
စောင်လုံးအကျယ်ရရမည်၊ ပရိသုပဋ္ဌာပက၊ကျောင်းထိုင်ဥပဇ္ဈာယ်
ဆရာ နိဿယည်းဆရာတို့မှာ ပါတိမောက်(၂)စောင်အလွတ် ဥဘ
တောဝိဘင်းကိုရရမည်၊ လေ့လာကျွမ်းကျင်ရမည်၊ဘိက္ခုနောဝါဒ
ကရပ်ဟန်းဖြစ်မူ၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီပါတိမောက်(၂)စောင်လုံးလည်းရ
ရမည်၊ ဥဘတောဝိဘင်းလည်းရရမည်၊ လိမ္မာကျွမ်းကျင်ရမည်ဟု
ဟောတော်မူသည်၊ ယခုကာလ ရရ၊ လိမ္မာရမည်ကိုမဆိုထားဘိ၊
တချို့ သင်ကြားပင်မသင်ကြားဘူးကြ၊သို့ပါလျက် ကျောင်းထိုင်လုပ်
ကြ၊ပရိသာတ်မွေးမြူကြ၊သာမဏေဝတ်ပေးကြ၊ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်
ပေးကြသည်ကား၊မရှိသာထက်–မသိသားခက် ဆိုသကဲ့သို့၊လူဝက်
သားဘောင်တို့ဖြင့် နေရသလောက်မျှအကျိုးမရှိ၊ သံသရာဝန်

အပါယ်လေးပါးဝန်၊ နံက်အာရုဏ်တက်တိုင်း အာပတ်ပြွမ်းတီး သာမဏေရဟန်းလုပ်ပေးတိုင်း အာပတ်ပြွမ်းတီးဖြစ်၍၊ သာပတ္တိကာသ ဘိက္ခုဝေနိရယံဝါဝဒါမိ တိရစ္ဆာနယောနိံဝါ။ ဟူသော ပကိဏ္ဏကာ ပါဠိတော်အရ၊ ရဟန်းတလျှင် အင်္ဂါမဲ့ပဲကျောင်းထိုင်သူတို့မှာ၊ ဂိစ္ဆာကုန်တောင်မှနားနိုင်ပါမည်လားဟု တရေးရေးတွေးမိကြရာသတည်း၊

သို့သော် ယခုအစည်းအဝေးတွင်မူ။ ဝိနယဓရပြုလုပ်လိုသူတို့ အလွယ်တကူကျက်ဆောင်ရန်၊ သဗ္ဗညုဘုရားဟောသတ်သတ် ဥဘတောဝိဘင်းပါဠိတော်စစ်(၁၁)ကြောင်းပေ (၁၇၇)ခံ့ရှိ ထုတ်ထားတော်မူပြီး စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် မိမိထည်းရ၊ သူတပါးကိုရအောင်တိုက်တွန်းချက်ရှိသဖြင့်၊ ထိုဥဘတောဝိဘင်းကို နှုတ်တက်ရွရွ ပါရဂူတရအောင်လေ့လာသော ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်များ ဝင်ပါဝင်ရာ၊ သင်္ဂါမကြီးဖြစ်ရကား၊ အယံပရိသုပဋ္ဌာပကောဇဟု သာသနာဒိသာပါမောက္ခ၊ ရင်းအင်္ဂကထာနှင့်ညီညွတ်ပေရကား။ သံဃာကိစ္စသည်တခုခုမျှချွတ်ယွင်းပဲ၊ ပရိပုဏ္ဏာသဗ္ဗနဒေါသ ဝိမုတ္တ၊ သံဃာသန္နိပါတဖြစ်သည်ကို၊ ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူခပ်သိမ်းတို့သိကြရာသတည်း၊ ။

ဤကား၊ အဏ္ဏကြုံသနပရဝဿနံကင်းကွာ သတိသမ္ပဇည အမြဲယှဉ်ကာလျက် တို့သုငါစသောရဟန်းကြီး သံဃာကြီး မထေရ်ကြီး ခပ်သိမ်းတို့ သုထက်ငါ ဥဘတောဝိဘင်းကိုလေ့လာပြီးလျှင်၊ မိမိနှင့်သာသနာ နှစ်ဖြာကောင်းစားအောင် အားတက်သရော လေ့လာကြရန် သတိသေးနှိုးဆော်၊သာသနာတော်ကြီးပွားအောင် ရှက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေဟု ဆုတောင်းလိုက်ပါကြောင်း၊

သံဃာဒိသေသ်ကိစ္စကထာပြီး၏၊

ယခုအခါ၌ကား၊ ကိံတေမိ၌၊ ကိန္တိတေမိ၌၊ ကဒါမိ၌၊ကတ္တမိ၌၊ ပါရာဇိကံအဏ္ဏာပဋ္ဋနော်ဒိမ္မွာ၊ အစရှိသော ပရိဝါဝါဝနာကာထ္ထာ(၂၁၆)၌၊ဥဒ္ဒေသတိကာယသမ္ဗုန္ဓိတမ္ဘော်တိအပလောကကတွာဝါ သမ္ဗန္ဓိတဝိဓာပရတောဝုတ္တာယ ဥာတ္တိဒုတိယာယကမ္မဝါစာယ၊ ဇေ

သမ္မောဟဝိနောဒနီကျမ်း ဝိသုံဂါ နိဒါန်ဝတ္ထု တဆိသောယောဓာဝါဒရှိ သာဃ အဘိဓာန် အသမ္မောဟဝိ နက်ရှိုင်ကထေတတ္တ သာဝတ္ထု တံ ဒီဃနိကာယ်ပါဠိတော်ဂဏ္ဍီ၊ ရုပ္ပဝါသမထကျွန္ဓကအဋ္ဌကထာ၊(၄၀၃) နှင့်အညီ၊ စည်းဝေးရာပါ သံဃာတော်သည်၊ အပလောကနကမ္မ နာမ သိမ္မဂ္ဂကသံဃာ သောခေတ္တာ၊ စသည်ဖြင့်လာသောရုပ္ပဝါသမထကျွန္ဓ ကဘွင့် အဋ္ဌကထာ၊(၄၀၁) ငရိဂါကမ္မာဂါဘွင့် အဋ္ဌကထာ(၅၇၄) တို့နှင့်အညီ။ သုံးကြိမ်ပန်ကြ၍ အပလောကနကံဖြင့်တင်မြှောက်အပ် သော ဝိနည်းဓိုရ်၊ သို့မဟုတ် ရုဋ္ဌဝါ(၁၈၂)နံပါတ်၌။ ဘုရားဟော တော်မူတိုင်း၊ သံဃာတော်သည်။ အနုဝိဇ္ဇကောသမ္မတ၊ အဋ္ဌကထာ အရ၊ ဉာတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့်တင်မြှောက်အပ်သောဝိနည်းဓိုရ်၊ ဝိနည်းဓိုရ်လက္ခဏာများနှင့်ညီညွတ်၍၊ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒိသာပါမောက္ခဝိနယဓရအဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားအပ်သော ဝိနည်းဓိုရ်၊ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ အင်္ဂါ(၁၀)ပါးညီညွတ်၍ ထားအပ်ခဲ့ရာ မှာ၊ ပြည်ပိုင်အစိုးရမင်းများနှင့်တကွ၊ သာသနာစဉ် သာသနာပြု မင်းစဉ်အတိုင်း၊ ပဝေဏီပါလက အာစရိယပါရမ္ပရိယအားဖြင့်လာ သော သာသနာပိုင်ဆရာတော်နှင့်၊ စည်းဝေးရာသံဃာတော်တို့က ပါခန့်ထားအပ်သော ဝိနည်းဓိုရ်ဟူ၍၊ ဝိနည်းဓိုရ် အမျိုးရှိရာတွင်၊ တတိယ ဝိနည်းဓိုရ်များလည်း ပါဝင်ရကား၊ ဝိနည်းဓိုရ်အင်္ဂါလုံ လောက် မလုံလောက်မှာ၊ ပညာရှိသူတိုင်း၊ သိမြင်ပြီး ဖြစ်ကြပြီ။ ထိုသံဃာသမ္မုတိရ ဝိနည်းဓိုရ်များကား၊ ပုဒ်တကန္တ စောဒကတို့ စောဒ နာစကား၊ သံဃာတော်တို့ထံ ရောက်နေပြီးလျှင်။ သံဃာတော်တို့က လည်း၊ အပလောကနကံဖြင့်။ ကျောင်းအုပ်ဆရာတော်၊ သီးကုန်း ဆရာတော်-ဦးနန္ဒ၊ ဦးပညာ(၃)ပါးတို့ကို၊ မိမိကိစ္စဝတ်ပြည့်ပုံစေရန် ဝိနယဓရ အနုဝိဇ္ဇကပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် တင်မြှောက်ပြီးစီးကြလေပြီ၊ ၊

ထိုသံဃာသမ္မုတိရ ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့က၊ (၁)ကိုဒေးဒိဇ္ဇ အရ၊ ပါရာဇိကဘတ်ဖော်ဝတ္ထု၊ ဒိပဋ္ဌိ(၄)ပါးအာပတ်(၇)ပုံ နှစ်ယောက်နှစ်ယောက်သောသူတို့သည်၊ ရောက်အပ်သော အကြောင်းကို မေးရမည်၊ (၂)ကိုနိဿယတ ဒိဋ္ဌ အရ၊ ရှည်မြင့်နိမ့်တိုမြည်းပြုသောအသွင်သဏ္ဌာန်၊ ချောင်းထိုင် ခုဝ်သွား ဇာရိယာပုထ် လူ့အသွင်စသော အခြင်းအရာ၊

လျှောင်းထိုင်ရဝ်သွား စဉ်းဘောက်ပြန်ပုံ ဝိဥ္စကာရကို မေးရမည်၊ (၃)ကဒါတေဒိဌ်အရ၊ နံက်မွန်းတည့် ညချမ်းကာလအခါ၊ နေ့ညဉ့်လဆန်း လဆုတ်-နွေဆောင်း မိုဃ်းဥတုကိုမေးရမည်။(၄)ကဏ္ဍတေဒိဌ်အရ၊မြင်ရာအရပ်ကိုမေးရမည်၊မြေကြီးပေါ် ကျောက်ပေါ် တောင်ပေါ် ဖြသာဒ်ပေါ် ဇရပ်ပေါ်၌လွှန်ကျူးသည်ကို မြင်သလော။ အရှေ့မြောက်တောင် အနောက်အရပ်၌ မြင်သလော မေးရမည်။ ဤသို့ကိုနတ္တိမိဌ်၌ ဝတ္ထုဝပဒ္ဒွီအပဒ္ဒီ ဧ္စသာဒေဓာရ (၄)ပါးကိုမေးရမည်၊ ကိန္တတေဒိဌ်၌၊ လိင်္ဂနာရိယာပထအာကာရဝိပ္ပကာရ(၄)ပါးကိုမေးရမည်၊ ကဒါတေဒိဌ်၌။ ကာလသမထဒိဝသဥတု(၄)ပါးကိုမေးရမည်။ ကဏ္ဍကေဒိဌ်၌။ ဓာနဘူမိသြကာသပဒေသ(၄)ပါးကိုမေးရမည်ဟု၊ပရိဝါမဟာသင်္ဂါမ(၂၃၁)၌၊ဟောတော်မူ၍ကား။ ဒေဒက စောဒကသက်သေ၊ ဗုဒိတက ဗုဒိတကသက်သေတို့ကို ဝိနည်းဓိုရ်တို့တာဝန်ဖြစ်၍၊ စစ်ဆေးမေးမြန်းရန် အချိန်ရောက်လာပြီး ယင်းသို့သံဃာသမ္မုတိဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သံဃာမျက်မှောက်တွင်စစ်ဆေးရမည်လော၊သို့မဟုတ် ၁ ငွရာအရပ်သို့သွား၍စစ်ဆေးရမည်လောဟု မေးရန်ရှိ၏။ ၊ဝိနယဓရေန စောဒကေနစ ဗုဒိတကေနစ ဝုဋ္ဌာဝဋ္ဌာနေ့ သဟာသာ အဝိနိစ္ဆိနိတွာ ဝဆမ္မာနာနိ သြလေသကတမ္ဘနိ ဟူ၍ ၎င်း၊သမ္မတေပဝိပနသိက္ခူပဝိဝိသုံဝါနိသိဒိတ္ဝာတာသာ ယေဝဝါ ပရိသာယသာဝေဘွတံအမိကာရဏံဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗံ ဟူ၍၎င်း၊ ပါရာဇိကကဏ်အဋ္ဌကထာ၊. ရုဒ္ဒဝါအဋ္ဌကထာဘို၌ လာသောကြောင့်၎င်း၊ ဩတ္တကာစောဒကသပုစ္ဆကထာ(လ)အာဟာရတိဝဏ္ဍမ္ဘာ၊ ဟုပရိဝါအဋ္ဌကထာ စောဒနာကဏ္ဍာဘွင့် (၅၄၂)၌။ သံဃာတော်ကား၊ ဝိနည်းဓိုရ်တို့အား၊အပ်နှံလွှဲအပ်ပြီးဖြစ်၍၎င်း၊ သံဃာပရိသာတ်အရှေ့တွင်ဖြစ်စေ၊သီးခြားဝိနည်းဓိုရ်တို့အနှံထို၍ဖြစ်စေ စစ်ဆေးမေးမြန်းသင့်သည်ကိုသိအပ်၏။ ရှေးရှေးဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများလည်း၊ ဤအဋ္ဌကထာများကိုထောက်ထား၍။သံဃာ့ပရိသတ်ကွယ်ရာ၌၊ အသီးနေ၍စစ်ဆေးသည်ကိုသိအပ်၏၊ အချို့ကား သံဃာရှေ့စစ်ဆေးမှအပ်သည်ဟုပြောကြ၏။ ဝိသုံဝါနိသိဒိတွာစသည်ကိုသတိမမူမိဟန်မတူ၊ ၊သတိမူမိပါ၏၊ သံဃာတော်ပရိသတ်မှ အသီးအခြားထိုင်၍

လေ့အမှု၌ ဘက်တောကိုယ်တော်-ဦးကောထာသာ၊ ပရိသာတ်အများရှေ့ပြောဆိုသကဲ့သို့ နောက်အနာဂတ်၌၊ တပုံတခုမပြောဆိုရန်၊ ပြောကြားခြင်း အမိကရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့ကို ဆိုပေသည်ဟူခြားအံ့။ ပြောကြားမှု ဆုံးဖြတ်မှုဟူသော ပဓာနကိစ္စတို့ကို ဥက္ကမ္ဘိန်ဒ္ဒေသအားဖြင့် သေယျတ္ထိကော၊ ပရိသဒမ္မသာရထိ စသည်တို့ကဲ့သို့ ဆိုပေသည် အပဓာနကိစ္စဖြစ်သော ပရိဝါစောဒနာကထာသာ စကားစဉ်ကို သတိပြုကြလေ၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်လည်းသုံးကြလေဦး၊ မေးမြန်းစစ်ဆေးခြင်းကိစ္စမူ။ သိမ်းသာမှ ကွယ်ရာမြုရန်၌၊ ပြောဆိုခွင့်ပင်မရှိချေ၊ ရဟန်းခံကိစ္စ၌ အနုသာသနကိစ္စကို သိမ်းဖြင်ပ၌ပြုသကဲ့သို့တည်း။

ဤ ကား အာစရိယာရမ္ဗရဝိနိစ္ဆယပေတည်း။ သတိရှိခဲ့။ ကျမ်းဂန်အထောကိုမြင်နိုင်ခဲ့။ ဤအရာ၌ ဆရာတော်တို့သတိမမိခဲ့သောအရာဖြစ်၍၊ အတန်ငယ်ပိစစ်၍ပြဦးအံ့။ ဝိသမ္ဘတေဟိ အစရှိသော အဓ္ဓကထာစကားသည်၊ ဝိနည်းမိရိုးမြောက်ရ၌ လာသောစကားတည်း၊ ပါဠိတော်မှာ ဉာတ္တိ ဒုတိယ ကမ္မဝါစာဖြင့် မြောက်ရပုံ လျှော်၊ ဗုဒ္ဓမဘာသာဖြစ်၍။ အပသာကနကဖြင့်လည်း မြောက်သင့်ကြောင်းပြ ပေတည်း ထိုသိမ်းသမ္မုတိဝိနည်းမိရိုးသည့်သာ စောဒကာစုဒိတကတို့ ကိုရင်း၊ သက်သေတို့ကိုမေးမြန်းစစ်ဆေးခံကြောင်း၊ ပရိဝါပါဠိ ကောသလာသည့်ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်မေးမြန်းစစ်ဆေးရကြောင်းမလာ၊ ဝိနည်းမိရိုးလည်း ယခုမှဖြစ်သတည်း၊ ထိုကြောင့် ဝိနည်းမိရိုး သမ္မုတိရကာစ ဤသို့ကြားသည်ကိုသိသင့်၏။ ကြားပြီးနောက်မှစစ်ဆေးမေးမြန်းသည်ကိုလည်းသိသင့်၏၊ ထိုကြောင့်-အညတြဟိအသမ္မတေဟိနကိစ္စ ကာ-တတ္ထနိသာဝေတွာနေ၌ စောဒက ပုဒိဘကေပုစ္ဆိတွာတံ အမိကရဏံဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗ ဟုပါဠိသည့်နှင့်တကွ သေးစနာရမည်ကို မှုချအသွားကိုမြင်သဖြင့်ရင်း၊ ပရိဝါပါဠိကို ထောက်သဖြင့်ရင်း၊ ပညာရှိတို့သိနိုင်ရာ၏။ ဤ ကား ပါဠိအဘိသံဝဏ္ဏနာတခု အရပ်ရပ်ကိုထောက်၍ သံဝဏ္ဏနာ၌ပုံ၍ကြွင်းသည် အမေးပွါးပြကြွင်းသည်ကိုသိရသောနည်းအည်း၊ သိပဲ မြင်နိုင်ခဲ့လေ၍တကား၊ ၊နဟိသတ္တာပရိသာဒလေနဝါ၊ ကျူပစ္စွမ္မေနဝါ အကာရကော ကာရကော ကာတဗ္ဗကာရကောဝါ အကာရကော ကာတုံ၊ တသ္မာ နံ သသံကတံဝါ အ

တံငါ၊တဒေဝဝတ္ထုဗ္ဗ ၊ငထမဒိဋ္ဌဒေါသဘွင့် အဋ္ဌကထာ(၄၆၀) ဖြို့ရှိ ပရိသတ်၏အစွမ်းသတ္တိကြောင့်ရှင်း၊ သက်သေတည်းဟူသော အထောက်အပံ့ အကြောင်းကြောင့်ရှင်း၊ အာပတ်ဝတ္ထုကိုမလွန်ကျူးသောသူကို လွန်ကျူးသောသူပဲဟု ပြုလုပ်ပြောဆိုခြင်းငှါရှင်း၊ လွန်ကျူးသောသူကို မလွန်ကျူးသောသူပဲဟု ပြုလုပ် ပြောဆိုခြင်းငှါ မတတ်စကောင်း၊ သို့ကြောင့်—အကြင်အမှုကို ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်၏ ထိုအမှုကိုသာရှင်း၊အကြင်အမှုကို ကိုယ်တိုင်မပြုအပ်၊ ထိုမပြုအပ်သော အမှုကိုသာရှင်း၊ပြုလုပ်ပါသည် မပြုလုပ်ပါဟုပြောဆိုရမည်၊ ဘုရားသခင်မှာထားပါလျက်။ သင်ရဒ္ဒိတကမဟာနွားမှန်းငါသိသည်။ သင်စောဒက မှသားဆိုသည်ဟု အမိန့်မရှိချေ။ သူတပါးသနားသည့်တကြောင်း၊ အနာဂတ်၌ သံဃာအားဝတ္ထုရောက်လာက စောဒနာ၍ အောက်မေ့ပြီးနောက်၊ နည်းဥအတိုင်း လင်္ကာများကိုဆုံးဖြတ်ရန် ဝိနယသင်္ဂဟာ ပါဠိ၌စဉ်ထားခဲ့လိုသည်တကြောင်းများကြောင့်၊ငါသိသည်ဟုမိန့်တော်မူ။ ဤအရာ၌ ဝိနည်းပါဠိ၌ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့နှင့်။ ရှေ့နောက် အထက်အောက် တိုက်ဆိုင်နှိုးနှောပြီးလျှင်၊အာပတ်သင့် မသင့်ကို၊အလွယ်တကူ ဆရာနတို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆုံးဖြတ်နိုင်စေရန် စောဒကစကား၊စောဒကဖော်သက်သေစကား၊ ရဒ္ဒိတကစကား၊ရဒ္ဒိတက၏သက်သေစကားတို့ကို တပေါင်းတည်းထုတ်ပြပေအံ့။ ။

စောဒက—တရားလို .. (၁) နွားတည်းရွာသူကြီး-ဦးသက်ရှည်။
(၂) ရင်းရွာ။ ကိုဝိန်၊
ရဒ္ဒိတက—တရားခံ .. နွားတည်းရွာကျောင်း၊ဘုန်းကြီး၊ဦးနန္ဒမာလာ၊
အမှုအမည်။ .... ပထမသိက္ခာပုဒ်မှု။

သူကြီး-ဦးသက်ရှည်ထွက်ချက်။ (က) ၁၂၉၇=ခုနှစ်ကစ၍။ ၁၂၉၀ ပြည့်နှစ်တိုင်၊ ယဝမ်းပုံနှင့် ဘုန်းကြီး နေ့ည မရှောင် သွားလာဝင်ထွက်နေပါသည်။

(ခ) ၁၂၉၁-ခု။ ၁၂၉၂-ခုနှစ်လေးကာမှာ၊မခန့် နှင့် ဘုန်းကြီးအကြောင်းဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

(ဂ) ၁၂၉၂-ခုနှစ်မှာ၊မငွမ်းပုံနှင့်၊ သို့ မမြတို့ နေခံလိုက်နေတော့ပါ ပြုရ၍ ဝင်ထွက်ပါသည်၊

(ဃ) ၁၂၉၃-ခုနှစ်ကစ၍၊သို့ မမြနှင့်၊ အထင်မကင်းဖြစ်လာကြပါ သည်။

(င) ၁၂၉၃ ခုနှစ်းလာတက်၊တဝမ်းကွဲမောင်၊မောင်ဘာဂျာကား ည အခါကျောင်းဝိုင်းအတွင်း၊ ကျောင်းနှင့်အခွဲတိုက်အကြားမှာ၊နှမ မိမြ ကိုရိုက်ကြောင့်ကြားခပါသည်၊

(စ) ၁၂၉၃ ခုနှစ်၊အရှေ့ရွာ မောင်ငြိမ်းက၊ညဝတ်ကျောင်းမှဆင်း ချိန်၊မငွမ်းပုံသားအမိ၊ရဲခံ မငွမ်းပုံမပါဘဲ၊မိမြချည်းကျောင်းသို့သွား လာကြောင်း နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်လာ၍တိုင်ကြားပါသည်။

(ဆ) ၁၂၉၃-ခုနှစ်၊အရှေ့ရွာ မောင်ဘိုးမြင့်ကတိုင်ကြားသည်မှာ၊ မသက်က ကျုဝ်စကားလဲမဖြစ်ပါးစထင့်၊ မငွမ်းပုံနှင့် မိမြတို့၊ ည ကျောင်းသို့ထွက်သည့်အခါ၊ သိချင်လျှင် လာပြောပါမည်ဟု ပြော ကြောင်း တိုင်ကြားလာပါသည်၊

(ဇ) ၁၂၉၃ ခုနှစ်၊ အရှေ့ရွာနေ၊ မောင်ဘိုးသက်က လာ၍ပြော သည်မှာ၊မမြ ညကျောင်းထွက်သွား၍ ကျောင်းတဲရောက်သွားသဖြင့် မောင်ငြိမ်းနှင့် မောင်ဖေမောင်အစောင့်ထားခဲ့ပါသည်။ မြန်မြန်လုပ်ပါ သွားရအောင်ဟုပြောပါသည်။

(ဈ) ၁၂၉၃-ခု။မိမြ ကိုယ်ဝန်တည်သဖြင့်မွေးဘွားရာ။ အရှင်မရှိ ဖြစ်၍၊မငွမ်းပုံ ကို၊ မဝိုင်းက အရှင်မေးရာ၊ ငါသိုးလှူနှင့်မဟုတ်ဘူး၊ ညီးတို့မေးစရာလဲမဟုတ်ဘူးပြောကြောင်း၊ ထိုအခါမှာလည်း ဘုန်း ကြီးနှင့်အထင်မကင်းရှိကြပါကြောင်း၊

(ည) ၁၂၉၃ ခု။ညအခါ၊မမြ ကျောင်းကအပြန်၊ဖိုမ်မိုးချင်းမသက် က ဖိုမ်အောက်ကချောင်း၍နားထောင်နေ၍၊ မငွမ်းပုံ ညီးဘာရခဲ့ ဘုံးမေးရာ၊မရခဲ့ဘူး နေ့ခံမှုးပေးမယ်ပြောကြောင်း မငွမ်းပုံကိုပြော ကြောင်းကြားရ၍၊ မသက်က မဆွတ်ကို ပြောကြား၊ မဆွတ်က မောင်ဘိုးမြစ်ကိုပြောကြားကြောင်းလာ၍ တိုင်ကြားပါသည်၊

(ဋ) ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်။မမြ ရွာဖြင်သို့ညသွားသည် ... သား(၃)ယောက်ကျောင်းသို့ သွားသည် ...

မမြ တွေ့၍မေးရာ။ရွာတမိုက်ကလူပျိုနှင့် စကားချိတ်ဆက်ရှိ၍ထွက်သွားကြောင်း ကိုဘိုးသက်လာ၍တိုင်ကြားပါသည်၊

(ဈ) ၁၃၀၀–ပြည့်နှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းဆုတ်(၇)ရက်ည မပိန်ရင်လုယက်မှု၊ တန်ဆောင်မုန်းဆုတ်(၁၂)ရက်ည၊ မအိမ်မြအမှုဘ်နွဲ့၊ ပုလိပ်တို့လာ၍ပုံစမ်းရာ၊ ဆိုင်ရာသူကြီးကို မပုံစမ်း မမေးမြန်းပဲ၊ ကျောင်းသို့သွား၍ပုံစမ်းကြပါသည်၊အရာရှိကြီးတို့ကလည်း၊ သက်သေလိုချင်လျှင်၊ကျောင်းဘုန်းကြီးသွားတောင်းလျှင်ရသားပဲဟု ပြောပါသည်။

(ည) ၁၂၉၂ ခုနှစ်၊မငွမ်းပုံနှင့် မခန့်တို့အမှုအတွက်၊သက်သေရှင်းပြီးနောက်၊ဘုန်းကြီး ဦးပဏ္ဍိနှင့်၊ဦးဒိဝတို့က၊သံသယရှိကြောင်း ပြောပါသည်၊ဂုင်းဘုန်းကြီးများမေးမြန်းပါ၊

(ဋ) လွန်ပြီး(၃–၄)နှစ်ခံ့က၊ကျောင်းနှင့် ဘုန်းကြီး ရောရှက်သည်ကိုကြားရသဖြင့်။ ဘုရားကြီးနှ ရပ်ရွာသားအားလုံး စည်းဝေးပြီး၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့သွားလိုလျှင် ဘယ်ကိစ္စမဆို၊ မိန်းမတယောက်ထည်းမသွားရ၊အဘော်ပါမှသွားရမည်တားမြစ်ထားရာ၊ ရသစ်ရွာ၊ မဘွားကြီးက၊ လူကြီးများစိမ့်ပုံကတော့ကောင်းပါရဲ့၊ ယခု ဝင်ရိုးလည်းကမဝင်၊အရေ့ဘုရားတဲကဝင်ကြောင်းပြောပါသည်၊

(ဌ) ၁၂၉၆–၉၇ ခုနှစ်လောက်က၊ရုံးပင်ဘုန်းကြီးအမိန့်ဖြင့်ခေါ်၍သွားရ၊ စေဒကဖေါ်ဗွဝ်ဖွဲချက်အရ၊ ဗဒိတကကို သိန်ထဲခေါ်၍စစ်ဆေးပါသည်၊

ဓေဒက်သူကြီး—ဦးသက်ရှည်ထွက်ချက်ပြီး၏၊

သူကြီးသက်သေ၊ မောင်မော်၊ မောင်စာင်ကျော်။ ကိုဘိုးသက်၊ ကိုဘိုးမြင့်၊ မောင်ငြိမ်း၊ မောင့်သောင်း စသောသက်သေ (၄၁)စာရင်းတင်သွင်းသည့်အနက်၊

(၁) ကိုထွန်းခထွက်ချက်၊ ၊မသွတ်အိမ်မှာ၊ကိုဘိုးမြင့်က ပြော၍သိပါသည်။ကိုယ်တိုင်သိသည်မဟုတ်ပါ၊

(၂) ဂုင်းဒုတိယ ကျောင်းသို့ထွက်သွားကြောင်းလာပြောပါသည်လိုက်၍မကြည့်ပါ၊

(၃) ကိုဘိုမြင့်ထွက်ချက်၊ ၊မသွတ်အိမ်မှာ မသက်ကကျောင်းသို့ မဂွမ်းပု မယ်မြတို့ ညထွက်သွားကြောင်းပြော၍ ဆရာထွန်းနှင့်ကိုစိန်တို့ကိုသွားခေါ်ပါသည်၊ ခေါ်ပြီး မဂွမ်းပုအိမ်နားက စောင့်၍သွားပြီး လင်းအစောင့်၍နေပါသည်။ မဂွမ်းပုသားအမိ အိမ်မှာတိုညမရှိကြောင်းကိုသိပါသည် လမ်းမှာတော့မတွေ့ပါ။

(၄) မောင်ငြိမ်းထွက်ချက်၊ ၊သူကြီး ဦးသက်ရှည်၊ ကိုစိန်တို့လျှောက်လွှာအတိုင်းအမှန်ချည်းပါ ညအခါလျှောက်လွှာအတိုင်း၊ ညလူခြေဘိတ်၊မဂွမ်းပု မယ်မြတို့ဘူးဘူးပါသည် မယ်မြနဲကျောင်းထားခဲ့၍။မဂွမ်းပုချည်းပြန်လာကြောင်းတွေ့ပါသည်။ နံနက်လင်းခါနီးမှ၊ မယ်မြကို ကျောင်းသွားခေါ်ပါသည်။ ဤသို့နေ့တိုင်းသာ ကြပါပြီ၊ တောင်အရပ် အနောက်အရပ်အားလုံးသိပါသည်။

(၅) ရင်းမောင်ငြိမ်း၊ တပည့်တော်(၁၆)နှစ်သား အရွယ်က၊ နွားပျောင်းသူမတယောက်ကို၊ သက်သက်လက်ဖြင့် လည်ပင်းဘက်ပြီး၊ ညာဘက်ခြေ့ဖြင့်၊ဘီးဆန်ပတ်ကိုပန်းပန်ပေးနေတာတောင်မြင်ဘူးပါသည်။

(၆) မောင်ငြိမ်း၊ ၊ဘုရားဝိုင်းအရှေ့မုခ်ဘက်ဝင်၍၊ မြောက်မုခ်ထွက်ပြီး တိုက်ကြီးတောင်ဘက်တည့်၍၊ အနောက်ဘက်ကကျောင်းပေါ်ဘက်သွားပါသည်။ ရံခါ ရေကန်တွင်းက မန်ကျည်းပင့်ခြေရင်းကစ်ပြီး၊ ဦးနန္ဒမာလာနှင့်တွေ့၍၊ မြောက်ပေါက်ကတိုက်ဘက်သွားသည့်ကို(၃ ၄)ခါထောက်မြင်ဘူးပါသည်။ ကိုစိန်ကိုလည်းခေါ်ပြ၍။ ကိုစိန်လည်းမြင်ဘူးပါသည်၊

(၇) မောင်ငြိမ်း၊ ၊မယ်မြ ကျောင်းညသွားမည်ရှိရာ၊သနင်ခါးလိမ်းပပါသည်။ ကကိုယ်လုံးချယ်လှယ်ပြီး ခေါင်းကသလိုနေပြီး၊ ကျောင်းသွားပါသည်၊

(၈) မောင်သောင်းထွက်ချက်၊ ၊ည(၁၁)နာရီလောက် ကျောင်းသွားစဉ်၊ဘုရားအနောက်မြောက်ဘက်၊ မယ်မြ မဂွမ်းပုတို့ကိုတွေ့ပါသည်၊မဂွမ်းပုက လမ်းခုလတ်ဘွင်ပြန်ပါသည်၊ ဘယ်သွားသည်ကိုမမေးမိပါ၊

(၉) မောင်မောင်ထွက်ချက်၊ ။မယ်မြ ညကျောင်းသွားဒါမြင်ပါသည်။ ဘယ်သွားမလို့လဲမေးတော့၊ ရွာဘမရိက်သားနှဲ့တွေ့ချင်လို့ စောင့်ဒါလို့ပြောပါသည်၊ အချိန်{၁၂} နာရီလောက်ဖြစ်ပါသည်၊ ကျောင်းသွားမည်မပြောပါ၊

(၁၀) မောင်ထင်ကျော်ထွက်ချက်၊ ။မယ်မြ ညပြင်ထွက်သာကို သာမြင်ဘူးပါသည်၊ ကျောင်းသွားဒါမတွေ့ပါ၊ ဘယ်သွားမလို့လဲဟူ၍လည်းမမေးမိပါ၊

(၁၁) ကိုဘိုးသက်ထွက်ချက်။ ။အိုရင် ကိုမြသန်းက၊ ည(၁၁) နာရီလောက်ကျောင်းပေါ်တက်သွားရာ၊ ဘုန်းကြီး ဦးနန္ဒမာလာက၊ မြင်ကလာဒါဘယ်သူတုံးမေးရာ၊ ဒကာကြီး ဦးပေါ်ဖျော်ကျောင်း အထက်ထပ်အတွင်းရှိ-မငွမ်းပုံက၊ ကိုမြသန်းပါဟု ဘုန်းကြီးကိုလျှော် ကြောင်းကြားပါသည်ဟု၊ ကိုမြသန်းကပြော၍ကြားသိရပါသည်။

(၁၂) ကိုဘိုးသက်၊ နောက်ကိုရင် ကိုမြသန်းကို အကျိုးအကြောင်း မေးစမ်းရာ၊ မှုလတခါ သည့်လို့ပြော၍ထွက်ပြေးရဘူးကြောင်း၊ ယခုတော့ဘာမှမပြောဝံ့ကြောင်းပြောပါသည်။

(၁၃) ၁၃၀၀-ပြည့်။ ဝါဆိုဆန်း{၇}ရက်နေ့ည။ မအိမ်မြက ပြောသဖြင့်၊ ညပင့်ကျောင်းသို့သွား၍သက်ဘရှင်းတို့လျှောက်ရာ။ ရှက်၍မရှင်းဖဲတော့ဘူး သွားတော့မည်ပြောပြီး၊ ဆန်း{၈}ရက်နေ့ နံနက်စော ဘုန်းကြီး ကျောင်းကထွက်သွားပါသည်။ ဝါခေါင်ဆန်း{၁၃} ရက်နေ့မှပြန်ရောက်ပါသည်။

ဒုတိယစောဒက နွားတည်းရွာ-ကိုမိန်ထွက်ချက်၊

(၁) မငွမ်းပုံနှင့်သြိုး မယ်မြတို့ညလူခြေတိတ်၊ ဦးနန္ဒမာလာအခန့် ကျောင်းပေါ်သို့သွား၍။ မယ်မြကိုကျောင်းထားခဲ့၍။ မငွမ်းပုံသာ ရွာပြန်လာကြောင်း၊ နံနက်လင်းခါနီးမှ။ မငွမ်းပုံက သြိုး မယ်မြသွား ခေါ်ကြောင်း။ ၎င်းသို့နေထိုင်သကြာရှည်ကြောင်း။ ကိုထွန်းခကပြော၍ကြားရပါသည်။

(၂) ကိုပိန်၊ ၊မယ်မြသည်၊ ဘုရားပိုင်းအရှေ့ကဝင်၍ မြောင်မှတ် ထွက်၊ ဘိုက်ကြီးတောင်ဘက်ကလှည့်ပြီး၊ အနောက်ပေါက်က

တိုက်ပေါ်တက်ပြီးညအခါနေကြောင်း၊တခါတလေကန်တွင်းကသွား ပြီး၊မန်ကျည်းပင်ခြေရင်းကပ်၍၊ ဦးနန္ဒမာလာတွေ့၍ မြေပေါ်က တိုက်ကြီးပေါ်တက်သွားသည့်ကို၊ (၃-၄)ကြိမ် မြင်ဘူးကြောင်း၊ မောင်ငြိမ်းပြော၍ကြားသိရပါသည်၊

(၃) ကိုဖိန်၊ ၊ကျောင်းသားလုဝ်နေစဉ်၊ နွားပျင်းသူမတယောက် ကို၊ ဘုန်းကြီးက ဘယ်လက်ဖြင့် ဆည်ပင်းဘတ်ပြီး၊ ဘီးဆံပတ်ကို ပန်းပန်ပေးသည့်ကို ကိုယ်တိုင်မြင်ဘူးကြောင်း၊ မောင်ငြိမ်းပြော၍ ကြားသိရပါသည်။

(၄) ကိုဖိန်၊ ၊မယ်မြညအခါကျောင်းသွားမည်ရှိရာ။ သနပ်ခါး ပန်းနှံ့သာချယ်ထယ်ပြီး။ ဒေါင်းကသလိုနေထာဝဲဟု ပြောပြီးလာခေါ် သဖြင့်၊ တဝည့်တော်နှင့် မောင်ငြိမ်း (၂)ယောက် ကန်ဘောင်ပေါ် ကုက္ကိုပင်အောက်ကချောင်းစောင့်နေရာ၊မကြာမှီ မဝွမ်းပု သွားအမိ လာပါသည်၊ကျောင်းဝိုင်းထဲသို့ရောက်သောအခါ။ မဝွမ်းပုက ရေ တွင်းနားကအရှေ့သွားပါသည်၊ မယ်မြက မန်ကျည်းပင်ခြေရင်း ကပ်ပြီးနေစဉ်၊ ခွေးဟောင်သဖြင့်၊ ဦးနန္ဒမာလာက ခွေးငေါက်ပြီး။ ဦးနန္ဒမာလာထ၍၊မယ်မြနှင့် ဘုန်းကြီးတိုက်ပေါ်တက်သွားသည့်ကို၊ ကိုယ်တိုင်မြင်ရပါသည်၊

(၅) ကိုဖိန်၊ ၊မယ်မြညလူခြတိတ်ကျောင်းသွားသည့်ကို၊ကာ လသား (၉)ယောက် ၃-ရက်ချောင်းရာ၊တွေ့ပါသည်ဟုပြောပါသည်။

(၆) ကိုဖိန်၊ ၊၁၃၀၀-ပြည့်၊ဝါဆိုဆွန်း(၇)ရက်၊ ကိုဘိုးသက် သက်ဘုရှင်းရန်သွားလျှောက်၍ ရှက်၍မရှင်းလို။သွားတော့မည်ပြော ၍။ ဖ[illegible]င်းဆွန်း(၈)ရက် နံက်စော ဘုန်းကြီးကျောင်းမှထွက်သွားပြီး၊ ဝါခေါင်ဆွန်း(၁၃)ရက်နေ့မှပြန်ရောက်ပါသည်။

(၇) ကိုဖိန်၊ ၊၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်၊ တော်သလင်းဆုတ်(၃)ရက်၊ ကန်ဦးဘုရား ဆွမ်းထောင်းပွဲတွင်၊ တည့်တော်နှင့်၊ သုကြီး ဦးဘက်ရှည် စေခဒကလုပ်ပါသည်၊ ရုံးပင်ဘုန်းကြီးနှင့်၊ဗေဒင်ကုန်း ဘုန်ကြီးကိုလည်းလျှောက်ပါသည်၊

(၈) ကိုဖိန်၊ ၊မ[illegible]ခ်မြ၊ မစိန်ရင်တို့ လုယက်မှု ပေါ်လာ၍၊

ကျောင်းနေ ဘုန်းကြီး ၂-ပါးသက်သေခံ၍၊ တရားခံ မောင်လော၊ ထောင်ကြီးချုပ်ခံရ၊ ငွေများလည်းအများကုန်ကျပါသည်။

စောဒက—ကိုမိန်ထွက်ချက် ပြီး၏၊

ဒုတိယစောဒက-ကိုမိန်၏သက်သေများမှာ၊သူကြီး ဦးသက်ရှည်၏သက်သေများနှင့်ထပ်တူကျ၍၊ ၎င်းသက်သေထွက်ချက်လိုလျှင်၊ သူကြီး၏သက်သေထွက်ချက်ကိုပြန်ကြည့်၍သိနိုင်ကြပြီ၊ အချို့သက်သေများကားမပုံထင်၊သို့သော်-စောဒကနှင့် သံဃာတော်ရှိသာတ်အလုံးကဝင်၊နောင်ထွက်သော်လည်းထူးတော့မည်မဟုတ်ပါ၊သည်မှဖြင့် ကျေနပ်လောက်ပါပြီဟု၊ အများသဘောဆန္ဒတူ စောဒကသက်သေများကိုရပ်သိမ်းလိုက်လေသည်၊

စောဒကနှင့်—၎င်းသက်သေထွက်ဆို ပြီးပြီ၊

အမှုသည်မ-မဂွမ်းပုံထွက်ချက်၊

(၁) အနုဝိဇ္ဇက သံဃာသမ္မုတိရ၊ ဆရာတော် (၃) ပါးတို့က၊ အလှည့်အထည်၊စောဒကထွက်ချက်၊စောဒကသက်သေ ထွက်ချက်တို့ကို၊သံဃာတော် စောဒကတို့ရှေ့တွင်ဘတ်၍ အစဉ်အတိုင်း၊မေးမြန်းစစ်ဆေးကြရာ၊အလုံးစုံမေးခွန်းတိုင်း မေးခွန်းတိုင်းပင်၊ မဟုတ်ပါဘူး။သွားဘူးပါဘူး။မကြိုက်၍ နိုင်ငံကလို၍။မျက်နှာမရှိ နှုပ်စက်ပါသည် စသည်ဖြင့်၊ ကိုယ်မာန် စိတ်မာန်ပါပါချည်း အလုံးစုံပယ်ဖျက်၍ချည်းထွက်ဆိုသည်။ တခွန်းမျှဝန်ခံချက်မထွက်ဆို။ သို့အတွက်၊ မေးခွန်း ထုချေခွန်းခဝ်သိမ်းပင်၊ လက်ညှောင်း၊ကြိုခဲတန်ကုန်၊အချိန်ကုန်ခံ၍ရေးဘွယ်မရှိကြောင်း ပညာရှိတိုင်းသိကြလေပြီ။ သို့ကိုသည်းမေးမြန်းဘွယ်မရှိ။ တပည့်တော်မှ ထွက်သည်အတိုင်း ပါပဲဟုလျှော်လေသည်၊

အမှုသည်မ—ထွက်ဆိုချက်ပြီး၏၊

စုဒိတက နွားဘည်းဘုန်းကြီး-ရှင်နန္ဒမာလာထွက်ချက်များ၊

(၁) ၁၂၈၇—ခုနှစ်က၊ညအခါ၊မဂွမ်းပုံနှင့် မယ်မြတို့ ကျောင်းသို့လာသပါ၊မယ်မြလည်း ကျောင်းမနေရစ်ပါ၊

(၂) ဘုရားပိုင်းက ကျောင်းသို့၊ မယ်မြကျောင်းသို့ တက်သွားသည်။ တိုက်ပေါ်တက်သွားသည် ပြောတာမဟုတ်ပါ၊

(၃) နွားပျောင်းသူ မစိန် ကျောင်းဘေးလာဘူးပါသည်၊ စောဒက တို့ချော်တိုင်းမဟုတ်ပါ၊

(၄) ညအခါ၊ မယ်မြသနင်ခါး ပန်းမှန်လိမ်းပြီး၊ မလာဘူးပါ၊ နွားပျောင်းသူမှ။ တခါတရံလာဘူးပါသည်။

(၅) ညအခါ။ မငွမ်းပုံ-မယ်မြတို့မလာဘူးပါ။ ခွေဟောင်ဆိုဒါ ထည်းမဟုတ်ပါ၊

(၆) ကိုဘိုးသက်က၊ သက်ခုင်းတို့ လာချောက်ဘူးပါသည်။ ချော်သည့်အခါ၊ ခင်ဗျားတို့ရှာတည်းကပြောဒါမခံနိုင်ဘူး။ ခင်ဗျား တို့ရှာတည်းပြောလိုက်ပါဟုမှာဘူ ပါသည်၊

(၇) ရုံးသို့၊ မောင်ငြိမ်းအဘွက်-သက်သေလိုက်ရသော်လည်း၊ သူတပါးငွေကုန်အောင်၊ ထောင်ကျအောင်မထွက်ဘူးပါ၊ ထွက်ဘူးပုံမှာ၊ မောင်ငြိမ်းကျောင်းလာကြောင်း၊ ဝါးပြတိုက်သည်ဟု ဒုတိယနေ့ကျမှ ဥပုသ်သည်များကချောက်၍ကြားရကြောင်းထွက်ဘူးပါသည်၊

(၈) မောင်ဘာကျာက၊ ကျောင်းနှင့် ခုန်ဘိုက်အကြားတွင်၊ မယ်မြရိုက်ထာကိုမတွေ့ဘူးပါ၊

(၉) ဘုရားဝတ်တက်ပြီးမှ မယ်မြကျောင်းသို့မလာဘူးပါ၊

(၁၀) မယ်မြ ပရိသင်္ဃရတာ၊ တပည့်တော်နှင့် ပတ်သက်ခြင်းမရှိပါ၊ ကျော်ခြင်းလည်းမဖြစ်ပါ၊

ရဒိဘက ဘုန်းကြီး-ဦးနန္ဒမာလာဘွက်ချက် ငြိး၏၊

ထုတ်ဆောင်အပ်လျှော်သော ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့နှင့် အထပ်ထပ် နှိုးနှော့တိုက်ဆိုင်ရန်၊ စောဒကစသည့်တို့စွဲချက် ထုချေချက်တို့ကို၊ ပြချက်ပြီးပြီ၊

ဤကဲ့သို့ စောဒက ရဒိတက၊ သက်သေ အမှုသည်ခပ်သိမ်းတို့ စကားအလုံးစုံကို၊ ထက်ညောင်း၍၊ အကျွန်ကုန် ခဲတန် ဘုက်အုပ်အကုန်ခံ၍၊ သူတပါးတို့ကြိုက်မကြိုက်၊ အပြစ်တင်မတင် မငဲ့ကွက်ပဲ

ရေသားထုတ်ရခြင်းကား၊ သဗ္ဗညုဘုရားအမိန့်ရ၊ ဖြည့်မိုင်အမိုးရ
သာသနာသောကေတို့အမိန့်ရ၊ သံဃာသမ္မုတိရ၊ ဓမ္မဝိနိစ္ဆယကား၊ သဒ္ဓမ္မ
ဂရုကာ၊ ဝိနယဂရုက။ အဂတိအနာဂမနာ၊ ဥဇုက ဓိဋ္ဌ ယထာဘူတကာမ
ဝိနယဂရုဝတ္ထုလိမ့်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်စစ် ပုဂ္ဂိုလ်ချော်တို့ ထုံးဟောင်းပဝေ
ဏီကြီးဖြစ်ကြောင်းကို၊ သုတ္တံထပနာသွားသည်။ ပုစ္ဆာသင်္ဂါမပရိဝါပါဠိ
တော်၊ (၂၂၁)ပတိပုစ္ဆာထပနာသွားသည်၊ ပတိပုစ္ဆာပုဂ္ဂလသအာ
ပတ္တိအနာပတ္တိသုထပနာသွားသည်။ ဂဏ်းအဋ္ဌကထာ(၅၄၆) အဏ္ဏနော
ဘာသပရိယာနှင့်ဥဂ္ဂဏ္ဍာတိ၊ ပရသဘာသပရိယာနှင့်ဥဂ္ဂဏ္ဍာတိ၊
ပရိဝါပဋ္ဌက(၁၇၆) အဏ္ဏနော(လ)ဏှာတီတိန္နမသ္မိံဝဏ္ဏသ္မိံ၊ ဓေဏ
ကံသုတ္တံ(ပ)ပိနိစ္ဆယာ၊ ဓေဏကံသုတ္တဝိနိစ္ဆယဥဝက္ခာမိတိဓေ၀ံဘာ
သပရိယာနှင့်ဥဂ္ဂဏ္ဍာတိ။ အယံစောဒကသပုစ္ဆကထာ၊ အယံပဋ္ဌိမ
ကထာ၊ အယံစုဒိတကသပရိမကထာ၊ အယံပဋ္ဌိမကထာ၊ ဓေဏကံ
ဂသှုပဂံ ဓေဏကံနဂသှုပဂနှိ ဓေ၀ံအနုဂ္ဂဏ္ဍန္တော ပနပရသ(ပ)ဏှာ
တိနာမ၊ ပရိဝါပဋ္ဌကအဋ္ဌကထာ၊ (၅၁၉)စသည်တို့ကိုထောက်ထား၍၊
ပညာရှိတိုင်းသိနိုင်ရာ၏။ သူတပါးတို့ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းပမာဏ
မဟုတ်၊ ဘုရားအလိုတော်ကျ မကျ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာနှင့် ညီမညီ၊
တရားလမ်းမှန် ဟုတ်မဟုတ်သာ၊ သတိသမ္ပဇဉ်ထားရာ၏။ ထိုစ
ကားမှန်၏။ ၊ဂုဏ္ဏံအဟာပေတ္တာနအဂုဏ္ဏံ အပကာသေန္တော နသြ
တိဏ္ဏာနိပဒဗျဉ္ဇနာနိသာဇကံပရိဂ္ဂဟေတွာပရောပရိပုစ္ဆိတွာယထာ
ပဋိညာယကာရေတဗ္ဗော၊ ပရိဝါပုစ္ဆာသင်္ဂါမ၊ (၂၂၁)ဂုဏ္ဏံအဟာ
ပေတ္တာနာတိ စောဒက စုဒိတကေဟိဂုဏ္ဏဝင်နံ အဟာပေန္တော၊ အ
ဂုဏ္ဏံအပကာသေန္တောနာတိအနောသဒ္ဓံဝဏ္ဏံ အပကာသေန္တော။
ဂဏ်းအဋ္ဌကထာ၊ (၅၄၅)နှင့်အညီ။ စောဒက စုဒိတက သက်သေ
အမှုသည်တို့ထွက်ဆိုအစ်သောမဟုတ်စေရ၊ လက်ညောင်းကားလုံးအ
အချိန်ကုန် ခဲတန်စက္ကူ၊ ရုန်မှာပိုး၍၊ သူတပါးအပြစ်တင်မှာပိုး၍ မချန်
ထားရဟု ဟောတော်မူသည်ကို၊ ထိပ်ပေါ်သံမှိုရုက်သကဲ့သို့၊ အမြဲ
မှတ်သားသင့်သည်၊ မထွက်ဆို၊ အမှုနှင့်မသက်ဆိုင်သောဝဏ္ဏ
စကားကိုမပေါ်ပြရ၊ သံသယဘောင်သက်ရောက်လာသော စကားဝါ
ကျတို့ကို၊ မချန်မချွင်းကောက်ယူ၊ မာတိကာ ပဒဘာဇနီစသော၊

(၆)ဗွာခန့်နှင့်တိုက်ဆိုင်နှိုးနှောပြီး။ ပရိသာတ်တည်းဟူသောသူတပါး ကိုသည့်အမှန်ဆုံးသိအောင်မေးမြန်း၍၊ အာပတ်ဝဏ္ဏ တခုခုဝန်ခံ ဝင်းဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ဟောတော်မူသည်။ ယခုကာလ သတိရှိခဲ့ လေစွ၊ ၊ယခုအမှုကိုအငြေပြု၍၊ သာသနာတွင်းပေါ်ထားသော တရား သူကြီးတို့-အမှုသည်တို့၊ ရှေးရှေးဘုရား စည်းကမ်းနည်းလမ်းကြီး ကို။ယထာဘူတဉာဏ်ရလောက်အောင်သိကြရသည်ဖြစ်၍။မျှားစွာ သာသနာတော်ကြီးနှင့်စပ်သော၊ ကုသိုလ်မျိုးစေ့ ပိုက်ပျိုးရလေ တော့အံ့တကား။ ၊ထက်ပြောင်းကာလကုန်ခဲတန် စကြာကုန်ခံ၍၊ သနားဘွယ်ကောင်းသောပိနည်းရိုရှိမှန်တို့၊မချန်မချွင်းရေးရခြင်း အကြောင်းမှန်သာဝေကာပြဆိုချက်၊

ပြီး၏။

စေဒကရုဒ္ဒိတကသက်သေ၊သံဃာ့ဝနည်းရှိရှိကြွင်းသာသနာ သိုက်ဝင်ပရိသာတ်ဘို့၊ ဘုရားစကားဓံတော် ကိုမျက်မှန်တင်၍ အ လင်းမြင်အောင်၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်သိဘို့ရန် အချက်ကြီးရကား၊ ဤဆိုအစ်သတ္တံသော-ပုစ္ဆာပရစကားများဖြင့်သိကြလေ။ ၊စေဒက ဘို့ ဝေဒနာစကား၊ သံဃာဘောင်သို့ရောက်လာက သံဃာတော် က အပဒလာကနက် ဉာဏ်တိုက်တရခုဖြင့် သမ္မုတိပေး၍ မေးမြန်းရ သော ဝိနယခရ အနုဝိဇ္ဇကသည်၊ပရိဝါဝေဒနာကဏ္ဍ (၂၁၅)လာ တိုင်း၊ ယံခေါ်တွ အားဝုသောဆုံဘိကျွ စောဒသိ၊ကိမှိခံစောဒသိ သီလဝိပတ္တိယာ စသည်ဖြင့်၊ [illegible]ရှင် စေဒက သင်ကဤခုဟန်းကို၊ ဝေဒနာသည် အပြစ်တင်ခြင်းသည်။ ဘယ်အပြစ်ကြောင့် ဝေဒနာ သလဲ၊ ပါရာဇိက(၂၄) သံဃာဒိသေသ်(၁၃) တခုခုသင့်ရာ သီလ ပျက်စီးမှုဖြင့် စေဒနာသလား၊ ထုလ္လစည်းပါဝိတ် ပဋိဒေသနီဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဘာသိ အာပတ် (၅)ပုံသင့်ရာ အကျင့်ပျက်စီးမှုဖြင့်ဝေဒနာသလား ဒိဋ္ဌာဒိဋ္ဌိ အ[illegible]ပါလ်ကဒ်ဋ္ဌိ အ[illegible]နှစ်ပါးနှိုရာ၊ အ[illegible]ပျက်စီးမှုဖြင့် စေ ဒနာသလားမေးရမည်။ ၊တခုခုကိုစေဒက ကဖြေအံ့။ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း-[illegible]ရာခြင်း(၃)ပါးဘို့ဘွင်၊ အဘယ်ဖြင့်စေဒနာသနည်း မေးရမည်။ မြင်ခြင်းဖြင့်ဝေဒနာသည်ဟု၊ စေဒကကဖြေအံ့-

မြင်၏ ဖြေရာမလွယ်ပေ ဘူး၊ စောဒကတို့ချမ်းလာဘိုင်းမြင်မှ စောဒ
နါခွင့်ရသည်၊ ပါရာဇိကဖြစ်တည့်ရာလွန်ကျူးမှုပါရာဇိကအာပတ်တ
ခုတည်းဟူသောကံကိုမြင်မှ။ ဒိဋ္ဌစောဒနာခွင့်ရသည်။ ယခုအမှုကဲ့သို့
ဝိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းထား၍။ မိမိကျောင်းနယ်ပယ် သာသ
နာကောင်းစေလို၍၊ ကျောင်းသွားသာကိုမြင်၊ ကျောင်းပေါ်တက်
သာမြင်၊ ညအချိန်မဟုတ်၊ သွားသာ–တက်သာ–နေသာ၊ အမှန်မြင်စေ
ကာမူ။ လွန်ကျူးမှု လွန်ကျူးဆဲမမြင်သေးကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌစောဒနာဖြစ်
သည်ဟု၊ ဝိနည်းရိရိတို့ကမဆုံးဖြတ်ရချေ၊ ဆရာတော်တို့အဘဘုရား
သဗ္ဗည ဥပဒေသာယမ်ှ ကြီးကျယ်သနည်းဟု စဉ်းစားကြပါတော့၊
ကြည့်ညိုကြပါတော့၊ ဗုဒ္ဓသာသနာအစစ်တရားကြီးကို သိကြပေ
တော့၊ ယံပါရာဇိကံ စောဒကော ပဋိတကမ္မိပုဂ္ဂလေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ နသုတံ
နပရိသင်္ကိတံ။ ဗျတိရေကဝါကျ၊ ပါရာဇိကကဏ် အဋ္ဌကထာ ပထမ
ဒုဋ္ဌဒေါသဘွင့်(၄၆၄)နံပါတ်။ အနွယဝါကျချင်းလိုမှုကား၊ ယံပါရာဇိ
ကံ စောဒကော ပဋိတကမ္မိပုဂ္ဂလေ ဒိဋ္ဌံ၊ သမူလကံ ဒိဋ္ဌံ နာမ၊ စသည်
ခင်းလေ၊ ၌ကား သာသနာရင်း သာသနာမှန် ကျမ်းဂန်အစစ်ထဲ
ပုံတည်း၊ သည့်ပြင်တခြားယူစရာ ဒိဋ္ဌအရမရှိဘူး။ ပိဋကတ်သုံးပုံ
မှာ ရောင်ပြီးရှာမနေရ၊ ။ ယံပါရာဇိကံ ကား၊ ကံဟုဒ်ဘည်း၊ စောဒကော
နကား၊ ယခုစောဒနာသူ သူကြီးမင်း ဦးသက်ရှည်၊ ဦးစိန်တို့လို၊
အဝုတ္တကဏ္ဍားဟောပုဒ်တည်း၊ ပဋိတကမ္မိပုဂ္ဂလေကား၊ ယခုပဋိတ
က ဦးနန္ဒမာလာလို မြင်အဝ်ရာဌာန၊ အာခါရပုဒ်တည်း၊ ဒိဋ္ဌံ သုတံ
ပရိသင်္ကိတံတို့ကား၊ ကမ္မဝါစကကိတ်ပုဒ်တို့ဘည်း၊ ရင်းဝါကျ၌ က
ရိယ်ာမပါသေးဘူး၊ ဒိဋ္ဌံ နာမ အတ္တနာဝါ ပရေနဝါ ပသာဒစက္ခုနာဝါ
ဒိဗ္ဗစက္ခုနာဝါ ဒိဋ္ဌံ၊ နေသံဝါကျ၌ မိမိသူတပါးပသာဒစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခု
နှစ်ပါးကရိယ်ာဖြသည်၊ နေသံနည်းတူ၊ ပါရာဇိကံ ဒိဋ္ဌံဟု သာမည
လာလျက်။ ဘယ်ကြောင့်–လွန်ကျူးမှု လွန်ကျူးဆဲမြင်မှ ဒိဋ္ဌဟု
ဆရာတော်မိန့်သနည်း၊ စောဒနာများအံ့။ ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇန္တံ ဒိသွာ
ဒိဋ္ဌော မယာတိ ဝဒတိ၊ အမူလကံ နာမ ပေဒိဋ္ဌသဒ္ဒကာသဝေ ဘိက္ခုမန္တံ
ဒိသွာ ဝီတိက္ကမန္တံ အဒိသွာ ဒိဋ္ဌော မယာတိ ဝဒတိ၊ ယာ ပါရာဇိက
ဝီတိက္ကမံ ဒိသွာ စသော ရင်းအဋ္ဌကထာ(၄၆၅)နံပါတ်ကိုထောက်၍၊

သာမညစကား ဝိသေသအရာတည်သောကြောင့်၊ အရာသဗ္ဗညု
မဟုတ်ပဲ၊ အနေသဗ္ဗညုလိုသိရသောကြောင့်မိန့်သည်ဟုဖြေရလိမ့်
မည်။ ဤစကား၌ ဖုံးကွယ်ရာချုံကြားထဲမှ နှစ်ယောက်အတူရှေ့နောင်
ထွက်လာသည်ကို မြင်သောဘောင်။ အမြင်ဒိဋ္ဌမယူရဘူး။ လွန်ကျူး
မှု လွန်ကျူးသဲမြင်သောကိုမှ၊ အမြင်ဒိဋ္ဌယူရမည်၊ သို့မှ ဒိဋ္ဌစောဒနာ
မြောက်သည်ဟုလာချေသည်၊ စောဒနာတို့သာခဲယဉ်းကြသည်မ
ဟုတ်၊ ဝိနည်းဓိုရ်လုပ်သူဆရာတော်တို့ သာ၍ခဲယဉ်းကြောင်း သိသိ
သာသာကြည်ညိုသိရှိရန်၊ ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်းရေးသားလိုက်
ပေသတည်း။ ။ဒုဝ ဒိဋ္ဌံ နသုတံ နပရိသင်္ကိတံ ဟု တဝါကျတည်း
လာပြန်သေးကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌလွန်ကျူးသဲကို မြင်သောသူကပြော၍
ကြားမှသူတ။ ဒိဋ္ဌမြင်သူအတွက်၊ ဒိဋ္ဌမြင်သူကပြော၍ကြားခြင်းအ
တွက် ၍ ရှာမှ ပရိသင်္ကိတ ရင်းသုတပရိသင်္ကိတတို့ကြောင့် စော
ဒနာမှ သုတစောဒနာ ပရိသင်္ကိတစောဒနာမြောက်သည်ဟု ကျမ်း
ဂန်လာသည်၊ ထက်ပြန်ကြည့်။ စောဒကလုပ်သူ သူကြီးတို့ ဦးစိန်
တို့ စောဒနာမှုကြောင့်၊ ဤသာသနာမှန်၊ သာသနာစစ်၊ သာသနာ
ကောင်း၊ အရာဟော ကျမ်းဂန်ရှိခိုင်းပေါ်ထွန်းလာရ၊ အများရဟန်း
ရှင်လူကိုင်း အမှန်သိရှိကြရကား၊ များစွာကုသိုလ်ရကြမည်ကို၊ ဝမ်း
မြောက် ဝမ်းသာ သာရအနုမောဒနာပြုရာသည်။ ။ဤသို့ ပါဠိအဋ္ဌ
ကထာဋီကာ ကျမ်းရင်းလာပုဒ်တို့ကို၊ တတ်အပ်ကျ မျက်မြင်သိကြ
ရသော်၊ ဝိနည်းဓိုရ်လုပ်သူများသာမဟုတ်၊ ဝိတ်ကောင်း နှလုံး
ကောင်းဖြင့်၊ ရေးကဝိသေခါ အနာထပိဏ်စသော အရိယာတို့စောဒ
နာပုဒ် ဝိနည်းကျမ်းဂန်၌ အသေအချာလာသကဲ့သို့။ သာသနာကောင်း
စေလို နယ်ပယ်ကောင်းစေလို၊ သိတင်းမွှေးစေလိုသဖြင့်၊ စောဒနာ
သောသူကြီးတို့ ဦးစိန်တို့ထည်း၊ ဒိဋ္ဌသုတပရိသင်္ကိတ စောဒနာ
မြောက်မမြောက် ချက်မြင်သိကြပြီးရှိရာသတည်း၊ ကျမ်းဂန်တကယ်
တန်းတတ်လှသည်၊ သိက္ခာ(၃)ပါးကိုအသက်နှင့်ကိုယ်မကရစ်ခင်လှ
သည်၊ အမှန်အကန်ဆုံးကြိုက်လှသည်၊ အဂတိ(၄)ပါး လုံးလုံးကင်း
လွတ်၊ ဘိုး(၄)ပါးကင်းလွတ်၊ အရာသဗ္ဗညုမျက်နှာ သာသနာ
တောင်မျက်နှာကိုသာ ငဲ့ကွက်သည့်၊ ဖြည်ပိုင်အစိုးရမင်းများနှင့်

တကွ။ နိုင်ငံအလုံး ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိခပ်သိမ်းတို့မျက်၊ မှာ သတင်းမွှေးလှသော ဝိနယဓရဆရာတော်တို့အပေါ်၌လည်း၊ ကိုယ် နှုတ် စိတ် (၃)ပါးလုံးအပြစ်တင်ကင်းလွှတ်ကြလိမ့်မည်၊ ၊အကယ်၍ ဒိဋ္ဌဆိုကောမူ၊ ဝိနယဓရတို့မေးစိစစ်ပုံဖြင့်၊ ပရိဝါစောဒနာကဏ္ဍ။ (၂၁၆)လာ၊ကိံ တေဒိဋ္ဌံ ကိန္တိ တေဒိဋ္ဌံ၊ကဒါတေဒိဋ္ဌံ၊ကတ္ထ တေ ဒိဋ္ဌံ စသည်ဖြင့်၊ ပါရာဇိကဝတ္ထု သီလဝိပတ္တိပါရာဇိကအာပတ် နှစ်ယောက် နှစ်ယောက်သော မိမ္မ ယောကျ်ားတို့ ရောက်အပ်သော လွန်ကျူးမှု မြင်မမြင်မေးရခြင်း၊ ရှည်မြင့်တိုနိမ့် မြည်းဖြူဟူသော အသွင်၊ ကျောင်းထိုင် ရပ်သွားစဉ် ဣရိယာပုတ် တခုခုလွန်ကျူးမှု၊ လူတိတ္ထိရဟန်းအသွင် လွန်ကျူးမှု။ ကျောင်းထိုင်ရပ်သွားစဉ်ဘောင် ပြန်မှုကိုမေးရခြင်း၊ လွန်ကျူးမှုပြုစဉ် ခုနှစ်လ ရက်နေ့၊ အချိန်နာရီ ကိုမေးခြင်း လွန်ကျူးမှုပြုရာ၊ မြေ ကျောင်း-အိမ်ရာနေရာ၊ ခုတင် သင်ဖြူး-ကော်ဇော အိပ်ရာခင်းစသည်။ မှာနဘူမိပြကာသဝဒေသ တို့ကိုမေးရမည်ဟုလာချေသည်။ ၊ဤအချက်များလည်း၊ ဝိနည်း ရ ရှိလုပ်သူတို့၊ စောဒက သက်သေလုပ်သူတို့ များစွာအရေးကြီး သော ဘုရားသဗ္ဗညုအမိန့်တော်ကြီး များပေတည်း၊ဤသို့သိရသော်၊ ကာယိကဝါစသိက စောဒနာ(၁၂)ပါး၊ဒိဋ္ဌသုတပရိသင်္ကိတစော ဒနာ(၃)ပါး၊ သီလအာစာရဒိဋ္ဌိအာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာ (၄)ပါး၊ ဝတ္ထုသန္တသနာ အာပတ္တိသန္တသနာ သံဝါသ ပတိက္ခေပ သာမိစိ ပတိက္ခေပစောဒနာ(၄)ပါး၊ပေါင်းစောဒနာ(၁၃)ပါးတို့တွင်၊ ဘယ် စောဒနာမျိုးဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့် စဉ်းစားနိုင်ရာသည်၊ အကျယ်ကို ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ၊ (၄၆၇) ဝိနယသင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာ၊ (၂၈၄)တို့ကိုကြည့်ရှုကြရာ၏။

စောဒနာဝိစာရဏာခန်းပြီး၏။

အနုဝိစ္စကောန ဘူတေန ဝတ္ထုနာ စောဒေတွာ အာပတ္တိံ သာရေတွာ ဉတ္တိသမ္ပဒါယ စ အနုသာဝနသမ္ပဒါယ စ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတဗ္ဗံ၊ ပရိဝါ စောဒနာကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ(၅၄၂)စောဒကေန ဝတ္ထုသ္မိံ အာရောပိတေ စုဒိတကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော သန္တမေတံ နောတိ၊ ဧဝံ ဝတ္ထုံ ဥပပရိက္ခိတွာ ဘူတေန၊ စသော ဝိနယသင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာ၊ စောဒနာ သာရဏတ္ထာယ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ သာရဏာ၊ သံဃော ပရိဂ္ဂဟတ္ထာယ မတိကမ္မံ ပန ပါဋိယေက္ကံ၊ ပရိဝါ ဒုတိယသင်္ဂဏိက(၂၁၄) ဝတ္ထု အဘာတ်ကိုပြ၍ စောဒနာခြင်းကား၊ စုဒိတကမှာ စောဒကတင်သော အပြစ်ကို အောက်မေ့စေခြင်း အကျိုးရှိသည်၊ အပြစ်ကိုအောက်မေ့စေခြင်းကား စုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်နင်းခြင်းငှါဖြစ်၏။ သံဃာစည်းဝေးခြင်းကား၊ ဝိနိစ္ဆယကိုသိမ်းဆည်းခြင်း၊ မှုအမှုကို နှိုင်းချိန်ခြင်း၊ သုဝိနိစ္ဆိတ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတကိုသိခြင်းငှါဖြစ်သည်။ အချင်းချင်း နှီးနှောတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း၊ သုတ္တန္တိက ဝိနယဓရထေရ်တို့၏ အလိုကိုယူခြင်းကား အသီးအသီးသော အဆုံးအဖြတ်ကို နှလုံး၌ထားခြင်း၊ ထိုထေရ်တို့၏အလိုကိုသိ၍၊ ၎င်းနည်းကိုယူ၍ ဝိနိစ္ဆယ ပြီးဆုံးစေခြင်းငှါဖြစ်ကြောင်း၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။ ၊စောဒက စုဒိတက သံဃာဝိနယဓရတို့၏ ကျင့်ဝတ်အင်္ဂါများကိုရင်း၊ အမှုစောဒက၏ အပြစ်များကိုရင်း၊ ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်တို့ မေးမြန်းစစ်ဆေးပုံ ညှိနှိုင်းဆင်ခြင်ပုံ စသည်များကိုရင်း၊ ပရိဝါ စောဒနာကဏ္ဍ(၂၁၅)မဟာသင်္ဂါမ(၂၂၂)စသည်၌ ဟောတော်မူပြီ။ ဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်၏ နေထိုင်ပြောဆိုကျင့်ကြံရပုံကို ပရိဝါ ဗုဒ္ဓသင်္ဂါမ(၂၂၀)၌ ဟောတော်မူပြီ။ ထိုကြောင့် စောဒက စုဒိတက သံဃာဝိနယဓရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ၎င်းကျင့်ဝတ်လာတိုင်း မိမိတို့အင်္ဂါလက္ခဏာများနှင့်ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြိုးစားကြရာသတည်း၊

သံဃသန္နိပါတစသည် အကျိုးသာ၍ ကြံချက်ငြိမ်း၊

ယဒိ အဝ၊ သံဃေန အနုမတပုဂ္ဂလပစ္စေကဝုဋ္ဌာယိနော အဒ္ဓ သံဝါဒကဋ္ဌာယိနော၊ ပရိဝါ ဗုဒ္ဓသင်္ဂါမ(၂၂၁)ပစ္စေက(သ ဧဿတိ ဇုသတ္ထိယာ မိပ္ပဝေခ္ဍ ကဏ္ဍာနေ စ အဝိသံဝါဒ ကဏ္ဍာနေ စ ဋ္ဌိ ကာ၊

တေနအာပသာဒဒေဒတဗ္ဗာတိအာဒေသာ၊ ဝင်းအဋ္ဌကထာ (၅၄၆) သံဃာ သည် အဓိကရုဏ်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ ခွင့်ပြုလွှဲအပ်ခြင်းကို ခံရသော ဝိနည်းရိရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မိမိတို့ဆိုင်ရာအစိုးရ ဇာ့သရိယပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်၊ ဤကိစ္စ၌ မိမိအစိုးရအကြီးအမှူး အဓိပတိအရာ၌ တည်ကြ သည်၊ မချွတ်မယွင်း မှန်ကန်သောစကားရှိသောအရာ၌ တည်ကြ သည်ဟု ဟောတော်မူသည်၊ ဤသို့လာသဖြင့် ဝိနယဓရပြုလုပ်ရသူ ပုဂ္ဂိုလ်မှန် ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်း စိတ်ကောင်းနှစ်လုံးကောင်းတို့မှာ၊ အလွန် ကြီးလေးဖွဲ့ဆုံးသောသံဃကိစ္စ သာသနာ့ကိစ္စကြီးကိုရွက်ဆောင် ရမည်ဖြစ်၍၊ ပစ္စုပ္ပန်တမလွန် လောကီ လောကုတ္တရာ အကျိုးဖြစ် ကို၊ လက်ဝေါ်တင်ထား ပတ္တမြားတုံးပမာ၊ အထပ်ထပ် အကြိမ်ကြိမ် စဉ်းစား၍၊ စောဒက-စုဒိတက သက်သေတို့ (၅) နေ့ခံစကားကို၊ မာတိကာပဒဘာဇနီစသော၊ (၆)နာဋ္ဌာနတို့နှင့် တိုက်ဆိုင်နှီးနှောရ ချိမ့်မည်။ အဂတိလေးပါး၊ တံပိုးလေးပါးကင်းရှင်းစွာ၊ အဘာခမည်း တော် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်(၃)ပါးကို ပြုသည် ချီးမြှောက် သည့်မည်အောင်၊ ပညာရှိသူတင်းသုံးတော်တို့ ချစ်ခင်ရာ မြတ်နိုးကြည်ညိုရာ၊ နှစ်သက်ရာ အလေးပြုရာဖြစ်အောင်၊ ငါတို့အ ကျိုးသည်ပိုးရွက်ဆောင်သော၊ ဤဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကျန်း ကျန်း မာမာ ကိုယ်စိတ် ချမ်းချမ်းသာသာ၊ ဒုက္ခဒေါသ ဒေါမနဿ ဘေးရန်ခပ်သိမ်းကင်းကွာလျက်၊ ကိုယ်ယာစိတ်ပါ ချွင်းဝါဝေ၊ ပြေပါစေသားဟု မေတ္တာဖြင့်ပွားများရာဖြစ်ရသည်၊ အနုဝိဇ္ဇကော အနုဝိဇ္ဇမာနော သတ္ထုစေဝ သာသနကရော ဟောတိ ဝိညူနဉ္စ ဗြဟ္မ စာရိနံ့ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ ဂရုစ ဘာဝနီယောစ ဟု၊ ပရိဝါရပ္ပ သင်္ဂါမ(၂၂၁)၌ဟောတော်မူသည်၊ ယောဟိဘိက္ခုစတုဗ္ဗိဓဝိနယ ကောဝိဒေါ ဒါတိလက္ခဏသမ္ပန္နော ဇာမာနိ ဆဋ္ဌာနာနိ ဩလောကေတွာ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတိ၊ တဿ ဝိနိစ္ဆယော အပ္ပဋိဝတ္တိယော-ဗုဒ္ဓေန သယံ နိသိဒိတွာ ဝိနိစ္ဆိတသဒိသော ဟောတိ။ ပဌမပါရာဇိကာအဖွင့် အဋ္ဌကထာ၊(၁၈၃) သုတ္တံ ပဟိ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ကာရကသံဃာသဒိသံ ဗုဒ္ဓါနံ ဌိတကာလသဒိသံ ဝင်းအဋ္ဌကထာ၊(၁၈၂) ဝိနည်းရိရ်ပုဂ္ဂိုလ် သည်(၁)ဝိနည်းငါးကျမ်းပါဠိတော်ဟူသော သုတ္တဝိနည်း မှာဝါ

ဧဘာသဇ္ဈကျွန္တကစသည်လာ မဟာပဒေသလေးပါးဟူသော သုတ္တာနုလောမ၊ အဋ္ဌကထာ ဟောင်းသစ်ဟူသော အာစရိယဝါဒ။ အဋ္ဌကထာအရပ်ရပ်လာ၊ ထေရဝါဒဟူသော အတ္တနောမတိအားဖြင့် လေးပါးသော ဝိနယ၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်မည်၊ (၂)ဥဘတောဝိဘင်းကိုရခြင်း ဝိနည်းအကျင့်၌ လဇ္ဇီရဟန်းကောင်းအဖြစ်တည်ခြင်း၊ ဓမ္မပေသလသိက္ခာကာမ၊ ကျမ်းဂန်တတ် ကျမ်းဂန်ပြု နှစ်ဘက်သုံးဘက်မှာဘဧသော၊ ဆရာတော်အဆက်ဆက်တို့ထံမှ ဝိနိစ္ဆယလင်္ကာပဒေသ ဟတ္ထမုဋ္ဌိနည်းနယကိုများစွာရခြင်း၊ ဤသက္ခဏာ (၃) ပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံရမည်၊ (၃)မာတိကာပဒဘာဇနီစသော {၆}ဌာနတို့ကို အထပ်ထပ်ကြည့်ရှုထောက်ထားတိုက်ဆိုင်နှိုင်းနှောပြီးမှ ဆုံးဖြတ်မည်၊ ဤအင်္ဂါ(၃)ပါးနှင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လုံလုံလောက်လောက် ဆုံးဖြတ်အပ်သောဝိနည်းရှိရှိ၍ဝိနိစ္ဆယဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်တရားသဘင်သံဃာအလယ်၌ထိုင်တော်မူလျက် ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်သော ဝုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယနှင့်အတူတူပဲ၊ ဘုရားဝိနိစ္ဆယတမျိုး၊ ဤဝိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့ဝိနိစ္ဆယတမျိုးမရှိတော့ဘူး။ သို့ကြောင့်- ဤဗုဒ္ဓသင်္ဂြိုဟ်က ဝိနိစ္ဆယကို တပုံဘယောက်သောရဟန်းပုဏ္ဏား သိကြားနတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာတို့ပင်၊ မဟုတ်ဘူး မမှန်ဘူး မကြိုက်ဘူး စသည်ဖြင့် မှဘားမြစ်နိုင် မပိတ်ပင်နိုင် မပြောဆိုနိုင်တော့ပြီဟု လာသည်ကို အမြဲမှတ်ထားကြရသည်။ တော်ဓမ္မစက္ကအပ္ပတိဝတ္တိယံ သမဏေနဝါ ဗြာဟ္မဏေနဝါ ဒေဝေနဝါ မာရေနဝါ ဗြဟ္မုနာဝါ ကေနစိဝါ လောကသ္မိံ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်ကိုထောက်၍၊ အဝုဋ္ဌကဋ္ဌားထုတ်လိုက်သည်၊ ဝိနယဓရအကျိုးနှင့်ဆုံးဖြတ်အပ်လတ္တံ့၊ ဝိနိစ္ဆယမှာ အကြောင်းမျိုးပုံလုံလောက်၍၊ အလွန်တရားဓမ္မရှုထက်မြက်မြမြ နိုင်ခံသော ဒဏ္ဍာတော်ထိုတရားဝုဋ္ဌသင်္ဂြိုဟ်က ဝိနိစ္ဆယဖြစ်ကြောင်း၊ သင်ကပြချက်ပြီး၏၊

ယခုအမှုမှာ၊ ပထမပါရာဇိက သီလဒိဋ္ဌိ ဝိပ္ပနာသမျိုးဖြစ်၍ အောက်ပါပါဠိအဋ္ဌကထာများနှင့်တိုက်ဆိုင်နှိုင်းနှော ဝိနိစ္ဆယပြုရန် ဘုန်းကြီးသံသန္ဒနဿဉာဏ်၊ ပရိဝါရ်စုက္ကသင်္ဂါပါ(၂၂၁) သုတ္တံသံသန္ဒနဿ

ယာဝတီအာဒိသုတေန စ ပနဖေဝံသ ဗြဟ္မစာရိနံ ပိယ မနာပ ဂရုဘာဝ နီ ယေန အနုဝိစ္စ ကေန သမုဒါဟာရေ သုသုတ္တ ဘိသုသုတ္တံ သံသန္ဒနဋ္ဌာ ယအာဂတ္တာ ဘာဝပတ္တိံ သံသန္ဒနဋ္ဌ ၊ ပရိဝါရ ဋ္ဌ သင်္ဂါမအဋ္ဌကထာ၊ (၅၄၅) သံသန္ဒနဋ္ဌနှိ အာပတ္တိဝါ အနာပတ္တိဝါတိ သံသယေ ဇာတေ သံသန္ဒိဘွာ ဝိနိစ္ဆယကရဏ ဋ္ဌံ ဂုဏ္ဍံ၊ ဝိ၊တိ၊ပိ၊နာ၊ဒနိ။ ၊အာပတ် သင့်မသင့်ကိုနှိုင်းနှောတိုက်ဆိုင်၍ အဆုံးအဖြတ်ကိုပြုခြင်း၌။ ဝိနယ ဓရပုဂ္ဂိုလ်က သာဓက လုံလောက်စွာပြုရမည်ဆိုလိုသည်။ ၊ဝိနယ ဓရေနသဟာသာအဝိနိစ္ဆိနိတွာ ဝဆ ဗ္ဗာနာနိ ဩလာကေတဗ္ဗာနီ။ ပဋာပေါပါရာဇိကာဘွဲ့ အဋ္ဌကထာ(၁၀၂)တို့နှင့်အညီ။ စေဒကာ ဝိနိ တက သက်သေ အမှုသည်တို့ ရှေ့နောက်စကားအလုံးစုံကို၊ ပါဠိ တော်အဋ္ဌကထာတို့နှင့် တိုက်ဆိုင်နှိုင်းနှောပြီး။ ယထာဘူတ ကျနာ သေချာစွာ အာပတ်သင့်မသင့်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် သာဓကပါဠိများကို ဆိုင်ရာထုတ်ပြပေအံ့။ ။

ယောပနဘိက္ခု ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝ သမာပန္နောသိက္ခံ အပ္ပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာမေထုနံဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျအန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိ၊ ပါရာဇိကောဟောတိ အသံဝါသော၊ ဘိက္ခုပါတိမောက်(၂)နံပါတ်၊ ယောပနာတိယောယာဒိသော(လ) အသံဝါသောတိသံဝါသောနာမကေကမ္မံကေဧဒ္ဒေသော သမသိက္ခ တာ၊ ဧသောသံဝါသောနာမ၊သောတေနသဒ္ဓိံနတ္ထိ၊ တေနဝုစ္စတိ အသံဝါသောတိ၊ ပဒဘာဇနီပါရာဇိကတော် (၂၅)အစ(၃၀)အထိ၊ အကျဉ်းချုပ်လိုရင်းသည် အမှုနှင့်တိုက်ဆိုင်သော အဓိပ္ပါယ်ကား၊ အကြောင်းရာသည်၊မိန်းမ ယောကျ်ား နှစ်ပါးသော အမှုအရာအား ဖြင့်၊ တပ်ခြင်းတပ်နေကုန်သော သူနှစ်ယောက်တို့၏ ဦးစွာဖြစ်သော မေ ထုန်မှီဝဲခြင်း အကျင့်ကို အမှုကိုကျင့်ကြံ့ခြားမှီဝဲငြားအံ့။ထိုရဟန်းသည် သာသနာတော်မှရှုံးခြင်းသို့ရောက်သည်၊ ထိုရဟန်းနှင့် ကံကြီးကံ ငယ်အတူးမဲင်းတော်ရာ သံဝါသမရှိပြီဟု ဟောတော်မူသည်။ ၊

လိုရင်းဆုံးအချက်ကား၊ ၊တသာဒွေအင်္ဂါနိသေဝနစိတ္တံ မဂ္ဂေန မဂ္ဂပဋိပါဒနဉ္စာတိ။ ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ(၂၉)နံပါတ် (၁၁)

ကြောင်းခံ့ကြည့်၊ ၊မေထုန်မှိဝဲလိုသောစိတ်လည်းရှိရမည်၊ မဂ်တဂ္ဂါမမဂ်ဘာပါး၌၊ ငါးမိမဂ်တပါးကို ရောက်စေခြင်းလည်း ဖြစ်ရမည်။ ဤအင်္ဂါ (၂)ပါးလုံးရုံမှ ပါရာဇိကကျနိုင်သည်။ တပါးပါးပျက်က မကျ၊ ဤဘာသာ ဘုရားသဗ္ဗညုတဉာဏ်ရှင်ရှိတော်မူစဉ် လက်ထက်တော်ကြီးကစပြီး။ ယနေ့တိုင် ဝိနယဓရအာ ရှင်သာရိပုတြာ၊ အရှင်ဥပါလိအစ၊ ယခုကာလ ဆရာတော်တို့တိုင်အောင်၊ ပထမမှုမှာလက်ကိုင်ထား၍ဆုံးဖြတ်ရသော အရိုးခံသာသနာကြီး အခိုင်ဆုံး အခံမာဆုံးဖြစ်ပေသည်ကို ရဟန်းရှင်လူတိုင်းသိကြရာသည်။ ၊

စတုတ္ထာဒိမာနိဘိက္ခုဝေအမိကရဏာနိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အနုဝါဒါဓိကရဏံအာပတ္တာဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏံ စူဠဝါသမထက္ခန္ဓက (၁၇၁) ပရိဝါအဓိကရဏဘေဒ(၂၀၂)တို့နှင့်အညီ၊ အဓိကရုဏ်း (၄)ပါးတို့တွင်၊ သိလပျက်စီးမှု စောဒနာစွပ်စွဲမှု ဖြစ်သောကြောင့်။ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းသာ ကြွင်းသောအဓိကရုဏ်း (၃)ပါးမဆိုင်၊ ၊ ဥပုဿထ(ပ)ဝါရနှံ့အဓိကရဏာနံ့သမထာယဂုဏသမာယ၊ စသောပါဠိတော်(၂၀၉)စသည်တို့နှင့်အညီ၊သမ္မုခါဝိနယသမထ၊ သတိဝိနယသမထ။ အမူဠ္ဌဝိနယသမထ၊ဝဒိညာယကရဏသမထ၊ယေဘုယျသိကာသမထ။ တဿပါပိယျသိကာသမထ၊တိဏဝတ္ထာရကသမထ၊(၇)ပါးတို့တွင်၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းဝေ့ပတိ သမထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေနစ သတိဝိနယေနစ။ အမူဠ္ဌဝိနယေနစ၊ တဿပါပိယျသိကာယစ၊ ဟူသောစူဠဝါ(၁၈၅) ကန်ါ(၁၇၈)တို့နှင့်အညီ၊အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းမှာ သမထ(၄)ပါးသာဆိုင်သည်။ ကြွင်းသမထ(၃)ပါးမဆိုင်၊ယင်းတွင်မှလည်း။ သတိဝိနယသမထမှာ ရဟန္တာနှင့်သာဆိုင်သည်၊ ဥမ္မတ္တကရဟန်းမှာသာ၊အမူဠ္ဌဝိနယသမထဆိုင်သည်၊ တဿပါပိယျသိကာသမထမှာ၊ မကောင်းမှုအလွန်များ၍၊အဆိုးနှင့် မှုလဆင်နှမှုထအညောနညပတိစရဏာ ရဟန်းသာဆိုင်သည်၊ယခုအမှုမှာ သမ္မုခါဝိနယသမထသာဆိုင်သည်။ကိုဥတ္တသမုခါ ဝိနယဘွဲ့သံဃာ သမ္မုခတာ ဓမ္မသမ္မုခတာ၊ ဝိနယသမ္မုခတာ၊ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ၊ စသောစူဠဝါ(၁၇၉)နှင့်အညီ။ ကာရကသံဃာချက်မှောက် သံဃာ

သမ္မုတာငြိမ်းစေအပ်သော ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုမျက်မှောက်၌မှသမ္မု
ခတာ၊ ငြိမ်းကြောင်းဝိနယသဏ္ဌုသာသနမျက်မှောက် ဝိနယသမ္မုခ
တာ၊စေဒကရုဒ္ဒိတကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏မျက်မှောက်ပုဂ္ဂလ သမ္မုခတာ(၄)
ပါးကို သမ္မုခထာဝိနယသမထဆိုသည်။ ။

သမ္မုခါဝိနယေနဝ သမ္မမာနံသောစအနုဝဒတိ၊ ယဋ္ဌအနုဝဒတိ၊
တေသံဝစနံသုတွာသစေဟာဝိအာပတ္တိံနတ္ထိ၊ ဥဘောတောမာငံပတွာ
သစေအဏ္ဍုံ။အယံနာမေဏ္ဍအာပဏ္ဍိံတိဇေဝိနိစ္ဆိတံဂုသေ မ္ဗတိ။ ကင်္ခါ
အဋ္ဌကထာ(၁၇၈)စေဒက ရုဒ္ဒိတက သက်သေအမှုသည်တို့ စေ
ဒနာချက် လုဒ်ချက်တို့ ကြားနာမှတ်သား ရေးထားပြီးလျှင်၊ ပါဠိ
တော်အဋ္ဌကထာတို့နှင့်တိုက်ဆိုင်နှိုင်းနှောပြီးလျှင်၊ အာပတ်မသင့်ဖြစ်
အံ့။ တဦးနှင့်တဦးသည်းခံစေ၍ အာပတ်သင့်အံ့ မည်သည့်အာပတ်ဟု
ဆုံးဖြတ်၍လွှတ်လိုက်ကငြိမ်း၏ဆိုလိုသည်။ ဤအဋ္ဌကထာ၌။ သစေ
အဏ္ဍုံအယံနာမေဏ္ဍအာပဏ္ဍိံတိ ဇေဝိနိစ္ဆိတံဂုပသေ မ္ဗတိ ဟု၊ ဆိုငြား
သော်လည်း၊ဒေသနာဂံ ဝုဋ္ဌာနဂံဟူ၍ပြောဆိုရမည်၊ အကာသပါရာ
ဇိကဏ္ဍာယာဒိသတိပါရာဇိကာပဏ္ဍိံတိ၊ထာဝဝတ္တဇ္ဇ၊ အင်္ဂရှိသော
စကားကိုပထမပါရာဇိကာဘွင့် အဋ္ဌကထာ၊ (၁၈၃)၌ လာသော
ကြောင့်။ ပါရာဇိကမှာမဆိုအပ်သည်ကို သိအပ်၏၊ သာသနာပိုင်
ဆရာတော်၊လယ်တီဆရာတော်တို့နှင့်တကွငါတို့ကျေးဇူးရှင်၊စလင်း
ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့ကား။ မေထုနဝီတိက္ကမောပတိ။ အင်္ဂရှိသော
နောက်အကြောင်းဝါဒကိုထောက်၍၊ လွန်ကျူးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သော်
မသိနိုင်ခဲ့သော သဘောရှိသောဒုတိယပါရာဇိကနှင့်၊ တတိယပါရာ
ဇိကတို့ကိုသာဆိုသတည်း၊ သြဠာရိကဖြစ်သော ပထမ စတုတ္ထပါ
ရာဇိကတို့ကိုမူပြောကောင်း၏ဟုမိန့်တော်မူသတည်း၊ ထံချပ်။ ၊
ဒုတိယ တတိယ ပါရာဇိကဟူသော သုခုမသိက္ခာပုဒ်များဖြစ်အံ့၊ ငြ
ခည့်ရိရအဆင့်ဆင့် လွှဲရကြောင်း၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ ၎င်းနံပါတ်တွင်
လာ၏။ အလိုရှိလျှင်ကြည့်ကြလေ၊ ၊

(၁) ဆဲရေးခြင်း စေဒနာခြင်းဟူသော စွပ်စွဲခြင်းအနုဝါဒါဓိ
ကရုဏ်း ဖြစ်ပွားရပ်ကျောင်းတိုက်၌ပင်။ ကျောင်းတိုက်တွင်းၡ

အာဝါသိကရဟန်းတို့စည်းဝေးပြီးလျှင်၊ ဝိနည်းရိုရိုဖြောက်၍ ပါဠိမှုအလိုကဝိနိစ္ဆယဖြင့် ငြိမ်းစေနိုင်က ငြိမ်းရာ၏၊

(၂) အခြားကျောင်းတိုက်သို့ငြိမ်းစေခြင်း၌ စွဲဆိုလျှောက်ထားပြောကြားအံ့ဟု အာရုံပြုပြီးသွားကြစဉ်၊ လမ်းခရီးအကြား အချင်းချင်းအကျိုးအကြောင်း ဘျေကျေနပ်နပ် ပြောဆိုသိစေသဖြင့်ငှင်း၊ တပါးသောရဟန်းတို့ရှုကြည့်ခံစေသဖြင့်ငှင်း၊ ငြိမ်းစေနိုင်၏၊

(၃) မိမိကြိုက်နှစ်သက်ရာကျောင်းတိုက်သို့သွား၍ သံဃာတော်အား အဓိကရုဏ်းကို အစ်နှင်းစွဲဆိုလျှောက်ထားသဖြင့်၊ ထိုသံဃာတော်တို့ဆုံးဖြတ်သဖြင့်လည်းငြိမ်းနိုင်၏။

(၄) ယင်းသို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်အားထုတ်စဉ်။ အလဇ္ဇီများသော ပရိသတ်ဖြစ်နေရကား၊ အနက်မရှိ အဆုံးမရှိသောစကားများဖြစ်ပေါ်လာ၍၊ မဆုံးဖြတ်ထည့်နိုင်ရှိခဲ့သော်၊ ထိုနိဗ္ဗာနစကားမျိုးဝိနည်းနားမသည်သောပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဘို့ကို၊ ထုတ်နုတ်၍တားမြစ်ကြောင်းဖြစ်သောအပလောကနကံ ရှုဠ္ဌဝါသမထက္ခန္ဓက၊ (၁၈၂) ဥဗ္ဗာဟိကာယဥဗ္ဗာဟိကကမ္မဝါစာဖြင့် သံဃာတော်က၊ ၊သီလသုတဥဗ္ဗဂတံ၊ လဇ္ဇီသမောပတိဗ္ဗလေး၊ ဓိကရဏ သမုဒယံ၊ နိရောဓ ဂါမိနိဒသ၊ ဟူသော ရှုဌဝါထာအင်္ဂါ (၁၀)ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဝိနယဓရရဟန်းတပါးဖြစ်စေ-နှစ်ပါးဖြစ်စေ၊ သုံးပါးဖြစ်စေ၊ အဓိကရုဏ်းကိုဆုံးဖြတ်ရန် သမုတ်အပ်၏၊ ထိုသံဃာသမ္မုတိရ ဝိနည်းရင်ရိုဘို့ ဆုံးဖြတ်အပ်သော၊ ဓမ္မဒိနယသတ္ထုသာသနာရှိတိုင်း ဝိနိစ္ဆယဖြင့် ငြိမ်းစေရာ၏၊ သဒ္ဓမ္မလင်္ကာသနှာဟောတိပရိသာ၊ ဥဗ္ဗာဟိကာယ ဝိနိစ္ဆယတဗ္ဗ၊ ရှုဌဝါသအဋ္ဌကထာ(၄၆၈)ယင်းသို့ငြိမ်းစေရာ၌၊ သံဃာသမ္မုခတာမပါ၊ ဥဗ္ဗာဟိကာယဂူပသမနေပနအတွက်သံဃာသမ္မုခတာမရှိဟာသတိ၊ ကင်္ခါ(၁၇၈)ရှုဌဝါသမထက္ခန္ဓက(၁၈၁) စသည်ကျေးသည်မှတ်၊ တိုက်ကြည့်၊ ဤဆုံးဖြတ်ချက်(၄)မျိုးတို့၌ပင် ချော်ချားတုန့်လှစ်ဝေသဘောမကျဘူး စသည်ပြောသူ ပါတ်အာပတ် သင့်သည်ချည် ရှုဌဝါလာ၏၊

ဆိုင်ရာအဓိကရုဏ်း သမထသမ္မုခတာတို့ကို နေ၍ဝိနည်းရိပ်ရှ လုပ်လိုသူ၊ စေနက ရဒိတကဖြစ်သူတို့အမြစ်အရင်းပါသိရအောင်၊ အဓိပ္ပါယ်သာဓကမျိုးစုံဘော်ပြချက်ပြီး၏။

ယခုဖြစ်ပွားဆဲအမှု၌၊စောဒက ရဒိတက သက်သေတို့စကားကို ဝိနည်းပါဠိအဋ္ဌကထာတို့နှင့်၊မျက်မြင်ဒိဋ္ဌထောက်ဆိရအောင်၊နှိုးနှော တိုက်ဆိုင်ပြဦးအံ့။

ယခုရဒိတက၏ မေထုန်သေဝနမှုကို ပြုဆဲမြင်ပါသည်ဟု၊ စေဒ က စောဒကတို့သက်သေတဦးတယောက်မျှ ထွက်ဆိုနိုင်သူမပါသော ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌစောဒကတဦးမျှ မဖြစ်၊ လွန်ကျူးဆဲမြင်သူထံမှကြားရ သော စကားမဟုတ်သောကြောင့်၊သုတစောဒကသည်းတဦးမျှမဖြစ်၊ မိမိတို့ကိစ္စအတွက်၊ ရဟန်းနှင့် မာတုဂါမတို့၊ တဦးနှင့်တဦး မတွေ့ မမြင်ရပဲ၊ အသီးသီး ရဟန်းနှင့် မာတုဂါမတို့၊ တောချုံတို့မှထွက် လာသည်ကိုမြင်ကြသဖြင့်၊ ယုံမှားသောကြောင့် စောဒနာခြင်းကို၊ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတစောဒနာခေါ်သည်။ ညဉ့်အမိုက်တိုက်ပုန်းကွယ်ရာ၌ ရဟန်းနှင့် မာတုဂါမတို့၊ အသံကိုကားကြားရ၏၊ အနီး၌သိကြား လိမ့်မှာသော ယောကျ်ားရှိ မရှိကားမသိ၊ ယင်းသို့မသိကြားရသဖြင့် စိတ်ဖြင့်ယုံမှားသက်၍ရှိ၍စောဒနာခြင်းကို သုတပရိသင်္ကိတစောဒ နာခေါ်သည် ပရိသင်္ကိတံနာမ စိဏ္ဏေနပရိသင်္ကိတံ။ ဒုဋ္ဌဒေါသဘွင့် အဋ္ဌယဝါကျအဋ္ဌကထာ (၄၆၄) ဆုဋ္ဌိရဏ္ဏ သုရာရဏ္ဏ အကူရဏ္ဏ ယောကျ်ားလူမမယ်တို့ မာတုဂါမများနှင့်တကွ ညဉ့်အခါ—အစွန်အ ဖျားကျသောကျောင်းပိုင်းသို့သွားကြပြီး၊ပျော်မြူးကြပြီး။ ပန်းစသည် ကြဲဖြန့်သွား၊ သေရည်သေရက်စသည်ဖိတ်သွန်ချသွားကြရာ၊ အချို့ ရဟန်းရှင်လူတို့က၊ဤအမှု မည်သူအမှုနည်းပုံစမ်းကြစဉ်၊ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်၌နားလည်လိမ့်မှာ၍ ပြုနေကြရဟန်းတပါးက စောစောစီးစီး ထ ပြီး၊ ကျောင်းပိုင်းတံမြက်လှည်း၊ အမှိုက်ကြုံး၍ရှင်း။ အချို့ဒကာ ဒကာမတို့ကပန်းလှူကြ၊ အချို့ဆေးအကျိုး၌ အငိုဆေးသော်ထား ခဲ့ရာ၊ ထိုပုံစမ်းသောရဟန်းရှင်လူတို့က၊ ထိုရဟန်းလက်ကအနံ့၊

ဝါးစဝ်နဲ့ ကိုနမ်း၍ ဝိတ်ဖြင့်တကယ်ယုံမှားခြင်းကြောင့် ဝေဒနာခြင်းကို၊ မုထပရိသင်္ကာတ ဝေဒနာခေါ်သည်၊ ဤဝေဒနာ(၃)ပါးတွင်၊ ကိုရင် ကိုမြသန်းက၊ သုတပရိသင်္ကာတဖြင့် ဝေဒနာပါမှု၊ သုတပရိသင်္ကာတဝေဒနာဟု ကျမ်းနှင့်တိုက်ဆိုင်၍ ဆိုနိုင်ရာ၏၊ ဗုဒ္ဓိတကအားပတ်သင့်မသင့်မှာ ပမာဏမယူရ၊ ဝေဒနာခြင်း မြော်မမြော်က်ကျမ်းဂန်လာကိုသာပြသည်။ တံပနသေးတာနွှာဝါဆိုခုပန္နွာဝါပေါ တုဝေါ်ဏ္ဍခအပွမာကာံ၊ ဒုဋ္ဌဒေါ်သဘွင့်အဋ္ဌကထာ(၄၆၄)၌သို့နံ့ပါတ်အသေအချာပြ၍ရေးသည်မှာ၊ ဝိနိစ္ဆယကြည့်သူတို့ ချက်ချင်းလက်ငင်းသာဓကတွေ့ရ၍။ သံသယဘင်းရှင်းနိုင်၍ သာသနာတော်ထွန်းထင်းစေရန် ရေးသည်၊ ၊မေထုန်လွန်ကျူးမှု ဝေဒနာမှုဟုသော ဝဏ္ဏကိုပြ၍ဝေဒနာခြင်းကို ဝဏ္ဏသန္တသနာ၊ အာပတ်ကိုပြ၍ဝေဒနာခြင်းကို အာပတ္တိသန္တသနာ၊ သင်ရဟန်းမဟုတ် သင်နှင့်ကံကြီးကံငယ်အတူမပေါင်းနိုင်၊ ဥပုသ်ပဝါရဏာ အတူမပြုနိုင်ဟုဆိုခြင်းကို သံဝါသပတိက္ခေပ၊ သင်ရဟန်းမဟုတ်သောကြောင့်၊ သင့်ကို ရှိခိုးခြင်းစသည်မပြုနိုင်၊ တပါးသူကိုသာပြုနိုင်သည်ဟု ပြောဆိုခြင်းမပြုခြင်းကို သာမီစိပတိက္ခေပဆိုသည်၊ ဤဝေဒနာ (၄)ပါးထည်း ကျမ်းဂန်နှင့်တိုက်ဆိုင်၍ မရသောကြောင့်၊ ဝေဒနာခြင်းမဖြစ်နိုင်၊ ။

ဂါဘာ-ဝေဒကတို့စကား၊ ဝေဒကတို့၏ သက်သေစကားများကို၊
ဝိနည်းပါဠိအဋ္ဌကထာတို့နှင့်တိုက်ဆိုင်နှိုးနှောခဏ်းပြီး၏။

ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌေန သမေတိ။ ဒိဋ္ဌေန သံသန္ဒတေဒိဋ္ဌံ၊ ဒိဋ္ဌံ ပတိစ္စနုဥဝေတိ၊ အာသုဒ္ဓပရိသင်္ကိတော၊ သောပုဂ္ဂလောပတိညာယကာရေတဗ္ဗော၊ တေနုပေါသထော။ ဒေသာ ပရိပါဝေဒနာကဏ္ဍ(၂၁၇) ဧကေန ကောမာတုဂါမေနသဒ္ဓိံ၊ ဘေရ္ဘာနတော နိက္ခမနန္တာဝါဝိသန္တော ဝါဒိဋ္ဌော၊ သေသံပါရာဇိကေနစောဒေတိ၊ ဆုတရောတသတောသနံ့ အနုဓာနံ့ဘိ(လ)တသပုဂ္ဂလသသုဒ္ဓါအာဟန္တိ ပတိညာယတေနသဒ္ဓိံ ဥပေါသသောကာတဗ္ဗော၊ ပရိဝါဝေဒနာကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ(၃၄၂) မဟာဂါမတခေ သာကက်နှင့် ရဟန်းတပါး၊ မိုး ဂွယ်ရာ တောချုံကြား

သစ်ပင်ကြား၊ ကျောင်းကြား၊ ကျောင်းပေါ်ဝင်သွားသည်ကိုရင်း၊ ထွက်လာသည်ကိုရင်း မြင်ရသောကြောင့်၊ စောဒကတဦးဦးက၊ ငါးအတူတကွ ထွက်လာဝင်သွားသည်ကို မြင်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ယုံမှားပါသည်ဟု ပါရာဇိကဖြင့် စောဒနာစေလေသည်၊ မြင်အပ်သော မာတုဂါမနှင့်အတူထွက်လာမှု ဝင်သွားမှုသည်၊ စောဒက၏ ဒိဋ္ဌဟူသောစကားနှင့်ညီလည်းညီ နှီးနှောထည်း နှီးနှောမိလေသည် အမြင်ကိုစွဲ၍ပါရာဇိကစသည်သို့မရောက်၊ အရင်းမရှိ အရာမဟုတ်သည်၌ဖြစ်သော၊ ယုံမှားသံသယဖြစ်ရကား၊ စောဒနာခြင်းမမြောက်၊ တပည့်တော် အာပတ်မှစင်ကြယ်ပါသည်ဟု၊ ထိုစုဒိတကကဝန်ခံခဲ့ပြောခဲ့လျှင်၊ ထိုစုဒိတကနှင့် ဥပုသ်ပဝါရဏာ ကံကြီးကံငယ်အတူပြုရမည်၊ သံဃာဒိသေသ သံဃာရာဇိဖြစ်အောင် မခွဲရဟု ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ လာသည်ကို ထိပ်ပေါ်သို့မှီ၍ နှစ်သက်ခဲ့သို့၊ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းရှင်လူတိုင်း၊ အမြဲတန်း သိကြရမည် လိုက်နာကြရမည်၊ ၊

စုဒိတကဿစ စောဒကဿစ သဟာသာ ဝေါဟာရံ မာပမာဒေရေတိ၊ စောဒကော အာပန္နောတိ၊ စုဒိတကော အာပဟာ အနာပန္နောတိ။ ဥဘော အနုက္ခိပန္တော၊ ပတိညာနုသန္ဓိတာနကာရယေ၊ ပတိညာလဇ္ဇိသုကထာ၊ အလဇ္ဇိသုဝေ့ ဝိဇ္ဇတိဗဟုံ ပိ၊ အလဇ္ဇိဘာသေယျ ဝုတ္တာနုသန္ဓိတောနကာရယေ၊ ပရိဝါရ ဂါထာသင်္ဂဟ (၂၁၄) စောဒက စုဒိတကကို အဆောတလျှင် ပြောမိ ဆိုမိသောစကားများ မမြစ်မတားလင့်၊ ပြောဆိုတိုင်းလည်းမယူလင့်၊ စောဒကအာပတ်သင့်သည်၊ စုဒိတကအာပတ်မသင့်ငြင်းနေကြရာ နှစ်ဦးလုံးဘယ်သူကိုမျှ မချီးမြှောက်စေ၊ လဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်၏ဝန်ခံခြင်း၊ အလဇ္ဇီ၏ရှေ့နောက် ပြောဆိုအပ်သောစကားအစဉ်ကိုယူ၍ဆုံးဖြတ်ရသည်၊ လဇ္ဇီမှာဝန်ခံတိုင်းဆုံးဖြတ်၊ အလဇ္ဇီမှာ ဝန်ခံမှုဖြင့်ဆုံးဖြတ်ရမှုမရှိ စကားအများပြောဆိုစေတတ်သည်၊ ရှေ့နောက် ပြောဆိုအပ်သော စကားနှင့် သူ့ပဋိညာဉ်ကို တိုက်ဆိုင်စေ့စပ်ပြီးဆုံးဖြတ်ရမည်၊ ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တာနုသန္ဓိတောနဟု ပထမက္ခရာ၌ဩဋ္ဌဇဥသရနှင့်ရှိရမည်၊ ကဏ္ဌဇအသရနှင့်ရှိသည်ကားမသင့်။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌၊ ကဏ္ဌဇအသရနှင့် ရှိသောပါဌ်ပျက်စုတိုင်းဘွင့်များ၏။ ယထာနုသန္ဓိ သလ္လက္ခေတွာ ပတိညာယ

ကာရယေ၊ ရှေ့စကားပြန်သောတ ရှေ့နောက်ဆန့်နေလိမ့်မည်၊ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာအများပင် အပျက်များ၏။ သေသေချာချာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သုံး၍ကိုက်ဆိုင်ကြည့်ကြ၊ ကျေးဇူးရှင် စထင်းဆရာတော်လည်းဆုံးဖြတ်ချက်-ပရိဝါဂဏ္ဌိ၌ရှိလေပြီ။

ဝိနည်းဓိုရ်ရင်စစ်တို့ပြုသင့်ကျင့်သင့်သော ကိစ္စသည်ကို
ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

ခင်းပြအပ်ပြီးသောဝိနည်းပါဠိ အဋ္ဌကထာဋီကာတို့နှင့်၊ စောဒက ဗဒိတက သက်သေတို့စကားကို၊ လပေါင်းနေ့ပေါင်းများစွာ တိုက်ဆိုင်နှိုးနှာမေးမြန်းသင့်သော၊ လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ မထေရ်ကြီးများကို မေးမြန်းစုံစမ်းခဲ့ပါသော်သည်း၊ လိုရင်းအချုပ်၊ မှိဝဲလိုချင်း၊ မှိဝဲခြင်းအင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် နီးနီးနားနား အပါးရောက်အောင် လျှော်နိုင်ထွက်ဆိုနိုင်သူတဦးမျှမရှိရကား၊ ပထမပါရာဇိကမှုဖြင့် စွပ်စွဲချက်မှာ၊ စင်စစ်လုံးဝသတ်သောအကြောင်းမရှိကြောင်း ၊ စောဒက စောဒကသက်သေတို့ကိုအစပြု၍ ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိတိုင်းသိကြပြီးရှိရကား၊ အဘယ်သို့သော ဝိနည်းဓိုရ်ရင်တို့သော်မှ ပထမပါရာဇိကမှုဖြင့် အာပတ်သင့်သည်ဟုမဆုံးဖြတ်နိုင်တော့ချေ၊ ဘုရားသဗ္ဗညု ပင်သော်လည်း မဆုံးဖြတ်နိုင်ကြောင်း သိကြရလေပြီ။ ။ ပထမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်လာ၊ တိပိဋကစူဠာဘယမထေရ်ဝတ္ထုမှာ၊ စောဒက စောဒကသက်သေအမှုသည်တို့ စွဲဆိုချက် ထွက်ချက်တို့ဖြင့်၊ ပါရာဇိကမှုမှာဒိဋ္ဌသုတ ပရိသင်္ကိတပြည့်စုံ၍ အလွန်ထင်ရှားနေလျှက်၊ ဗဒိတကက ဝန်မခံပဲ အတင်းချခံငြင်းဝယ်နေရာ၌သာ၊ ထိုဗဒိတကကို နေဝသုဒ္ဓနာသုဒ္ဓဖိအာမဘာက၊ အာမူတိက တထာနာသိတကာဝိနည်းဓိုရ်တို့ကဆုံးဖြတ်ချက်ပေးရသည်၊ ထိုကြောင့် ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ (၄၇၀)၌၊ ဧဝံသန္တိနာ စောဒိယမာနော အလဇ္ဇိဗဟူသုပိ၊ ဝတ္ထူသုဥပ္ပန္နသုပဋိညံ ဒေတိ။ စသောစကားကိုခန့်သတည်း၊ ။ယခုမှုကား မှုသစောဒကစသည်တို့ကပင် ဝိတိက္ကမထင်ရှားအောင် တလုံးတပါဒ စကားတခွန်းတဝါကျမျှ မထွက်ဆိုနိုင်ကြသဖြင့်၊ နေဝသုဒ္ဓနာသုဒ္ဓဖြစ်ရချိန်လက္ခဏာမရှိ၊ ပထမ

ပါရာဇိကလာ မဏ္ဍုကဒေဝတ္ထုနှင့် လွန်ကျူးမှုကို ဒိဋ္ဌ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့မြင်ကြ၍ စွပ်စွဲကြသည်၊ သစ္စ အာဂုသောတိ သဟောဒ္ဒဂဟိတောစေ ရောပိဿ ပစ္စက္ခ ဒိသွာ ဗောဓိ တဏ္ဍာ ကိ ဝါမယံကာတန္တိ အာဒိနိဝတ္ထု အသစ္စောဒနာသစ္စ အာဂုသောတိအာဟ၊ ပထမပါရာဇိကတွင် အဋ္ဌကထာ (၁၇၅) တိကာင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ( ) လူမဲ့ သင်တို့ပြောဆိုတိုင်းဟုတ်ပါ၏။ တိမ္မရှားမဲ့၊ သိက္ခာပုဒ်မပညတ်ဟုဆိုစေကာမူ၊ အမချင်းအတူဖြစ်၍ ဝန်ခံပြီးဖြစ်သောကြောင့် (၁) လွန်ကျူးမှုထင်ရှားခြင်း (၂) ဗုဒ္ဓဟာကာကဝန်ခံခြင်းအင်္ဂါလက္ခဏာ နှစ်ပါးရှိလျှင်၊ အသုဒ္ဓဆုံးဖြတ်ချက်ပေးရသည်၊ ထိုကြောင့်-အနန္တမသောတိ ချစ္ဆာနဂတာယပိ ပါရာဇိကောဟောတိ အသံဝါသောဟုမြတ်စွာဘုရားပင် ဖြတ်စာဝိနိစ္ဆယပေးတော်မူသည်၊ ဤ၌လွန်ကျူးမှုဝိတိက္ကမထင်ရှားအောင်လည်း စွဲချက် သက်သေထွက်ချက် စကားတခွန်းမျှမရှိ။ ပဋိညာဉ်လည်းမရှိ၊ ထိုကြောင့်-နေဝသုဒ္ဓနာသုဒ္ဓလက္ခဏာ။ အသုဒ္ဓလက္ခဏာပါဠိအဋ္ဌကထာ၌ ဘာသာတခုမျှမရှိ။ ထိုကြောင့် ပါရာဇိကမှုဖြင့် သုဒ္ဓဖြတ်စာ ပေးရမည်မှာ ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိတိုင်း၊ ကြွင်းသော ပရိသတ်အလုံးစုံ သိကြ-မြင်ကြ ရှိလေပြီ။ ။

လိုရင်းပဓာနအကျဉ်းချုပ်စီရင်ချက် ဝိနိစ္ဆယဖြတ်စာကား။

(က) နွားတည်းရွာ၊ ဗောဓိကုန်းကျောင်း၌။ ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း(၄)ရက် တနင်းလာနေ့တွင် စည်းဝေးတော်မူကြသော၊ ချုံကြီးအနောက်ကျောင်းဆရာတော်၊ မန္တလေး ချမ်းသာကြီးဆရာတော်၊ ကျွန်းရွာတောရဆရာတော်၊ သိမ်းကုန်းဆရာတော် အမှူးရှိသော၊ ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း(၃၀)ကျော်၊ ရဟန်းပေါင်း (၅၀) ကျော်၊ ကြွင်းပရိသတ်အများတို့သည်၊ စွဲချက် ထွက်ချက်အလုံးနှင့်၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာစသည်တို့ကို တိုက်ဆိုင်နှိုင်းနှောကြရာ မညီညွတ်သဖြင့်။ ဗုဒ္ဓဟာက ဦးနန္ဒမာလာအပေါ်၌။ ပထမ ပါရာဇိကမှုဖြင့်၊

ဝဏ္ဏု၊ အာပတ်မတင်နိုင်ကြရကား၊ အားလုံးသဘောဆန္ဒတူ ကြိုက်ညီတော်မူကြချက်အရ၊ အနာပတ္တိပင်ဖြစ်၍၊ ပဌမပါရာဇိကမှုဖြင့် စုဒိတကမှာ သုဒ္ဓအရာ၌တည်စေ၊

(ခ) ရုံးသို့သက်သေလိုက်မှုဖြင့်ဒုတိယပါရာဇိကလား၊ဘဏ္ဍာဒေယျ အပွန်းအငြိရှိမရှိ စဉ်းစားဖြန်ဆိုသည်။ ။ဘရနကဿပရိက္ခာရံ၊ စော ဒေါ်ဂေါ်ရကြိတ်ဘာသိဒေ အနုဥ္ဆာဒေသသံဂဏ္ဍေ၊ ဗျဉ်ကိဝါသော တဏ္ဍကံ၊ ဟူ...သော ချဒ္ဒသိက္ခာပကိဏ္ဏကာ နိဒ္ဒေသ (၃၆၀)နှင့်အညီ၊ ထိုရဟန်း၏ထွက်ချက်ကြောင့် အစိုးရ မင်းမှုးမတ်တို့က ဒဏ်တပ် ရာ၌သော ဘဏ္ဍာစားလာသည့်၊ကြွင်းသော အရာမလာ၊ထိုချဒ္ဒသိက္ခာ ဆရာလည်း၊ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂဥဿဿဝါဒီ ...သိက္ခာပုဒ် ပါဠိအဋ္ဌကထာ အတိုင်းပင်၊ အကျဉ်းကိုအလိုရှိ၍။ ချဒ္ဒသိက္ခာ သာဓကထုတ် လိုက်သည်၊တကြောင်းလည်း၊အညသာမနုဿဇာတိကဿဝသေန၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိတာ၊ ဂရုပရိက္ခာရော၊ ထေယျ စိတ္တံ။ အဝဟရဏာတိ ...မာနေနဝဏ္ဏပဉ္စအင်္ဂါနို့၊ ကန်ါအဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထဒီပနီတို့၌လာသော အင်္ဂါ(၅)ပါးလည်းမရှိဖြစ်၍၊ ဒဏ်တပ် မှုလည်းမဟုတ်ရကား၊ ဒုတိယပါရာဇိကဖြင့်လည်း အာပတ်ပဏ္ဏု မတင်နိုင်ရကား၊ ဒုတိယပါရာဇိကမှုဖြင့်လည်း စုဒိတကမှာ သုဒ္ဓအ ရာ၌တည်စေ၊

(ဂ) သို့ပါရာဇိကမှုဖြင့် အနာပတ္တိဖြစ်သော်လည်း၊ ဒရိယာဖြစ် သော အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်မြတ်သည်၊(၁)မြတ်စွာဘုရားထံ မှားရှိ စဉ် မြတ်စွာဘုရားထံ၊ ချ...ခုနှစ်ချက် သိက္ခာပုဒ်များ ဘယ်သင်းများပါ နည်းဟု မလျှောက်ထားလိုက်မိသော အပြစ်တချက်၊ (၂)မြတ်စွာဘု ရား မိုးရေခံသင်္ကန်းကို ခြေဖြင့်နင်း၍ချုပ်ဘူးသော အပြစ်တချက်၊ (၃)မာတုဂါမများကို၊ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်ကို အရှင်အာနန္ဒာ က ...ငင်းရာ၊ ...သောမာတုဂါမတို့ မျက်ရည် ဘုရားကိုယ်တော်ကို ...သည့်အပြစ်တချက်၊ (၄)သင့်ညဘုရားက-ပရိနိဗ္ဗာန် စံ လွန်ခြင်းအကြောင်းနိမိတ်ကို သိသိသာသာပြပါလျက်၊ တကမ္ဘာ ပတ်လုံးတည်တော်မူပါဟု မတောင်းပန်မိသည်လည်း အပြစ်တချက်

(၅)မာတုဂါမတို့ ငါတို့သာသနာ၌ ဝင်ခွင့်ရအောင် ကြောင့်ကြစိုက်မှုပြုသော ဖြစ်တချက်၊ ဤ(၅)ချက်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို သံဃာတော်တွေ့ ဒေသနာကြားပါဟု၊ သမထ သင်္ဂါယနာတင်မည်၊ စည်းဝေးသော သံဃာတော်များက မိန့်ဆိုကြရာ၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ် မသင့်ကြောင်း၊ အကြောင်းလုံလောက်စွာပြနိုင်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်စေကာမူ အရှင်ဘုရားတို့စကားကို ယုံကြည်သဒ္ဓါသောအားဖြင့်။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်(၅) ပါးကို ဒေသနာ ကြားပါတော့မည်ဟု သော၀စသုတ္တဂုဏ်၊ နိဝါတဂါရဝဂုဏ်၊ ခန္တီသောရစ္စဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံစွာခံ၍ ဒေသနာကြားသောအရှင် အာနန္ဒာထေရ်ကို နှလုံးပိုက်သောအားဖြင့်၊ ယောပနတ်ကြ၊ မာတုဂါမေနသဒ္ဓိံ(လ) ပါစိတ်ယောနဝါ(လ) အယိုရမ္မေ၊ အနိယတ၊ ဟူသော ပါတိမောက်(၃)နံပါတ် ပါရာဇိကတော်(၂၂၇)တို့နှင့်အညီ။ နှစ်လများစွာ အပြောအဆိုထည်းများပြား ရံခါ မကာင်းနိုင်ကြောင်းလည်းထင်ရှား၊ ဝေဒကသတ်သေ ကြွင်းရဟန်း ရှင်လူတို့လည်း သံသယကင်းရှင်းကြလေအောင်၊ သော၀စသုတ္တ ဂုဏ်သည်းပြည့်စုံလေအောင်၊ သံဃာထေရ်ကြီး ဝါကြီးများတွေ့၊ ပါစိတ်အာပတ်ကို ဒေသနာကြားစေ၊

၁၃၀၁-ခု၊ နယုံလဆန်း(၉)ရက်၊ သောကြာနေ့၊ နံနက်ပြန်နှစ်ချက် အချိန်တွင်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ၊ မိတ္ထီလာခရိုင်-မြစ်ကွေ့ခရိုင် သုဓမ္မာဝင်-ကျွန်းရွာတောရဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်၊ အများသံဃာတော်များနှင့် တိုင်ပင်၍စီရင်ဆုံးဖြတ်အပ်သော၊ နှာတည်းမှုစီရင်ချက်—ဝိနိစ္ဆယဖြတ်စာပြီး၏။

---

(၁) ဝဋ္ဋတမဉ္ဇူနဂရေ၊ စတုစက္ကာနပူရဆော၊
ကျွန်းရွာရညဝိဟာရမှိ၊ ဓမ္မကာမေဟိမာပိတော၊ ။
(၂) ကျွန်းရွာရညာစရိယေန၊ ကွာပိန္ဒလဒ္ဒလဒ္ဓိနာ၊
ေသာသာနံဟိတတ္ထာယ။ ကတောဂန္ထိ ရနိစ္ဆယော။ ။
(၃) ကာသိတိသတကေမှိ၊ နဝမေဇေဋ္ဌမာသကော၊
သုက္ကဝါရေသုနိဋ္ဌိတော၊ နိဒ္ဒုဂ္ဂေသနိရုပဒ္ဒဝေ'တိ၊ ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ၊ မိတ္ထီလာ မြစ်ကွေ့ နှစ်ခရိုင် သုဓမ္မာဝင်၊ အနေကဂန္ထကာရက၊ သိက္ခာကာမ၊ အတိပါကဋ၊ ကျွန်းရွာတောရဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်။ နွားတည်းရွာ၊ ဘုန်းကြီး ဦးနန္ဒမာလာ၏ မှူးရှိသော ပဟန်းရှင်လူတို့အား၊ သာသနာတော် သိုက်ဝင်-ဗုဒ္ဓဘာသာ ပဟန်းရှင်လူခပ်သိမ်း ကျေးဇူးများရန်၊ အာဝေဏိယ ဝိနိစ္ဆယ ပရမ္ပရကိုရကြ၍ နယဂ္ဂါဟပြုပြီးလျှင်။ သာသနာတော် ထွန်းလင်းစေရန်ရည်သန်၍။ တံဆိပ်တော်(၃)ထပ်-ကိုယ်တိုင်တော် ရိုက်နှိပ်၍၊ ၁၃၀၁-ခု။ နယုန်လဆန်း(၁၂) ရက်တနင်္လာနေ့တွင်၊ ပုံနှိပ်လုပ်ဆောင်ခွင့်ပေးတော်မူသည်။

ညောင်ထေးပင်နယ်-ဖဒိုရွာ။ ဘုရားကြီးကျောင်း၊ ဝါချုပ်ဘုန်းကြီး-ဦးဥာဏိန္ဒ၊ သက်ထောက်ပဟန်းတော်-ဦးတေဇိန္ဒတို့ ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ်(၆)ရက် စနေနေ့လျှောက်လွှာ။

ဘုရားတပည့်တော်-ဖဒိုရွာ။ ဘုရားကြီးဘုန်းကြီး-အရှင်ဥာဏိန္ဒ သက်ထောက်၊ အရှင်တေဇိန္ဒတို့ ရိုသေလေးမြတ်စွာ လျှောက်ထား အသနားတော်မြတ်ခံပါ့ ပါသည်။ ကျေးဇူးတော်အရှင်၊ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ(၄)မြို့ဂိုဏ်းချုပ်၊ မိတ္ထီလာခရိုင် မြစ်ကွေ့ ခရိုင်-ပေါင်းနှစ်ခရိုင် သုဓမ္မာဝင်၊ အနေက ဂန္ထကာရက၊ ထင်ရှားပေါလ သိက္ခာကာမ ဥဘတောဝိဘင်္ဂဓရ၊ ဝိပဿနာယာနိက ရဟန္တုပြခါ၊ ကမ္ဘာကျွန်းကျော်၊ အတိပါကဋ ခန္တီဒသာရဂ္ဂ။ ယုဂ္ဂမုဏ္ဍဝါဒီ၊ မြန်မာနိုင်ငံကြက်သရေဆောင် မဟာထေရ်ကြီး ဖြစ်တော်မူသော၊ ကျွန်းရွာတောရဆရာတော်ဘုရားကြီးဘုရား၊

(၁) ဒါယကာအချို့က-တပိုင်းတစဖြစ်သော မြေနှင့် ကျောင်းကို၊ အာချေ ခိက သံဃိကလှူဒါန်းသည်ဟု ပြောကြပါသည်၊ တချို့ မြေနှင့် ကျောင်းကို ဒါယကာတဦးက၊ အသီး အခြား မြေပယ်၍ ကျောင်း ဆောက်ပြီး မည်သူမှမသိ၊ ဒါန်းပဲ ယခုတိုင်ထားပါသည်, အသီးအ

ခြားမြေ၀ယ်၍ မည်သူမှ မလှူ။ပဲထားအပ်သော မြေနှင့် ကျောင်းမှာလည်း၊ သံဃိကဖြစ်သည်ဟု အချို့သောသူတို့က ဆိုကြပါသည်၊ ထိုမြေ ထိုကျောင်း သံဃိကဖြစ်မဖြစ် သိလိုပါကြောင်း၊

(၂) အသီး အခြားမြေ၀ယ်၍ သီးခြားဆောက်ထားသော ဒါယကာကျောင်း၌။ အလုပ်လည်းမတော့ လာဘ်လည်းမတော့၊ နေထိုင်ကြသောရဟန်းတို့ထံမှာ၊ ကျောင်းဒါယကာများသဘောကြ ကြည်ညိုရပင့်၍။ အလုပ်မတော့ လာဘ်မတော့၊(အာရာမိက)သော ကျောင်းနေမှရဟန်းဘို့ဟုမပင့်ဘဲ၊ ကာလိန်ခင်းရာ ကာလိန်မြောက် မမြောက်၊ ထိုအာရာမိက ကျောင်းနေရဟန်းတို့အား၊ဒါယကာများက သဒ္ဓါမဲ့ မပင့်သဖြင့်၊ ကထိန်ခင်းရာပါရဟန်းတို့သာ ၀ေဘန်၍သုံးကြသော်၊ ထိုမပင့်သောရဟန်းဘို့အား၊ မ၀ေဘန်မှုအတွက်၊အပြစ်ရှိမရှိသိလိုပါသည်။

(၃) ထိုအာရာမိက ကျောင်းမြေရှင်၊ ပုဂ္ဂလိက ဒါယကာပိုင်ကျောင်းမြေရှင် ဒါယကာ ဒါယိကာမအများသဘောတူစရိတ်ထော်၍ပင့်သဖြင့်၊ထိုကျောင်းများအားလုံးကို အုပ်စိုးစချနေစဉ်၊ခွက်မရွာ ဘုန်းကြီးပျံအတွက်၊ တပည့်တော်ကိုယ်တိုင် နှိုးဆော်အလှူခံပြီး၊ ရန်ကုန်သို့ကိုယ်တိုင်သွား၍ ကျားရုပ်ဆင်ယင်တို့ ကောဇော(၂)ချပ် သင်ဖြူး(၅)ချပ်တို့မှာ။ ဘုန်းကြီးပျံကိစ္စပြီးလျှင်။ ရက္ခိတဂေါပိတ အဖြစ်ဖြင့် မည်သူ သိမ်းပိုက်ထိုက်ပါသနည်း၊ ကျမ်းဂန်လာတိုင်း သိလိုပါသည်။

(၄) ယင်းသို့ အာရာမိက သံဃိက-ပုဂ္ဂလိက ကျောင်းအားလုံး အုပ်စိုး၍ စချဘုန်းကြီးလုပ်နေထိုင်စဉ်၊အများပင့်၍ သံဃာနှင့်ဆိုင်သော သင်္ကန်းစသည်များကို ရရချင်းအပြီး၀ေဘန်ပေးပါသည်၊ မိမိမှာ တခြားရွာများက တပါးတည်းပုဂ္ဂလိက၊ဘုရားကြီးကျောင်း နာမည်ထပ်၍ပင့်ရာ၊ ကိုယ်တိုင်လိုက်ပြီးရသော သင်းပိုင်(၂၄) ဝဋ္ဋ(၅)ဘိနပ်(၁)ထီး(၂)တို့မှာ၊ကျောင်းရှိ သံဃာကုန်ဆိုင်မဆိုင်၊မ၀ေဘန်က အပြစ်ရှိမရှိသိလိုပါသည်။ ထိုသင်္ကန်း(၂၄)ထဲက။ ဦးပဥ္စင်း ဦးဝိမလ(၂)ထည်ယူပါသည်။

မြင်းတည်းအရှေ့ကျောင်း၊

{ဝိနိစ္ဆယ}

ဤသံဃဘေဒကဝိနိစ္ဆယရေးရကြောင်း၊

အတ္ထုပ္ပတ္တိပြချက်း။

သက္ကရာဇ်(၆၀)ကျော်၊ သိက္ခာ(၄၀)ကျော်၊ တောင်သာ ကိုက်းအုပ်ဆရာ-ဦးဇာနက၊ မြင်းတည်း အရှေ့ကျောင်းဘုန်းကြီး၊ ရှင်ဝိစယသည်၊လုံးလောက်သောအကြောင်းမရှိပဲ၊ ပရိတ်ရွတ်၊ဆွမ်း စည်ဝေသော သုမင်္ဂလ ဒုဂ္ဂလမှုခံဝိသိမ်းပင်၊ လူကွဲ သံဃာကွဲ နှစ် ဖြာပွားကွဲအောင်ခွဲခြင်း၊ကံကြီးကံငယ်ကွဲအောင်ခွဲခြင်းတို့ဖြင့်။ သံဃာ ဘေဒ သံဃာရာဇိဖြစ်ပွား၊အကုသိုလ်များပြား၍၊ အပါယ်လေးပါးအ စာဖြစ်ဘုန်းအောင်၊အဓမ္မ အဝိနယအရင်းခံ၍ အကြိမ်ကြိမ်ခွဲကြောင်း လူရှင်အများမကွယ်ဝှက်နိုင်သော သက်သေအများရှိပါသည်၊ ထို သံဃာသင်းခွဲမှုများမှာ။ သဗ္ဗညုဘုရားဟော ဝိနည်းဒေသနာတော် အရ၊သံဃာဘေဒကကံကြီးထိုက်မထိုက်။ပါရာဇိကကျမကျ၊ အဆုံး အဖြတ်ဝိနိစ္ဆယပေးသနားတော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ထား ချက်အရ၊ဗဒိတ ရှင်ဝိစယထံ နှင့်ကြိမ်တိုင်တိုင်ခွဲလျှင် ခွဲကြောင်း မခွဲလျှင်မခွဲကြောင်း၊သိသာရန်သက်သေများနှင့်တကွ။ ကိုယ်တိုင် ထုချေရှင်းလင်းနိုင်သေးလျှင်-ထုချေရှင်းလင်းရန်။ ကဆုန်လကွယ်နေ့ နယုန်လဆန်း(၈)ရက်နေ့တို့၌၊ ကျမ်းဂန်ဥပဒေရှိတိုင်း အခွင့်ပေးခဲ့ရာ၊ မလာမရောက် မထုချေမရှင်းလင်းခဲ့ချေ။ ၊စင်စစ် သဘာဝအားဖြင့်၊ ဤကဲ့သို့-အမှုအရင်းခံ၍၊ အတန်တန် ထိုရဟန်းခွဲဘူးကြောင်းမှာ၊ မြင်းတည်းရွာ ရဟန်းရှင်လူ အား၊ အနီးရွာ ရဟန်း ရှင်လူတို့ပင်၊သိပြီး ဖြစ်ကြလေပြီ၊ သက်သေများလည်း ဘိုးဥ တန်ဆောင်းရေစက်ချ စ သော ကြီးအများပင် ဝိဇ္ဇသက်သေများ သုံ့လေပြီ၊ ချုံကြီးကိုက်းအုပ် ဆရာတော်ကသည်း ကိုက်းဝိနယကကြီး ကိုယ်တိုင်ကပင်၊ပါရာဇိ ကကြောက်လျှင် တို့ကိုက်းမည်သူဝင်မလဲ၊တို့ကိုက်း ဝင်သူပါရာဇိက

မဒကြွာက်သုချည်းမှတ်ထေတော့ဟု၊ တိုက်ရိုက် ဘွင့်ဟပြောသဖြင့်၊ ဘဝည့်တော်ဘို့မှာ ပါရာဇိကနှင့်-အစိစိကြောက်လိုပင်၊ ရဟန်းခံခဲ့ ပါသည်၊ နောက်ခေါ်ပေသည့် မထာနိုင်တော့ဘူး ပြောခဲ့ရကြောင်း ပြောဘူးလေသည်။ ထိုရဟန်းမှာ-ငါတို့က အလူးထုတ်ဘော်၍၊ ဝိနိစ္ဆယချဘွယ်ပင်မရှိ၊ ၊

သံဃဘေဒက ပါရာဇိကအဖွဲ့-သနကောပြခန်း၊

သံဃဘေဒကောဘိက္ခဝေအနုပသမ္ပန္နော၊ နဉပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော ဥပသမ္ပန္နောနာသေတဗ္ဗော၊ မဟာဝါမဟာခန္ဓကပါဠိတော်(၁၀၂) ယောဒေဝဒတ္တောဝိယ သာသနံ ဥဒ္ဓမ္မံ ဥဗ္ဗိနယံကတွာ စတုန္နံသံဃ ကမ္မာနံအညတရဝသေနသံဃံဘိန္ဒတိ၊ အယံသံဃဘေဒကောနာမ၊ ဘောသပဗ္ဗဇ္ဇာစဉပသမ္ပဒါစဝါရိတာ၊ ရင်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ (၂၄၅) ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ(၂၁) ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ (၁၄၆) သမောဓာနေတွာပနသဗ္ဗာနေဝ စတုဝီသတိပါရာဇိကာနိဝေဒိတဗ္ဗာ နိ။ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ(၈၈) ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ(၄၀) နံပါတ်၊ ပါဠိတော်ရင်းအဋ္ဌကထာ။ မူရကရဟန်းအဖြစ်၌တည်လျက်၊ အ ဓမ္မအရင်းခံ၍။ သမဂ်လ ဒမဂ်ဆမှုကွဲအောင်၊ သံဃကံကွဲ အောင်ခွဲဘူး သောကြောင့်။ လူဖြစ်ပြီးသော သံဃဘေဒကပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဒုတိယ ရဟန်းခြင်းဌါရင်း၊ သာမဏေပြုလုပ်ခြင်းဌါရင်း သာခဲ့သော် ရှင်ပြု ပဉ္စင်းခံ၍ မပေးအပ်၊ သိလျက်လုပ်ပေးသူဒုက္ကဋ်။ ထိုသံဃဘေဒက ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြောင်းမသိ၍၊ ရဟန်းခံ ရှင်ပြုပေးမိသော်ထည်း ရှင်သာ မဏေမဖြစ်-ရဟန်းမဖြစ်နိုင်၊ သိသောအခါ-အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း လိင်္ဂနာသနာဖြင့် ဖျက်ဆီးအင်၏။ သင်္ကန်းဝတ်ကို အတင်းချွတ်ပစ် ရမည်ဟုလိုသည်၊ ရဟန်းအသွင်-သာမဏေအသွင် တနေ့တနာရီမျှ မနေထိုက်၊ ဘုရား၏ဆွမ်း ကျောင်း သင်္ကန်းဆေး၊ ဘုရားပစ္စည်း လေးပါးကို တလုပ်မျှမစားထိုက်၊ တနာရီ တမိနစ်မျှ မဝတ်ထိုက်၊ မနေထိုက်၊ သုံးဆွဲလျှင်သူခိုးကြီးသာ၊ ရုပိယဘွင့် အဋ္ဌကထာ၊

ပဏ္ဍကော (လ) အဘဗ္ဗာနေဝ နသံဝဇ္ဇ္ဟာသံ ဥပသမ္ပဒါဝ ရုဟတိ။ တဿာနုပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာနဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ၊ ဇာနိတွာပဗ္ဗာဇေန္တော ဥပသမ္ပါဒေန္တာစ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ အဇာနိတွာပိ ပဗ္ဗာဇိတွာဥပ သမ္ပါဒိတာ စ ဇာနိတွာလိင်္ဂနာသနာယနာသေတဗ္ဗာ၊ ဝိနယသင်္ဂဟ၊ (၁၃၉)ကိုလက်ကိုင်ထား၍၊ ထိုပါဠိတော်အနက်မှန်ကိုသိအပ်၏။ ဤကား မဟာဝါပါဠိတော်အဓိပ္ပါယ်၊ ။

ဒေဝဒတ်သည်၊ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကို၊ ကုသိုလ်တရား ဟုတ်မှန်သော ဝဋ်ကျွတ်ကြောင်းသည်၊ စောဒနာသာရဏာ ဝိနည်းမှကြောင်း သည်ကိုပြု၍။ သံဃာကံ(၄)ပါးပြုခြင်းတို့တွင်၊ တပါးပါးသောသံဃာ ကံအသီးပြုသောအားဖြင့်၊ သံဃာသင်းခွဲသကဲ့သို့ထိုအတူ။ ယခုကာ လရဟန်းသည်လည်း၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိ သာသနာ တော်ကို၊ အမွေ အဝိနယ အရင်းခံပြုပြီးလျှင်။ သံဃာကံ(၄)ပါးပြုခြင်း တို့တွင်၊ တပါးပါး ကံကို အသီးပြုသောအားဖြင့်၊ သံဃာသင်းခွဲခြားအံ့၊ သံဃာကံအသီးပြုခြားအံ့၊ ဥပုသ်အသီးပြုခြားအံ့။ ပဝါရဏာအသီး ပြုခြားအံ့။ ထိုယခုကာလရဟန်းသည်။ သံဃာဘေဒကရဟန်းမည်၏။ ထိုအမွေအရင်းခံရှိလျက်၊ သံဃာကံကွဲအောင် ခွဲသူသော သံဃာဘေ ဒကပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ယခုဘဝ ယခုလက်ရှိခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ရှင်သာမဏေ အဖြစ်ကိုရင်း၊ ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကိုရင်း၊ သံဃာဘေဒကောဘိက္ခုဝ စသော မြတ်စွာဘုရား၏ တချက်လွှတ်ဥပဒေတော်ကြီးဖြင့်၊ သဗ္ဗညု ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်တားမြစ်တော်မူအင်ပြီ၊ ယခုခန္ဓာကိုယ်ဖြင့်၊ သာမဏေဘဝ-ရဟန်းဘဝကိုမရနိုင်တော့ပြီ။ အလွန်အမင်းကြံ ကောင်းသွယ် ထိတ်လန့်သွယ်-ကြက်သီးထသွယ်ရှိဖွယ်သော ဥပဒေ တော်ကြီးပေတည်း၊ အနမတဂ္ဂသံသရာတခွင်၌ ၎င်း။ ဂင်္ဂါသဲလုံး မကသွင့်တော်မူကြသော၊ ဘုရားသခင် သာသနာတော်တွင်း၌ ၎င်း၊ ဤသံဃာဘေဒကကံကြီးနှင့်တူသော၊ သာသနာ့သုပ်မှ သာသနာ့ရန် သူမှမရှိတော့ပြီ။ ဘယ်နတ် ဘယ်ဗြဟ္မာ လူမှ၊ မတားမြစ်နိုင်သော ဥပဒေအနန္တတော်ကြီးပေတည်း၊ ယခုကာလ လူသတ်မှုကြီးထက်ပေး မှုထက် အဆ ရာထောင် သိန်းသန်းမက အပြစ်ကြီး၏၊ သာသနာပြု

မင်းမရှိခိုက်မို့ သာချမ်းသာသလိုခဲ့ဘူးရှိကြ၏၊ သို့သော်—ဆိုက်ပြု
သူတိုင်း သေချင်းဆိုးနှင့်ချည်းသေပြီး အစိုးစိုးရဲကြီး ဆင်းရဲသေပြီ။
အလွယ်ကူလည်း အလွယ်ကူသုံးတည်း၊ ဤပုံ ငို့ အဋ္ဌကထာကို နေ့
ညည့်မပြတ်-ဝဋ္ဋဘာသာမှန်သမျှ ကျွတ်ထားသင့်၏၊ ပါဠိ အနက် ရ
ထားလိုက်၊ သိထား လိုက်၏။ အကြောင်းကား၊ ထိုကံပြုသူနှင့် နောက်
ပါရဟန်းခဝ်သိမ်း၊ နောက်ပါလူခဝ်သိမ်း အစိုးစိုးချည်း ဆင်းကြရ
ကြောင်း၊ ပါဠိ အဋ္ဌကထာတိုက်ရိုက်လှာသေ ၁ကြောင့်။ အပါယ်ကြောက်
သူမှန်လျှင်၊ မိမိဆရာဘုန်းကြီးအလေ့ကိုသိနိုင်ရန်၊ ကျွတ်ထားဘို့
ရန်သင့်ကြ၏။ မိဿာဝိနယကတို့လို-ဒေဝဒတ်အသင်း တိတ္ထိအသင်းတို့
လို၊ မိမိတို့လည်း အကုသိုလ်ကံအားကြီးလှသဖြင့်၊ အစိုးစိုးမျက်စောင်း
ထိုးနေသူများဖြစ်လျှင်၊ ထိုအစိုးစိုးကောင်ကလေးများလို၊ ထိုဘုရား
ဟောကျမ်းဂန်မလို သဘောရှိရာကျင့်ကြပေတော့။ ။

အဋ္ဌကထာဆရာတို့ သံယာဘေဒကအင်္ဂါ(၂)ပါးရေးကြောင်း၊ သာဓကပြခန်း၊

သံယာဘေဒကအင်္ဂါကို၊ အဓမ္မအဝိနယနှင့် သံယကံမှု ကရဏ ဤ ၂ ခုသာဟု၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ရေးသားကြသည်မှာ ခိုင်ခံ့မြဲမြံသော အထောက်အကိုး သာဓကမရှိဘဲ ရေးကြသည်မဟုတ်။ သံယာဘေဒေါ သံယဘေဒေါတိ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂတိ၊ ကိတ္တာဝတာ နုခေါ ဘန္တေ သံဃော ဘိန္နောဟောတီတိ။ ဣဓုပါလိဘိက္ခူ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဒီပေန္တိ (လ) အာဝေနိ သံယကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ဧတ္တာဝတာ ခေါဥပါလိ သံဃော ဘိန္နော ဟောတိ။ စူဠဝါ သံဃဘေဒက ခန္ဓက ပါဠိတော်(၃၀၂) (၃၀၃)ဒသင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်(၂၉၇)တို့ကို မျက်မြင်ဒိဋ္ဌကြည့်၍၊ အင်္ဂါနှစ်ပါးဟုရေးတော်မူသတည်းဟု ဒိဋ္ဌသိရ၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ၎င်းစူဠဝါပါဠိတော် ဒသင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်တို့၌၊ အဓမ္မမှစသည်တခုခုအရင်းခံရှိခြင်း၊ သံယကံကွဲအောင်ခွဲခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ (၂) ပါးကိုသာ ဟောတော်မူသတည်း၊ ကြွင်းသောအင်္ဂါကို ဟောတော်မမူ။ သေသေချာချာတိုက်ဆိုင်ကြည့်ကြလေ၊ အကျယ်လိုလျှင်

ပါဘို့ရေးသားအပ်ပြီး မိစ္ဆာဝါဒနာသနီ ဘွှမ်း၊ တောင်သာဝိနိစ္ဆယ။ မလှိုင်ဝိနိစ္ဆယ၊ ရေစကြိုဝိနိစ္ဆယတို့ကိုကြည့်ကြလေ၊ ထိုဋ္ဌအကျယ်တဝင့်ပါလေပြီ၊ ၊နဝန္နဝါဥပါလိအတိရေကာနဝန္နဝါ စသည်ဖြင့်။ (၁)သင်းခွဲသူ အဓမ္မဝါဒီ အပင်းအသင်း၊(၄)ဦးသင်းခွဲခံရသူ ဓမ္မဝါဒီ အပင်းအသင်း(၄)ဦးသင်းခွဲသူပါ(၉)ဦးရှိခြင်း(၂)သင်းခွဲသူ ပကတတ်ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၊ (၃)ရှေးအခါ ကံအတူပြုနိုင်လောက်သော သမာနသံဝါသကဖြစ်ခြင်း၊(၄)သင်းခွဲသူသည်၊လူယောက်ျား၊လူမိန်းမ ရဟန်းမိန်းမ သိက္ခမာန်မ၊သာမဏေသာမဏေရီမိန်းမပေါင်း(၆)ယောက်မဟုတ်၊ရဟန်းယောက်ျားဖြစ်ခြင်း၊ ဤအပမာန အင်္ဂါ(၄)ပါးကိုလည်းဟောတော်မူသေး၏၊ ယခုကာလ၌ အဝိဝိသို့ ကျကြောင်း အကုသိုလ်ကံ ဖလွန်ကြီးမားကြသော လာဘသက္ကာရ သိလောကဒိဋ္ဌာဝါဒီပါပိစ္ဆာပါပမိတ္တာပါပဂရဟိက၊ပါပဂလာဗဒ္ဓက၊ ပါဝပက္ခိက ရဟန်းကလေးများသည်၊သံဃာသင်းခွဲရာ၌ ဘယ်အင်္ဂါမျှချွတ်ယွင်းမှုမရှိ။ ပမာဏအင်္ဂါ(၂)ပါး အပမာဏအင်္ဂါ (၄)ပါး၊ ပေါင်း (၆)ပါးလုံးပြည့်စုံလျက်ရှိသောကြောင့်ရင်း၊သံဃာဘေဒကောစသည် ဖြင့် သဗ္ဗညု ဘုရားသခင်သည်။ ဒေဝဒတ်အား ပါရာဇိကမှ သံဃာဘေဒကမှ ဖြင့်၊ ဖြတ်စချပြီးဖြစ်သောကြောင့်ရင်း၊ အဓမ္မစသည့်ဖြင့် သံဃာကွဲပြားခြင်းပြုကြောင်း (၁၈)ပါးလာသေးသည်။ ယံကိဉ္စိဗြော်ပိဝဏ္ဏုဒ္ဒိ ယတွာ ယံကိဉ္စိဗြော်အဓမ္မကာရဏသံဂဟေတွာဟု။ မူဋ္ဌဝါအဋ္ဌကထာ(၄၆၉)ပရိဝါအဋ္ဌကထာ(၅၅၈)လာရှိသဖြင့်၊ တပါးပါးသာသူခသောကြောင့်ရင်း၊ တသဏ္ဌာမိနာဏ္ဍဝရှေ့သံဃာဘေဒက ထကွဲလာနပ္ပဋ္ဌတောနိဗ္ဗာနာကရဏ်နဥ္စ။ မူဋ္ဌဝါအဋ္ဌကထာ၊ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင်၊ ယခုမူဋ္ဌဝါပါဠိတော်လာတိုင်း၊အဋ္ဌကထာဆရာတော်တို့ပြဆင်ပြီးသော အင်္ဂါ(၂)ပါးသာ အင်္ဂါဝင် အင်္ဂါမှုဖြစ်ကြောင်းလာသောကြောင့်ရင်း၊အဓမ္မသို့ရင်းခံခြင်း သံဃာကံကွဲသောင်ခွဲချင်း ပမာဏအင်္ဂါ(၂)ပါးပုံလျှင်၊ ကြောင်းအပမာဏအင်္ဂါ (၄)ပါးသည်းပုံနေ၍၊ အင်္ဂါ (၆)ပါးပုံသောကြောင့်ရင်း၊ ထိုရဟန်းဘို့ဗြာပါရာဇိကမပူသေး၊ သံဃာဘေဒကကံကြီးမည်း မထိုက်သေးဟု၊ သဗ္ဗညု ဘုရားပင် မဆုံးဖြတ်နိုင်တော့ရကား၊

သကျပုတ္တိယဖြစ်သေးငါတို့က၊ အဘယ်မှာ သံဃာဒိသေသ ဒုက္ကာပတ်ကြီးမ
ထိုက်၊ ပါရာဇိကမကျသေးဟုဆုံးဖြတ်စံ ငါမည်နည်း။ ဘုရားသဗ္ဗညု
ကပင်၊ သံဃာဒိသေသဂရုကာပတ်ကြီးထိုက်ပြီ။ ပါရာဇိကနှင့်တကွ
အစိစိနေရယတိကာကပ္ပိတကဖြစ်ပြီဟု၊ ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီးသကဲ့သို့၊
ဆုံးဖြတ်ရန်သာတတ်နိုင်တော့သတည်း၊

မြင်းတည်းမှုကို၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာများနှင့်တိုက်ဆိုင်ချက်။

ယခုမြင်းတည်းမှုမှာ၊ တိပိလက္ခဏောဟိ သမန္တာဂတေနဝိနယ
ဓရေန ဝဏ္ဏုပိနိန္ဒယဏ္ဏ သန္နိပတိတေ သံဃေ ဩတိဏ္ဏော ဝဏ္ဏုံသို့
စောဒကေနစ ပုဒ္ဓကေနစ ဝုတ္တဝဏ္ဏဝဏ္ဏေ သဟသာ အပိနိန္ဒိနိတွာ
ဝ ဆဋ္ဌာနဒိဩလောကေတဗ္ဗာနိ(ပ)ဝဏ္ဏုဩလောကေတဗ္ဗံ·မာတိ
ကာ(ပ)ပဒဘာဇနိယံ(မ)တိက၊ ရိဿွဒါ(ပ) အမရာပတ္တိ(ပ)အနာ
ပတ္တိဩလောကေတဗ္ဗာ၊ ပါရာဇိကကဏ်အဋ္ဌကထာ(၁၈၂)ပြ ရှေးရှေး ဝိန
ယဓရတို့ကျင့်ရိုးထုံးတမ်းဥပဒေသကို။ လိုက်နာ၍စဉ်းစားလိုက်
သော်၊ ခင်းပြအစ်ပြီးသော၊ သံဃာဒိသေသဘိက္ခု ဝေစသော သံဃာ
ဒိသေသကသိက္ခာပုဒ်ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့နှင့် တိုက်ရိုက်ပက်ပင်းပါတွေ့
ကြုံနေရကား၊ ဧဝမ္မဝါဒီ အလဇ္ဇီဒုဿီလအားပေးရာကျသော ထိ
လို့။ ရှုကာ သတ္တာဂိရိဟေမဝတာအလောင်း ဝိနယဓရကြီးတို့ကဲ့သို့
မနေသင့်ဟု သဘောရချေသည်၊ ပြည်ပိုင်အစိုးရမင်းတို့နှင့်တကွ၊
ပညာရှိ ပထမတန်း သာသနာပိုင်ဆရာတော်ကြီးတို့ကလည်း၊ မိမိ
သီလသမာဓိ ပညာစွမ်းကိုသိကြသဖြင့်။ ဤကဲ့သို့အဓမ္မဝါဒီ အလဇ္ဇီ
ဒုဿီလတို့ အနာဂတ်၌ ခေါင်းခပြုစံ အောင်နိုင်ရန် လဇ္ဇီသီလဝန္တာ
တို့ချီးမြှောက်မိရန်၊ မိဏ္ဍီလာ မြစ်ကွေ့ခရိုင် နှစ်ဦးကြဲတိ (၁၀)ပင်
အပ်နှင်းတော်မူလေသည်။ အလဇ္ဇီနိဂ္ဂဟဏ္ဏာယဟိ လဇ္ဇီပဂ္ဂဟဏ္ဏာ
ယစ သိက္ခာပဒံပညတ္တံ။ ဒုဗ္ဗနဒီသသိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ (၄၆၉)
အဓိကရဏံနာမ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အနုဝါဒါ
ဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏံ ဟူသော၊ ပါစိတ်

ဥဿုက္ကာဝှ သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော် (ဈာ)ချုပ်စသည်နှင့်အညီ။ ယခုအမှု
သည်၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းမှုပင်ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုအာပတ်နှစ်ရပ်ဖြင့်
စောဒနာစွပ်စွဲမှုကြီးပင်ဖြစ်သည်။ ပဋိညာဉ်လဇ္ဇီသုကတာ အလဇ္ဇီသု
ဒေါ်းဝိဇ္ဇတိဗဟု ပိအလဇ္ဇီဘာဒေသယျ။ ဝုတ္တာနုသန္ဓိတေနကာဒရဟေ၊
ပရိဝါ (၂၁၄) အပဋိညာယကတံ ဟောတိတိထဋ္ဌိ သင်္ဃာယဝုတ္တံ၊
ဗုဒ္ဓဝါ၊ စေ့ရသကဏ် (၄၄၆)ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၁၇၃)အလဇ္ဇီမှာ
ပဋိညာဉ်မလို၊ လဇ္ဇီမှသာ ပဋိညာဉ်လိုသည်၊ အလဇ္ဇီမှာ လွန်ကျူးမှု
ထင်ရှား မထင်ရှား၊ ရှေ့နောက်ပြောဆိုအဝ်သောစကားအစဉ်များ
ကိုသာ ကောက်ယူ၍ ပါဠိအဋ္ဌကထာများနှင့်တိုက်ဆိုင်နှီးနှောပြီး ဆုံး
ဖြတ်ရမည်ဆိုလိုသည်၊ ထိုရဗိတကမှာ ပရိယတ်-ပဋိပတ်မှုရှိမရှိ။
လဇ္ဇီအလဇ္ဇီဖြစ်မဖြစ်ကို လူတိုင်းစဉ်းစားနိုင်ပြီးရှိသည်၊ အပဋိညာ
ယကဘန္တေ ဝတ္ထုံဝါ အာပတ္တိံဝါ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိတ္တာ ပဋ္ဌာကတံ ယောပန
သင်္ဃေ့ သံပသန္နာနံ ယေဝဝတ္ထုပိတိဋ္ဌကမ်ကတွာ ပဋ္ဌာကမ္မ ကရဏ
ဘဝေနာကရောမိတိ မသာဝဒတိ တသာဘိကျွနုသမ္ဗုဒ္ဓေပိတိဋ္ဌကမ
ကရဏမေဝပဋိညာ၊ တထတေသဓာနနုဋ္ဌမေဝ ပဋိညာယကရဏံ
အနုညာတံ။ ဗုဒ္ဓဝါ၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ(၄၉၉) ဘူတေနာ ဝတ္ထုနာကာတ
မေဝဘိအပဋ္ဌ ဟောတိ၊ နာညံ။ ရင်းဝိမတိဝိနောဒနီ (၄၉၉)ဟုတ်
မှန်သောဝတ္ထုဖြင့်၊ ဆုံးဖြတ်မှုသည်ပသာဒနအချုပ်၊ ယခုဗိတရားခံ
ရှင်ဝိစယအမှုမှာ။ အညောပိဂါဠိဿာဂဏဗန္ဓေနဂဏာ ဝဋ္ဋေတွာတံ
ပက္ခိ သာယမာသံယာ ဘိန္နေယျ။ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊
(၁၆၄)နှင့်အညီ၊ ဘိုးဥ တန်ဆောင်းရစကချုပ်သည်၌။ ရဟန်းအာ
များ လူရှင်အများရှေ့မျက်မှောက်မှာပင်၊ အမေမှုအရင်းခံခြင်း၊ သံ
ဃာကံကွဲအောင်ရင်းစသည်ဖြင့်၊ သံဃာဘေဒက သိက္ခာပုဒ်ကြီး
ကို၊ မိမိဖမျှဝါဒိပါဠိဿ အောင်းအသင်းဂိုဏ်းကလေးကိုချစ်၍ မိမိ
(၉၀၀)ကျော်သောသိက္ခာပုဒ်ကြီး ဘုရားသခင်ကိုယ်တော် မြတ်
ကြီးတွကို ရက်ရက် စက်စက် ပက်ကာပယ်ကာ အကြွင်မျှား စွာ
ကိုယ်ရောနှုတ်ပါ လွန်ကျူးကျော်နင်းကြောင်း၊ လူသိ ရဟန်းသိ ရှင်
သိ နတ်ပြည့်သိ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌဖြစ်နေသဖြင့်၊ မကွယ်နိုင် မဖုံးနိုင်၊
သံဃာဘေဒကပါရာဇိကအာပတ်သင့်ခြင်း၊ အဖြစ်ရှိခြင်း ဒေါ်းသာ

ပဂမပဋိညာဉ်ပေးသည်မည်သောကြောင့်ဂုဏ်း၊ သုခုမသဏ္ဍာဂန္တိရ ဒုဋ္ဌသဖြစ်သော ဒုတိယ တတိယ သိက္ခာပုဒ်တို့နှင့်သာ၊ အမှန်အကန် ယထာဘူတသိရန် ဒေါသောစဂမပဋိညာဉ်ဖြင့် ကံပြုခြင်းကို၊ ဘုရားသခင်ခွင့်ပြုတော်မူသောကြောင့်ဂုဏ်း။ သံဃာဘေဒကအင်္ဂါလက္ခဏာ အပုံအလင်သံဃာသင်းခွဲသူဖြစ်ရကား၊ သံဃာဘေဒက ဂရုကကံကြီး ထိုက်ပြီ၊ ပါရာဇိကကျရောက်ပြီ၊ အပါယိက နေရယိက ကပ္ပဋ္ဌတိက အတေကိစ္ဆဒုဿီလဖြစ်ပြီဟု–ဘုရားမဟာမဟာဝါ စူဠဝါပါဠိတော် စသည်ထောက်၍ သိကြပြီးမှ ကြရာသတည်း၊

သံဃဘေဒကဒုဿီလများ—ဖျှထိုက် မဖျှထိုက်ပြလက်း၊

သံဃဘေဒကသိက္ခာပုဒ်ကိုလွန်ကျူး၍၊ ပါရာဇိကကျရောက်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရဟန်းလည်းမဖြစ်နိုင်၊ သာမဏေလည်းမဖြစ်နိုင်တော့ပြီ။ ထိုကြောင့်–သံဃာဘေဒကောအနုပသမ္ပန္နောအရ လူသာတည်း၊ သာမဏေမဟုတ်၊ ထိုသူမှာ (၉)ထောင်ကျော်သော သိက္ခာပုဒ်နှင့် တကွ၊ငါးပါးသီလ–ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊ သရဏဂုံမှ မရှိပြီ ရဟန်းအသွင် သင်္ကန်းဝတ်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ သူတပါးထံ ယူ၍လည်း မရနိုင်ပြီ။ သူတပါး သီလပေးတို့ သရဏဂုံပေးတို့၊ သာမဏေရဟန်းလုပ်ပေးတို့၊ သိမ်သမုတ်ပေးတို့ကား၊ အဝီစိနှင့် ဘဝင်မကူးလေပြီ။ ဆွမ်းသင်္ကန်း ကျောင်း ဆေး၊ ဘုရားပိုင် ပစ္စည်းလေးပါးလို နှမ်းတစေ့ခန့်မျှ တနေ့တခါမျှ မနေသင့်-မစားသင့် မဝတ်သင့်ဖြစ်ချေပြီ။ ဘဂဝတာပဋိက္ခိတ္တနောသာသနေသီလဝတော ပစ္စယာအနုညာတာ၊ နဒုဿီလဿဒါယကာနမ္ပိသီလဝတောယေဝ ပရိစ္စဂေါနဝဒုဿီလဿ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ(၆၈) ရှုငယ သိက္ခာပဒဘွင့်တရသကလ်။ ၊ဆုကောဇ္ဇာပုဂ္ဂလောဒုဿီလော (ပ)ဖိဂုဇ္ဇိတာဗ္ဗာ၊နသေဝိတဗ္ဗော၊နပယိရုပါသိတဗ္ဗော၊ တိကင်္ဂုတ္တရ(၁၂၀)ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်များနှင့်ညီ၏။

အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော သံဃဘေဒကော၊ ဝဂ္ဂရ တော အဓမ္မဋ္ဌော၊ ယောဂက္ခေမာပဓံသတိ၊ သံဃံ သမဂ္ဂံ ဘိန္ဒိတွာ၊ ကပ္ပံ နိရယမှိ ပစ္စတိ၊ ပုဋ္ဌဝါ(၃၀၃)ဇနုဝါဒါဓိကရဏံ စတုဟိ သမ ထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေန စ သောဗုဋ္ဌဝါ(၁၀၅)စသည်နှင့်အညီ သံဃသမ္မုခတာ၊ ဓမ္မသမ္မုခတာ၊ ဝိနယသမ္မုခတာ၊ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ (၄)ပါး ပုဋ္ဌဝါစသည်အတိုင်း ရှေ(၃)ပါးပုံလေပြီ။ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ ဖြစ်မဖြစ်စဉ်းစားသင့်၏၊ တိုင်းတပါး ဇနပုဒ်တပါးတို့က၊ စာလွှာစေ လွှတ်၍လျှောက်ထားရာ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာပျက်၏၊ အလဇ္ဇီပရိသတ် များ၍။ ဥဗ္ဗာဟိကကမ္မဝါစာဖြင့် ဝိနည်းဓိုရ်ရွေးကောက်၍ဆုံးဖြတ်စေရာ သံဃသမ္မုခတာပျက်၏၊ သံဃသမ္မုခတာပရိဟာယတိ။ ကင်္ခါ(၁၇၈) ပါရာဇိကာပတ္တိ ပစ္စယာ ဥပ္ပန္နံ ဘဏ္ဍာနေ ဟောတု နတ္ထန္တိယကမ္မံ ကာ တဗ္ဗံ၊ ဒယာဇနဘာဝဝါ၊ ဗုဒ္ဓဝါ၊ ဝဇ္ဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၁၇၃) ဗုဒ္ဓဝါ၊ တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၄၄၆)ပင်းဋီကာသို့အလိုသော်၊ ပါရာဇိက မှုဖြစ်အံ့၊ တဇ္ဇနိယစသော ကံ(၇)ပါးမပြုအပ်ဟုဘွင့်သောဋီကာ ဆရာတို့သည်၊ ပါရာဇိကမှုမှာ သမ္မုခတာမလိုကြောင်းကိုညွှန်း ပြသည်၊ထိုစကားမှန်၏၊ တိုင်းတပါးက သူတပါးတို့ကစွပ်စွဲသဖြင့် ယုံမှားသံသယကင်းအောင် ဝိနည်းဓိုရ်ရွေးကောက်ထားသော ရဟန်း တို့မှာ၊ အဘယ်မှာပုဂ္ဂလသမ္မုခတာဖြစ်နိုင်မည်နည်း၊ မဖြစ်လျှင်၊ တိရောရဋ္ဌေသု ဥပ္ပန္နံ ကုက္ကုစ္စံ ဘိက္ခူ။ဝိနယဓရသန္တိကံ အာဂန္တွာ ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆန္တိ သေသံ ဘေတဗ္ဗံ ကတဿ ကမ္မဿ ဥက္ကောဋံ ဩဒလာ ကေတွာ ဒေသန္တရဂါမိနံ ဒေသန္တရပေတွာ သုန္ဒန္တေ ပတိဋ္ဌာပေသိ ဧဝံ ကုက္ကုစ္စပကတာနံ ပတိဿရဏံ ဟောတိ ဟူသော ဝိမလာနသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာလာစကားကိုမရေးသင့်၊ရေးလည်းရေးခဲ့၏ ဝိနည်းဓိုရ် ကလည်းစောဒကပါးခါခဲ့၊ပုံမှဆုံးဖြတ်နိုင်မည်ဟုဖြန်မလွှတ်ခဲ့၊ယော စဒိဝဒတိ၊ ယောနစဝိဒတိ၊ ဥဘောအတ္တပစ္စတ္ထိကာ သမ္မုခီဘူတာ ဟောန္တိ၊အယံပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ၊ ပုဋ္ဌဝါ(၁၀၀)ကင်္ခါ(၁၇၈)ပုဂ္ဂလ သမ္မုခတာအရလည်း၊စောဒက စုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးဖြစ်ခဲ့။ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်၊ စောဒက စုဒိတကအရပ်မရှိရာ၊ဘယ်သို့ဆုံးဖြတ်မည်နည်း၊ ဝိနည်းဓိုရ်တို့စဉ်းစားသင့်သည်၊ ။သမ္မုခါဝိနယေဝသမ္မာန်

ယောစအနုဝဒတိ၊ ယဉ္စအနုဝဒတိ၊ တေသံဝစနံသုတွာသစေကာစိ အာပတ္တိံနတ္ထိ၊ ဥဘောခမာပေတွာသစေအတ္ထိ၊ အယံနာမမေရှာအာ ပတ္တိ၊ ဧဝံဝိနိစ္ဆိတံရူပသမ္ဘဘိ၊ ကန်ဒါကို လက်တွင်းထားကြရမည်၊ ရှေးကပြုအပ်ပြီး၊ ပရိဝါပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ ဓူဋ္ဌဝိ၊ဝဇိရဗုဒ္ဓိ၊တေရသ ကဏ္ဍ၊ဝိမတိဘုံ့ကိုလည်း လက်တွင်းထားရမည်၊ထားခဲ့သော်၊ တေ သံဝစနံသုတွာဟူသောစကားသည်၊ ဥပလက္ခဏာ နိဒ္ဒေသ နည်းဖြစ် ကြောင်း၊ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုဖြစ်ခြင်း၊ အများရဟန်း ရှင်လူတို့မျက် မှောက်ထင်ထင် လွန်ကျူးခြင်းများကို ထောက်ထား၍ ဆုံးဖြတ်သင့် ကြောင်းဖြစ်ပြီးဖြစ်ရကား၊ တေသံဘူတဝတ္ထုနိဿိတဝိတ္တမဉ္ဇူသာဆော ကောတွာဝဟု ရှုသင့်သည်ကိုလည်း၊ နေယျတ္ထ အနုမာနသိဒ္ဓကေ သောသနည်းအားဖြင့် ပြကြောင်းသိအပ်၏။ ။သီဟိုဠ်စသောတိုင်း တပါးက ယုံမှားသံသယကင်းရန် လျှောက်ထားကြ၍၊ ဆုံးဖြတ်အပ် သောဝိနိစ္ဆယများလည်း အများရှိ၏။ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ မဖြစ်နိုင်၊ ဝိနယဓရပိဋကတ္တယပါရဂူ သာသနာ့တော်စောင့် ဆရာတော်ကြီး များဖြစ်၍၊ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာဖြစ်မဖြစ် မသိမမြင်ပဲ မရှိတန်လေရာ၊ ထိုကြောင့်-ဝိနည်းရုဋ္ဌိရှိမှန်း၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာ ဂန္ထန္တရမှန်းမှ မသိပဲ၊ကာမဂုဏ်သွေးတက်စာ၊ အပေါ်ယံလေးပါးအစာရစ်၍ ဗိုက် ကွန်မိသောငှက်မိုက်ပမာ၊ငါးမျှားစာမိသော ငါးမိုက်ပမာ၊အမဲတုံး မိသော သုနက္ခပမာ၊ နစ်မြုပ် မျောဝါးနေသော သူကလေးများက၊ သမ္မုခတာ(၄)ပါးမပုံပါတကားဟု၊ ဘီမသေနပမာ၊ ထေဝါမကြွား မိကြစေသင့်၊ ငရဲသာတ်လေးပါးအထယ်မဝင်မို့၊ ဟိတ်ဟန်လုပ်ပြီး ခေါင်းမဖြူမိကြစေလင့်၊ ရှေးအခါ တသိမ်တည်းနေခွဲမှ သံဃဘောဇ ကကံကြီးထိုက်သည့်ဟု ပါဠိအဋ္ဌကထာမသိပဲထေဝါထုတ်မိလေရာ ငါတို့က ပါဠိတော်(၇)ကျမ်း၊အဋ္ဌကထာ(၈)ကျမ်းများကို၊ နံပါတ် အင်္ဂါထုတ်သဖြင့်၎င်း၊ဒုတိယတကြိမ် ဒကာအများသွား၍ လျှောက် ထားကြသဖြင့်၎င်း၊ခေါင်းငိုက်စိုက်ကျသွားဘူးလေပြီ။ ။

ယခုမြင်းတည်းခွဲချက်ချောက်လွှာကို လစ်လျူရှုကာ မဆုံးဖြတ်ပဲထားရာ၌အပြစ်ပြခဏ်း။

ဗမ္မဝ် ဒိနဂ္ဂဒဟာ ဝိဝါဒဝိနိစ္ဆယပါဌ်နှံ၊ ဗမ္မာသက်ရောပါယော၊ ဗဟုနာခတ္တခန္တိယာ-ဟူသောဂါထာနှင့်အညီ။ အရပ်ရပ်ချောက်လွှာကိုအလေးမပြု။လစ်လျူရှုကာ ခန္တီပါရမီကိုဖြည့်ပြီးဆိတ်ဆိတ်နေသည်းခံကာ မဆုံးဖြတ်ပဲနေလိုက်သော်၊ (၁) ဗမ္မဝါဒီဒေ. လင်္ကာဒီသီဟိုလပါပဘိက္ခု သီလကြောင်တို့ အားတစ်သရောရှိကာ၊ သာသနာဂိရိဒေဟမဝတာဗလောင်း ဝိနည်းရိုက်ကြီးများကဲ့သို့၊ အလဇ္ဇီအားပေးချီးမြှောက် စောင့်ရှောက်သူတာရာကျခြင်း၊ (၂)မိစ္ဆာဝါဒနေ့စဉ်တိုးပွားဘွယ်ရှိခြင်း၊ (၃)မသိမလိမ္မာ၍မဆုံးဖြတ်နိုင်ဟု မောဟာဂတိလိုက်ရာကျခြင်း၊ (၄)ဗမ္မာအများသို့ကူးစက်ဘွယ်ရှိခြင်း၊ (၅) အပါယ်လမ်းသွားခြင်းမှ မကာကွယ်ရာကျခြင်း၊ (၆)များစွာသော ဥဟာန်းရှင်လူတို့ ပဋိပ္ပန်တမလွန်အကျိုးမဲ့ဖြစ်ရာရှိခြင်း၊ (၇) သင်္ဃာတော်ကောင်းများ မချီးမြှောက်ရာကျခြင်း၊ (၈)ဘုရားသဗ္ဗညု မျက်နှာတော် သာသနာ မျက်နှာတော်ကို၊ မထောက်ထား မကြည့်ရှု မစောင့်ရှောက်ရာကျခြင်း၊ (၉)သာသနာတော်ဘေးရန် အညစ်အကြေးကို မကာကွယ် မကြည့်ရှု မစောင့်ရှောက်ရာကျခြင်း၊ (၁၀) သာသနာတော်အရှည် တည်တန့်အောင် လုံ့လမပြုရာကျခြင်း၊ ဤ(၁၀)ပါးသောအပြစ်တို့ကိုမြင်သဖြင့်၊ ကျမ်းဂန်ရှိတိုင်း ဟုတ်မှန်တိုင်း၊ ယထာဘူတ ကျနစွာဆုံးဖြတ်သင့်သည်ဟု သဘောဥာဏ်အကြံဖြစ်လာလေသည်။ တေဓဟိဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ့သိက္ခာပဒံ ပညာပေဿာမိဒသအတ္ထဝသေပဋိစ္စသည်ဖြင့်၊ ပါရာဇိကာဏ်စသည်၌ ဟောတော်မူသည့်၊ဤ၌အကျုံးဝင်သည်၊ ငါတို့မှာ ပညာပထမတန်း ငါးသနားဘိုင်ဆရာတော်အများရှိသော၊ ရဟန်းပညာရှိအများ မေမြေအဆက်ပါးအစိုးရသော ပြည်ပိုင်အစိုးရမင်းတို့က မိဂ္ဂိုလာခရိုင်-မြစ်ကွခရိုင်(၂)ခရိုင်အတွင်းရှိ ဗမ္မဝါဒီ အလင်္ကာဒီသီဟိုလ ပပျောက်ရန်၊ ဗမ္မဝါဒီ လင်္ကာသီလဝန္တပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ ကိုယ်ဝိတ်ချမ်းချမ်း သာသာနေ၍၊ မိမိတို့ကိုစွပ်စွဲ ကဲ့ရဲ့ခံ ဘုရား

သဗ္ဗညု၊ အကြွက်ဖတော်-ပရိယတ် ပဋိပတ်ကို အားထုတ်နိုင်အောင် စီရင်သုံးမရန်-အကြီးသုံးအုသာရိယ အဓိပတိပဗ္ဗဇ္ဇာဂမ္ဘီယ ဓမ္မဝိသုံ ဝါဒကမ္မာယ တရားသူကြီးမှာနတို့ရဖြင့်ခန့်ထားခြင်းကိုခံရသောသူ ဖြစ်သည်။ ၁၂၇၀-ခုနှစ်အထ၊ ၁၃၀၁-နှစ်တိုင် (၂၄)နှစ်ပတ်လုံး ခွဲလာရာ၊ အချို့သံဃာဘေဒမှုကြီးကြောက်၍၊ ထို၂ ပိဋကဂိုဏ်းမှ၊ စရပ်ကြီး-ဖက်တော-ဘုရားဖှ-ချုံကြီး-ကျွန်းရွာ-ညောင်တို လက်သည်းကျင်-မြင်းတည်၊ ကျော်ရင်း၊ လယ်ချိုင့် စသည်ခွဲထွက်ကြပြီ။ ကျန်အနဲတွင်ပါဝင်လျက်၊ ကပ်းဂိုဏ်းသား သက် ၈က်စော်ကား သောမတရားမှုဖြစ်သည်။မင်းကျောင်း၊(၉)ဆောင်၊ပန်းအိုင်စသော တခြားဂိုဏ်းကို၊အမြဲကိုယ်နှုတ်လွန်ကျူးသူဖြစ်သည်၊ တရားကျမ်း ဂန်ရှိတိုင်းမဆုံးမလျှင်၊အလဇ္ဇီဒုဿီလ အားပေးရာကျမည်။ ထိုမှဒီ တကလည်း ပညာရှိကြီးများကို စော်ကားနေသည်ကြာပြီဟုကြားရ ၏။ဓမ္မာတိဂုတ်ဝဏ္ဏုပြိန္နယာတိစောဒနာစေဝသာရကာ၊ နမ္မဒေါ သဘွင့်(၄၆၉)ပရိဝါဘွင့်(၅၄၂) ဝိနယ သင်္ဂါဟ(၂၉၅) ဒသကုသ လာကမ္မပသာဓမ္မော၊ ဒသအကုသလာကမ္မပထာဓမ္မော။ ဗုဒ္ဓဝါ ၌၊ (၄၆၇) သံယုတ်၌၊(၁၀၉) ဘုတောနဝဏ္ဏနာ စောဒတွာ သာ ရေတွာ ယထာပဋိညာယ ကာတဗ္ဗံဓမ္မော၊ ဗုဒ္ဓဝါ၌၊ (၄၆၇)ယာခု မြင်တည်းသံဃာဘေဒကမှုမှာ၊ ဟုတ်မှန်သောဝဏ္ဏုဓမ္မကံလည်းဖြစ် နေပြီ။ဝဏ္ဏုအာပတ်ဖြင့် စောဒနာကြောင်း ဖြစ်ရှိမရှိအောက်မေ့၍၊ ကသုန်လကွယ်နေ့၊ နယုန်အွန်း(၈) ရက်နေ့မျိုးနှ လာ၍ထုချရှင်း လင်းစေသိုကြောင်း၊စာသည်းနှစ်ကြိမ်ပေးပြီး၊ ဆိုပြီ အတိုင်း ပါရာဇိ ကလာ မတ္တုဒုဂ္ဂဏ္ဏုန္ဒ၊ အာဂန္တုမဟာန်းအများရှေ့ပင် မျောက်မဲ့ လွန်ကျူးသူဖြစ်၍မကွယ်နိုင်မဘက်နိုင်ဒီဖြစ်နေရကား၊ဥစ္စာဘာ နှင့်တဘူ ဘမ်းမိသောသူခိုးပမ ဖြစ်၍၊သစ္စာအာဝုဓသောဟုဝန်ခံရသ ကဲ့သို့။ အများရှင်လူ ရဟန်းများရှေ့ပင် သံဃာဘေဒကဂရုကာ ပါ ရာဇိကမှုကြီး ကို လွန်ကျူးသူ ဖြစ်နေရကား၊ ဝန်ခံခြင်းပဋိညာဉ် လည်းမြဲ့လေပြီ။ သဟောဒ္ဓဂ္ဂဟိတာ စောဒရ ဝိယပစ္စက္ခဒိသွာ စောဒိတဏ္ဏာ ကိံ ဝါမယာကာတဗ္ဗ အာဒေသနိဝဏ္ဏုံ အသဏ္ဌာနေကာ သစ္စာအာဝုဓသောတိအာဟ၊ ပါရာဇိကကဏ္ဍ (၁၃၅) ဖော်လတ္တိနာ

ဓေဝဒေယျမေဒနာအလင်္ကာဗဟုသုပိဝဏ္ဏ။သုဥပ္ပဒေန္တသု ပတိညာံ နဒေတိ။
နေဝသုဒ္ဓေါ ဘိနာသုဒ္ဓေါ တိ၊ဓဒေသာ ဒုဗ္ဗဒေါသ သိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ၊
(၄၇၀)ဝိနယသင်္ဂဟ(၂၉၆)နှာ:နှင့်အညီ။မိမိပမာဏ သူတပါးပမာ
ဏမသိ၊သိလသမ မိ ညာဂုဏ်။ ပရိယတ် ပတိပတ်ဂုဏ်၊ လေ:ကာ
ဝမ္မရာဇဂုဏ်။ ဧ:ဝိ:တဒဂ္ဂသာဝရိယ ဧ:မိ၂တိရာဇလည္ဆနဗဟုလုဒ္ဒ ဓမ္မ
နန္ဒရဂုဏ်။ ဂုဏာဝုဒ္ဓိ ဝယဝုဒ္ဓိဂုဏ်။ပိဋကတ္တယပါရဂူဂုဏ်။ သော
တာပတ္တိယင်ဂုဏ်၊သည်တခုမျှမရှိပဲလျက် ပညာ ရှိသူတော်ကောင်း
ကြီး:ခံသိမ်းကို ဖြစ်မှာလွန်ကျူး:ကာ လူရှင်နတ်ဖြူသော်သိ သိံဃာ
သင်း:ခွဲမှုကြီး:ဖြစ်၍၊ ဝဏ္ဏအများ:တိုက်ဆိုင်ဓေကာမူ၊ ပဋိညာဉ်မရ
ရကာ:၊နေသုဒ္ဓနာသုဒ္ဓ၊ဖိဝမတကာ၊ အာခကပုတိက တထာနာသိ
တကာပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်၊ အာ:ယဝဏ္ဏကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်သင့်သည်မဟုတ်
လာမေ:ရန်ရှိ၏။အာဘယဝဏ္ဏမှာ၊ ဝဏ္ဏ အများ:တိုက်ဆိုင်လျက်၊ လူ
သိ ရှင်သိ ဒိဋ္ဌသုတ သက်သေပဋိညာဉ်မရ၊ ဤအာဘယဝဏ္ဏနှင့်မတူ
ချေ၊ ယခုမှာအများ:သိ၊ မက္ကုဋဝိဏ္ဏကဲ့သို့ဆိုအပ်ပြီး၊ သ:ဓကာအ
တိုင်း:ပဋိညာဉ်ရပြီး:ဖြစ်သည်။ သတောက်၍ အာပတ်မျိုး:ရှိလျက်၊
သက်န်း:မဝတ်ပဲ စား:ဝတ်ချောင်လုပ်ကိုင်ပျင်း:ရိ၍အနစ်မွန်း:ခံနေသူမှာ
တဖြေး:ဖြေး ဂုဏ်သိရ်ကင်း:မဲ့၍၊ ဒကာ ဒကာမ တပည့်သား:မြေး၊
သဒ္ဓါမဲ့ ပစ္စည်း:မဲ့ အသက်မဲ့ဖြစ်၍၊ပျက်စီး:ရသည်၊ပါရာဇိက(၂၄)
ပါ:တွင်၊ သံဃ:ဘေဒကဂရုက ပဥ္စာနန္တရိယ ပါရာဇိကကြီး: လွန်
ကျူး:သူ ရဟန်း:မဟုတ်၊ သာမဏေလုပ်ထိုက်၊ ပစ္စည်း:(၄)ပါ:ကို
တမိနစ်မျှမသုံး:စား:ထိုက်သော လူဒုဿီလဖြစ်လျက်၊ သက်န်း:ဝတ်မ
ချွတ်၊စား:ရ ဝတ်ရချောင် နေခင်ခါလော နေခင်ခါဓျေး:၊ ရဟန်း:အသွင်
ဆောင်၍နေခဲ့သည်၊ ဉိဉိ ကို ကိုး:စား:သောသူမျာ:နှင့်တကွ။ ဝေဒနံ
ပရသံဘာဝနိ၊သဒ္ဓိရသာစဘေဒနံ၊ဂရုကံဝါပိအာဗာဓံ၊ ပိဏ္ဍကေ္ဂပဥ္စ
ဝါပုဓော၊ရာဇဒဏ္ဍဝါဥပသဂ္ဂံ၊ အဗ္ဘက္ခာနဥ္စဒါရုဏံ၊ ပရိက္ခယဉ္စဉာ
တိနံ၊ဘောဂါနဥ္စပဘင်္ဂုရံ ၊အထဝါဿဂါရာနိ၊ အဂ္ဂိဒဟတိပါဝ
ကော၊ ကာယဿဘေဒါဒုပ္ပညော၊ နိရယံသောပပဇ္ဇတိ၊ ဓမ္မပဒ
(၁၃၇)ဂါထာနံပါတ်၊ ယ:ခုပ္ပ ပြန်မျက်မှောက်လက်ငင်း:ပင်၊ (၁)
ပုလိပ်ရောဂါ၊ မက်ကာ:လေ ၄ ရောဂါ၊ကြောက်ရောဂါ ဥါရနှ သွေ

တစက်စက်ကျ၍၊ တဖွဲဖွဲလုံး တကျောင်းလုံး လူမကပ်နိုင်အောင် ပုပ်သိုးသောရောဂါ၊ကျောင်ကြီး ကျောင်ငယ် မစွန့်နိုင်သော ရောဂါ၊အရူမကိုကျောင်ငယ်များစား၍ကြွက် သောရောဂါ၊ဒုလာအရူ ဘွက်ရောဂါဆုံး အနာဆိုး သေ(ႁ)င်းဆိုးတွေ့ပြီး၊သေရတတ်ခြင်း၊ (၂)ရှိသဗျ ပစ္စည်း ပျက်၊ ရတ်ပျက် ရှုံးဆုံးမျောပါး၍သေရတတ်ခြင်း၊ (၃)လက်ကျိုး ခြေကျိုး၊မျက်စိကန်း နားပင်း၊အဆွ့ ၊မိတောင်ကားမှောက်၊ သဘော ပျက်၊ ရထားပျက်စသည့်တွင် ကိုယ်အင်္ဂါချို့တဲ့ပြီး သေရတတ်ခြင်း၊ (၄) နူနာကြီး ပွေးနာကြီး၊ကိုယ်ချောင် အရူရောင်နာ ဘဂန္ဒရနာကြီးစသောတနာရောဂါရှိမှုမသက်သာသော အနာဆိုးကြီးပေါက်ပြီးသေရတတ်ခြင်း၊(၅)သည်းခြေရူး၊ဘီလူးဘမ်းစား၊အစိမ်းသုရဲ စသည်ဘမ်းစားပြီး အရူးကြီး အနှမ်းကြီးဖြစ်ပြီးသေရတတ်ခြင်း၊ (၆)မင်းပြစ် မင်း ဒဏ်၊ ထောင်ဒဏ် ကြိမ်ဒဏ် တကျွန်းဒဏ်၊ကြိုးဒဏ် အပေးခံရပြီး သေရတတ်ခြင်း(၇)မာတုဂါမှ အဓိဋ္ဌာဒါန်မှ သံဃာဘေဒကမှုကြီး စသော၊ သုတပါးအစွပ်အစွဲ အနိုင် အစက် ခံရပြီးသေရတတ်ခြင်း၊ (၈)မိမိနှင့်ဆွေမျိုးတော်သူ-မိမိကိုယုံကြည်လေးစားအားထားသူ ခဝ်သိမ်းသေကြပျက်စီးပြီး။မိမိပြုရမဲ့သူမရှိ၊အခြေ အရံမဲ့သေရတတ်ခြင်း၊ (၉)မိမိဆွေမျိုး-မိမိယုံကြည်အားထားသူတို့ သားမယား ဒိုး အိမ် ပစ္စည်းခဝ်သိမ်းပျက်စီးချို့တဲ့ပြီး သေရတတ်ခြင်း၊ (၁၀)သင်းခွဲသူနှင့်တကွ၊ရင်းသင်းခွဲရာအလိုတူပါ၊ရဟန်းရှင်လူတို့ပိုင်ဆိုင်သော ကျောင်း-အိမ် အုဋ္ဌတိုက် စရမ် မီးတင်းကုဝ်-စသည် ခဝ်သိမ်းတို့၊ ပကတိမီးသော်၎င်း၊မိုးကြိုးလောင်မီးသော်၎င်း၊အကြိမ်ကြိမ်ကျ ပြီးသေရတတ်ခြင်း၊ ဤ(၁၀)ပါးသောအဖြစ်တို့ကို၊ပစ္စုပ္ပန်တွင်ခံစား ရပြီးနောင် သေသည့်အခြား မချွတ်မုချ တကမ္ဘာပတ်လုံးခံစားရမည်၊ အဝီစိငရဲသို့ရောက်တတ်ကြောင်း ဟောတော်မူသည်။ ဤအတိုင်း လည်း ကိုယ်ရေးဗိတ်ပါ သံဃာသင်းခွဲသူ၊ ထိုသူကို ကိုယ်ရေး ဗိတ်ပါ လေးစားမြတ်နိုးသူတို့၊ ထိုသေချင်းဆိုးနှင့်ချည်း သေကြရ ကြောင်း၊ မျက်မှောက်ဒိဋ္ဌမြင်ကြ တွေ့ဘူးကြ ကြားဘူးကြလှလေပြီ၊ သေလျှင်တဖွေ့စသည်မဖြစ်ကြောင်းကို၊အနုမာနဉာဉ်မြင်ဆ၍လည်း ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိကြီးတိုင်း သိမြင်နိုင်ကြပြီ။ ၊ ယောဟိ

ဘိက္ခုပါတိမွာ ဝိနယဋ္ဌကာဝိမဒေါတိ လင်္ကာကာသမ္ဗန္ဓ ဆုမာနိဿန္ဒ
နာနိဗြဲလေ့ကေတွာ အဓိကရဏ် ဂူပသမတိ။ တသာဝိနိစ္ဆယော
အပ္ပတိဝတ္တိယော၊ ဗုဒ္ဓေနသယံနိသိဒ္ဓိ သွာဝိနိစ္ဆိ တသဒ္ဒိသောဟောတိ
ပါရာဇိကကဏ်အဋ္ဌကထာ(၁၈၃)အရ၊ (၆)ဝိနည်းပါဠိတော်ဟူသော
သုတ္တဧဘသဗ္ဗက္ခန္ဓကစသည်ထဲ၊ မဟာပဒေသ လေးပါးဟူသော
သုတ္တာနုလောမ၊ အဋ္ဌကထာဟူသော အာစရိယဝါဒအဋ္ဌကထာတို့၌
လာသော ထေရဝါဒဘည်းဟူသော အတ္တနောမတိတို့၌ လိမ္မာခြင်း၊
(၂) (က)ဥဘတောဝိဘင်းကို ဘုရားဟော သက်သက်ဆောင်လာနိုင်
ခြင်း၊ (ခ)ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ ထင်ရှားဖြစ်ဖြင့်တည်ရှိခြင်း၊ (ဂ)အာစ
ရိယ ပါစရိယ ဝိနိစ္ဆယ အဆက်ဆက်ကို၊ သုံးလေးဆက်မက ထက်
ရှိ ကိုယ်ပိုင်ရလိုက်ခြင်း၊ ဤလက္ခဏာ(၃)ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဝိနည်း
ဓရရှိသည့် ဝတ္ထုကိုကြည့်ခြင်း၊ မာတိကာကိုကြည့်ခြင်း၊ စသော(၄)
ဌာနကိုကြည့်၍ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ထိုဝိနိစ္ဆယကား၊ သဗ္ဗညုဘုရား
ကိုယ်တော်တိုင် တရားပလ္လင်၌ထိုင်၍ဆုံးဖြတ်အပ်သော၊ ဗုဒ္ဓသရိက္ခ
က ဝိနိစ္ဆယဖြစ်၏။ ထိုဝိနိစ္ဆယကို တစုံတယောက်သော ရဟန်း
ပုဏ္ဏား သိကြားနတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာ (၃၁)ဘုံရှိ သတ္တဝါခပ်သိမ်း
မတားမြစ်နိုင်ဟု လာသည်၊ အပ္ပတိဝတ္တိယော၌၊ ကဏ္ဍားကို အပ္ပတိ
ဝတ္တိယံသမဏေနဝါစသော ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်ထောက်၍ထည့်
သည် ဝါတို့သည် ဝိနယလေးပါးလည်းနားလည်ပြီး ဝိနည်းဓရလက္ခ
ဏာ(၃)ပါးမက၊ ဆယ်ပါးပင်ပြည့်စုံထေပြီ။ ဝတ္ထုမာတိကာစသော၊
(၄)ဌာနကိုလည်း အထပ်ထပ်မြော်ကြည့်ထေပြီ၊ ထိုဘုရားသဗ္ဗညု
ဝိနိစ္ဆယနှင့်ပင်တူလေရာ၏။ တောင်သာ ပဒိတကတရားခံ (၅)ဦး
စောဒက ရှင်ဇာဂရ စသောသူတို့၏ဝတ္ထုများ၊ ပဒိတကတရားခံတို့
သည်၊ စာလည်းကူ ကျနနသင်ဘူးသူ၊ ကျမ်းဂန်တတ်ဆရာတော်
ကြီးများထံ၌ နှုတ်လများစွာနေဘူးသူနည်းပါးခဲ့၏၊ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို
လည်းလေ့လာသူနည်းပါးခဲ့၏။ အနည်းငယ်သိသူပါ၏ ဆိုရစေကာ
မူ သေချာစွာမသိ၊ သံဃဘေဒကအင်္ဂါလက္ခဏာမှာ ကျမ်းဂန်တို့၌
သာသင်ရှားစွာရှိ၏ တွတ်နှုတ်ပြီးမြန်မာပြန်နည်းပါး၏ ထိုကြောင့်
နေသသူဦးနာ ၌ဆုံးဖြတ် ချက်ချပေးလိုက်သည်၊ ယခုရှင်ဝိနယမှုများ၊

မသိသူလည်းမဟုတ်ရာ၊ ဘာသာပါဠိမလိုက်မှန်းမသိဘူးလား ဧသည်
လွန်ကျူးမှုကြာပြီဟုဆွေ့ဆော်ကြ၏။ သည့်လိုအင်္ဂါပုံအောင်ခွဲလျှင်
သည့်လို သံဃာဘေဒက ပါရာဇိကကျမည်ဟု ငါတို့ ထုတ်ထားအပ်
သောကျမ်းများဖြင့် သိနိုင်ပေ၏။ ငါတို့ကပင် သာသနာပျက်နှာ၊
ဘုရားပျက်နှာကိုမငဲ့၊ သူတို့ဆရာကြီး က ငါတို့ထံရှေ့တွင်ပေါ်၍။
အဝန်ထားဘူးသောဆရာကြီးပျက်နှာကိုငဲ့၍ နေဝသုဒ္ဓနသုဒ္ဓ ဆုံး
ဖြတ်စေကာမူ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင်က၊ သံဃာဘေဒကော
ဘိက္ခုဝေ ဝ မ သော၊ တချက်လွှတ်ဖြင့် ဘာကြီး ဝရဇိန်လက်နက်
ရိုးကြီးစက်ကြီးသက်၊ မဆရာထောင်မကာ အရှိန်အာနုဘော်ကြီး
ကျယ်လှသော လက်နက်ကြီးဖြင့် ရဟန်းဖြစ်ကိုမဆိုထားဘိ၊ သာ
မဏေအဖြစ်ကလေးကိုမျှ၊ တနေ့တရက် တမနက်မျှ ခွင့်မပေးပဲ၊
သံဃာဘေဒက ပါရာဇိကအာဏာကြီးဖြင့်၊ ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်
ချက်ချပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ပညာရှိရဟန်းလူရှင်တိုင်းပင်သိနေကြပြီးရှိပေ
သတည်း။ သည့်သာမက-ငါတို့ဂိုဏ်း သံဃာ(၃)သောင်းကျော်
ကလည်း၊ ထိုသူတို့နှင့် သည့်ဘဝသည့်ခန္ဓာကိုယ်တည်သမျှ ကာလ
ပတ်လုံး၊ ကံကြီး ကံငယ်-ဥပုသ်ပဝါရဏာ အတူချီးမြှောက်နိုင်
လောက်သောအခြေအနေမရှိတော့ချေ။

နိဂမကထာ။

လိုရင်းပဓာနစီရင်ချက်ဝိနိစ္ဆယဖြတ်စာ။

မြင်းတည်းအရှေ့ကျောင်း-ရှင်ဝိဇယမှာ၊ ကျမ်းဂန်လာအင်္ဂါလုံ
သောက်စွာပင် ဓမ္မ(၈)ထောင်ကျော်သော သိက္ခာတော် သီလတော်
ကိုမချစ်မနှစ်သက်၊ ဘုရားပျက်နှာ သာသနာတော်ပျက်နှာမထော်
မ္မချစ်ကျွမ်းဝင်လာသော၊ သမဂ္ဂ သီတင်းသုံးဘော် ဆရာသမာ
ကျေးဇူးရှင်ပျက်နှာများကိုမထောက်၊ အဝမ္ဘဝါဒီပါပိစ္ဆ အပင်းအ
သင်းကလေးကိုသာ ထောက်ထားပြီး၊ သံဃာကွဲ-လူကွဲ-နတ်ကွဲ

ဗြဟ္မာကဲ့ဖြစ်၍၊ အပါယ်လေးပါးစာဖြစ်သော သံသယဘေဒက ပါရာဇိကမှုကြီးကိုကျူးလွန်ကြောင်းအနိုးရှိ။ ဆည့်ကုန်း၊လက်သည်းကျင်၊ ကျွန်းရွာ မြင်းတည်း၊ကျောက်ရင်း၊ ကိုင်း-ခွေးကူး စသော ရဟာန်းရှင်လူအများ သိကြ မြင်ကြ ကြားကြပြီးဖြစ်ရကား၊ ရဟာန်းအဖြစ်သာမဟောအဖြစ်ဖြင့်၊ တနေ့ တရက် တမနက်မျှ မနေထိုက်သည်ဖြင့်၊ အသုဒ္ဓအဖြစ်ရှိတည့်ဟော ဧကန် ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ပညာရှိတိုင်းကသဘောကြိုက်ညီချက်ပေးကြသော်လည်း၊ပါဠိအဋ္ဌကထာ ပဋိညာဉ်တိုက်ဆိုင်ပိသည့်မထင်ရကား၊နေ၀သုဒ္ဓနာသုဒ္ဓရဟာန်းအဖြစ်ရှိတည့်ဝေ၊ ၊မြင်းဘည်းရွာ အစရှိသောရွာအများ၊ တောင်သာစသောမြို့အများရှိ၊ လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ ရဟာန်းမှန် ရဟာန်းစစ်ခစ်သိမ်းတို့ကိုအစပြု၍၊ မြန်မာနိုင်ငံ သိပ်ဗိုဒ္ဓကျွန်း သည့်ဦးရှိသော၊ ဆ.. တော် သံဃာတော်ခစ်သိမ်းတို့ကလည်း၊ ထိုရဟာန်း၏အမှုကိုသိပြီးဖြစ်၍။ ကံကြီးကံငယ်စသော သံဝါသကင်းရှင်းစွာ သွမ်းအတူစားခြင်း၊အာပိသပေးခြင်း ယူခြင်းစသော၊ သမ္ဘောဂကင်းရှင်းစွာနေထိုင်သျက်၊ မိမိတို့ကိစ္စ ဘုရားအလိုတော်ကျ၊ ထိုရဟာန်းမှ တပါးသော လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမရဟာန်းတို့နှင့်။ သမ္ဘောဂ သံဝါသမကွဲမပြား၊ သံဃာဘေဒကကံကြီးကိုလွန်ကျူးမိစေပဲ၊ ဂရိယတ် ပဋိပတ်တရားနှစ်ပါးကို၊ ကိုယ့်အသက်ကိုမငဲ့ကွက်ပဲ၊ ကြိုးစားအားထုတ်နေထိုင်စေ၊ ၊

—•—

(က) ပဥ္စတမဥ္ဇုနဂရေ၊ ပုဗ္ဗရာဇာဟိဓော်ဒတာ၊
ကျွန်းရွာရညာပိဟာရမှိ၊ သာရုဏေဟိကာရိတာ၊

(ခ) ကျွန်းရွာရညာဝဂိုးသနာ၊ ကျွန်းရွာရညာနပါသိနာ၊
တိက္ခဏကြလာဥလာဒ္ဒေနာ၊ ကာပိဿရဠရာနုပ်ဟိ။

(ဂ) ဒုသမ္မလာဘံနိဂ္ဂဟာယ၊ အနုဥဟာယလဇ္ဇိနံ၊
သံဃာဘေဒသကမ္မသာ၊ အနုပ္ပါဒါယနာဂတေ၊

(ဃ) ဇုဒ္ဓသပုဇနတ္ထာယ၊ သဒ္ဓမ္မဿစဋ္ဌိတိယာ၊
ဝိနယဿာနုဂ္ဂဟာယ အနုသာသာယသာသနာ၊

(င) မြင်းဘည်းဂဏာစရိယေန၊ ဘဒန္တဉာဏာဘိနာမိနာ၊
သင်္ဂဟိတဝံသကေန၊ မဟာထေရေနယာစိတာ၊ ။

(စ) ပါဠိအဋ္ဌကထာနံ ဟိ၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒိနယေဟိ စ၊
နာနာသာရတ္ထသင်္ဂြောဟာ၊ ကတာ ဂန္ထိရနိဿယာ၊ ။

(ဆ) ကာသိတိ သတေကာဝေ သာ၊ ဓေနုကာသုမှိ အင္ဂမေ၊
သုတ္တဝါဒေ ရသုနိဋ္ဌိတာ၊ နိဗ္ဗုတော နိရုပဒ္ဒဝေါ ဟိ၊ ။

အဋ္ဌမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ၊ မိတ္ထီလာ မြစ်ကွေ့ နှစ်ခရိုင် သုဓမ္မာဝင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်(၃)ထပ်ရ၊ အနေကဂန္ထကာရက၊ ရဝိန္ဒ ပမှ အတိပါကဋ။ ယုတ္တမုတ္တပါဠိ၊ အဂတိအနာဂမန၊ ဝိဂတလဉ္ဇ ဥဋ္ဌဂ္ဂဟာဏ စသော ဂုဏ်ရပေါင်းတို့တည်ရာဖြစ်သော၊ သာသနာပြု၊ {တရားသူကြီး ပသမ်တန်းဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ရ} ကျွန်းရွှေ တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး သည်။ အဓမ္မဝါဒီအလဇ္ဇီဒုဿီလတို့က၊ သာသနာတော်ဝင်၊ သူတော်ကောင်းပညာရှိကြီးအပေါ် မစော်ကား မနှိပ်စက်၊ အားပေးချီးမြှောက်မဖြစ်စေရန်၊ သာသနာနုဂ္ဂဟ ဓမ္မ နိဂ္ဂဟ ဖြစ်စေရန်၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာ ရှုံ နိတ္တဿ ဥဇုကတ္တ မုချတ္တတွေကို လှမြင်သိုင်းသိအောင်ဖြ၍ လက်ပေါ်ဘင်သား ဝတ္ထုမြားတုံးပမား သံဃာထေရ်ကြီးများတို့သဘောဆန္ဒ ကြိုက်ညီတော်မူချက်အရ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သော၊ မြင်းတည်းသံဃာဘဒ္ဒကဝိနိစ္ဆယကျမ်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မှာရာတော်သံဃာတော်ခပ်သိမ်း၊ ဖြည့်ပိုင်အစိုးရမင်းတို့ ထံဟင်သွင်းရန်၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင်၊ တံဆိပ်တော်(၃) ထပ်နှိပ်၍၊ တောင်သာကုက်ကြီးအုပ်၊ မြင်းဘည်းဆရာတော်နှင့်၊ ရင်းစတုပစ္စယဒါယကာ ဒါယိကာမများအား၊ ပုံနှိပ်စေရန်၊ ၁၃၀၁-ခု၊ နယုန် လဆုတ် (၁၀)ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ ညနေ(၂)နာရီအချိန် ပေးအပ်တော် မူလိုက်သည်။

မြင်းတည်းအရှေ့ကျောင်းသံဃာသင်းခွဲမှ

ဖြတ်စာပြီးပြီ။